

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин

Допускається до захисту
Зав. кафедри міжнародних економічних відносин
І.М. Грабинський
« ____ » _____ 2022 р.

МАРТИН АНАСТАСІЯ ІГОРІВНА

**ВПЛИВ ТОРГІВЕЛЬНОЇ ВІЙНИ США З КИТАЄМ НА СВІТОВУ
ЕКОНОМІКУ**

Магістерська робота

Спеціальність 292 – Міжнародні економічні відносини (освітньо-професійна
програма – «Міжнародний менеджмент»)

Науковий керівник:
Кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Федунь Юрій Богударович

Львів – 2022

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин

Пояснювальна записка

до магістерської роботи
магістр, напрям підготовки 292 – міжнародні економічні відносини
(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему _____

Виконав: студент 2 курсу, групи _____
напряму підготовки
292 – міжнародні економічні
відносини _____
(шифр і назва напряму підготовки, спеціальності)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник _____
(прізвище та ініціали)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали)

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Факультет міжнародних

відносин

Кафедра міжнародних економічних

відносин

Освітньо-кваліфікаційний рівень

магістр

(шифр і назва)

Напрямок підготовки 292 Міжнародні економічні

відносини

(шифр і назва)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**Завідувач кафедри міжнародних
економічних відносин**

проф. Грабинський І.М.

“ _____ ” _____ 2022 року

З А В Д А Н Н Я

НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи

керівник роботи

_____ ,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені Вченою радою факультету від “15” червня 2022 року № 12

2. Строк подання студентом роботи 09.12.2022 р.

3. Вихідні дані до роботи

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1.			
2.			
3.			
4.			

7. Дата видачі завдання

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної (дипломної) роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Написання 1-го розділу роботи	05.09.2022	
2.	Написання 2-го розділу роботи	05.10.2022	
3.	Написання 3-го розділу роботи	04.11.2022	
4.	Написання вступу і висновків до роботи	15.11.2022	
5.	Здача готової роботи на кафедрі	21.11.2022	
6.	Попередній захист на кафедрі	29.11.2022	
7.	Перевірка відповідності оформлення роботи встановленим вимогам	01-05.12.2022	
8.	Подання завершеної опалітуреної роботи до Державної екзаменаційної комісії	09.12.2022	

Студент

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТОРГОВИХ ВІЙН.....	8
1.1. Причини та цілі економічних протистоянь.....	8
1.2. Сутність та методи ведення торгівельних війн.....	12
1.3. Економічні наслідки торгівельних війн.....	17
РОЗДІЛ II. СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТОРГОВИХ ВІДНОСИН І ІНВЕСТИЦІЙНОГО ОБМІНУ США І КИТАЮ	24
2.1. Динаміка і структура американо-китайської торгівлі. Проблема дефіциту торгового балансу США	24
2.2. Глобальний аспект американо-китайських торгових відносин на початку XXI століття	27
2.3. Особливості руху прямих інвестицій між США і Китаєм	35
2.4. Значення китайських портфельних інвестицій в США і оцінка їх впливу на американську економіку	38
РОЗДІЛ 3. ТОРГІВЕЛЬНА ВІЙНА США І КИТАЮ І ЇЇ ВПЛИВ НА СВІТОВУ ЕКОНОМІКУ	43
3.1. Історія торговельної війни між Китаєм та США	43
3.2. Кореляційний аналіз впливу торговельної війни на країни світу	68
3.3. Наслідки торговельної війни для світової економіки	74
ВИСНОВКИ	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	95

ВСТУП

Актуальність теми дослідження полягає у впливі американо-китайських відносин як на світову економіку в цілому, так і на окремі країни.

Після встановлення дипломатичних відносин між Китаєм і Сполученими Штатами двосторонні економічні і торговельні відносини продовжували розвиватися, і обмін інтересами розширювався, формуючи тісні відносини співпраці, які приносять користь не тільки двом країнам, а й світу. Особливо з початку нового століття, в процесі швидкої економічної глобалізації, Китай і Сполучені Штати дотримувалися багатосторонніх угод як на основі двосторонніх угод, так і в рамках Світової організації торгівлі, для розширення і поглиблення торгово - економічного співробітництва.

На підставі порівняльних переваг і ринкового вибору вони сформували досить взаємодоповнюючу структуру і поглиблені інтереси. За допомогою взаємодоповнюючих переваг і взаємних обмінів обидві сторони ефективно сприяли своїм економічним розвитком і оптимізації та модернізації промислової структури, в той же час вони підвищили ефективність і результативність глобальних ланцюжків світової торгівлі, скоротили витрати виробництва, збагатили види товарів і значно просунули підприємства і споживання двох країн.

На сьогоднішній день торгово-економічні відносини США і Китаю знаходяться в стані торговельної війни. Китай і Сполучені Штати ведуть переговори з приводу так званої торгової війни, найбільшої загрози економічної глобалізації за останні десятиліття. Хоча основна увага в суперечці приділяється тарифам, основні економічні питання, порушені в переговорах, є як більш простими, так і більш складними, менш небезпечними і більш небезпечними для решти світу.

Мета роботи - визначення місця торгово-економічних відносин с Китаєм у зовнішній політиці США і виявлення найбільш значущих проблем

і джерел розбіжностей.

Відповідно до цієї мети поставлені такі дослідницькі завдання:

1) вивчити еволюцію підходів американських дослідників до аналізу торгово-економічних відносин США і Китаю.

2) виявити динаміку і структуру американо-китайської торгівлі, її сучасні тенденції

3) дати оцінку ролі і проаналізувати вплив торгово-економічних відносин між США і Китаєм на структуру світової торгівлі і глобальну економіку в цілому.

4) проаналізувати особливості руху прямих інвестицій між США і Китаєм, а також значення китайських портфельних інвестицій в економіці Сполучених Штатів, розглянути торгово-економічні протиріччя США і Китаю в рамках Світової організації торгівлі, в тому числі питання, що стосуються застосування антидемпінгових і компенсаційних мит, захисту прав інтелектуальної власності американських компаній в Китаї .

Об'єкт дослідження - сукупність американо-китайських відносин, пов'язаних з торгівлею товарами і послугами, інвестиційним обміном

Предмет дослідження - особливості та перспективи розвитку торговельно-економічної взаємодії США і Китаю, стан двосторонніх дисбалансів на тлі посилення фінансово-економічної потужності Китаю.

Структура дослідження. Магістерська робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТОРГОВИХ ВІЙН

1.1. Причини та цілі економічних протистоянь

Торгова війна майже завжди йшла поруч з військовими діями. Ще в давнину було зрозуміло, що війни не виграються просто на відносній силі армій. Важливим є здатність держави підтримувати добре функціонуючу економіку та доступ до ресурсів, щоб витримати період негараздів, які неминуче приносить війна, і підтримати військовий потенціал армії. Очевидна стратегія в цьому випадку- рішення послабити економіку противника з метою зменшення чи усунення його спроможності вести війну.[1]

Сьогодні термін під терміном «торгова війна» ми розуміємо економічний конфлікт між США та Китаєм. Проте, це не правильно, адже насправді, економічних протистоянь існує безліч, а щоб це зрозуміти потрібно розглянути термін, причини та цілі торгових війн.

Економічна (торгова) війна – це сукупність економічних, правових, адміністративних та інших дій, спрямованих проти економічної системи іншого суб'єкта виробничо- господарської діяльності. В залежності від сторони, вона проводиться з ціллю захоплення закордонних ринків (наступальна торгова війна) або попередження торгової «окупації» національної економіки (оборонна торгова війна)

За іншим джерелом, економічна війна- це економічна стратегія, заснована на застосуванні заходів (наприклад, блокади), головний ефект яких полягає в ослабленні економіки іншої держави.

Насправді визначень торгівельних (економічних) протистоянь є безліч, оскільки кожен конфлікт є особливий і не має певного усталеної концепції. Через це кожен з конфліктів має власне підґрунтя або власне причини виникнення. Проте, концепцію цього терміну можна описати класичною теорією міжнародних економічних відносин. Так, люди та підприємства

різних країн прагнуть максимізувати корисність та прибуток, використовуючи ресурси з найменшими витратами, де б вони не знаходились. В результаті кожна нація прагне спеціалізуватися на виробництві предметів, у яких вони мають порівняльну перевагу, купуючи на найдешевших ринках і продаючи за найдорожчу ціну. Цей пошук вигравів від торгівлі ведеться в рамках конвертованих валют з автоматичними механізмами, що визначають основні економічні змінні - ціни на товари, фактори та доходи - і несуть тягар коригування відносно вільного потоку товарів і послуг через національні кордони. Роль уряду мінімальна і полягає насамперед у сприянні оптимізації поведінки окремих економічних одиниць.

Однак, ця модель є досить абстрактною. Сьогодні втручання держави в торгівлю також отримує широке визнання, коли головною метою є захист вітчизняної промисловості та досягнення виключно внутрішніх економічних та політичних цілей. Тому, дискримінація за допомогою різних форм валютного контролю, численних ставок, тарифів, квот та двостороннього балансування торгівлі стала звичайною політикою.

Тобто, торговельні війни - це побічний ефект політики протекціонізму.

Іншими словами, економічне протистояння для держави - це свідомо спроба посилити відносну економічну, військову та політичну позицію країни за допомогою її зовнішньоекономічних відносин.

Загалом можна виділити такі причини економічних протистоянь:

- 1) надмірна поляризація багатства та бідності у світовому масштабі;
- 3) нестабільність світової економіки, в якій відбивається суперечність між об'єктивною необхідністю розвитку міжнародного поділу праці та намагання олігархії одноосібно присвоювати його результати;
- 4) виникнення віртуальної економіки. У сучасній економіці формуються новий тип економічних відносин, не пов'язаний з процесом обміну реальних товарів, тобто виробничою економікою [2].

Наприклад, можна виокремити головні причини торгового конфлікту між США та Китаєм:

- 1) Торговельна війна повинна зменшити дефіцит двосторонньої торгівлі. Справа в тому, що уряд Америки помітив, що США імпортує з Китаю більше готової продукції, в той час як Китай імпортує взаємозалежні продукти. До того ж, Китай майже в два рази більше експортує ніж США. Такі умови двосторонньої торгівлі Америка вважає несправедливою.
- 2) Торговельна війна повинна зменшити високотехнологічний потенціал Китаю. США розуміють, з такими темпами розвитку КНР може перегнати Америку.
- 3) Американці вірять, що їхня головна мета – не дозволити отримати Китаю першість у військовій сфері.
- 4) Зниження державного бюджетного дефіциту, шляхом залучення коштів з імплементування нових мит та квот [3].

Метою економічних протистоянь може буде послаблення економіки конкурента і тим самим зменшення її політичної та військової могутності, а також намагання змусити іншу державу змінити свою політику чи поведінку чи підірвати його здатність вести нормальні відносини з іншими країнами.

Відповідно до мети, держави-учасниці торгової війни переслідують різні цілі, які можна загалом поділити на 3 групи: військові, економічні та політичні. Це не означає, що держава хоче досягти лише однією цілі, адже вони тісно переплітаються одна з одною.

1. Військова ціль

Військовий аспект економічної війни має два основні виміри. Одна з них передбачає використання економічної війни як доповнення до військових операцій. Інший передбачає його використання для зміцнення військового закладу мирного часу та підготовки до війни. В обох, однак, мета практично однакова. Під час миру, готуючись до війни чи війни, нація хоче отримати максимум чистих ресурсів, доступних для військового використання, і позбавити ворога чи потенційного противника будь-яких ресурсів, які можуть сприяти його військово-здатності. У военний час економічна війна є

природним і важливим доповненням до військових дій. Знову ж таки, головна мета - не допустити потрапляння ресурсів до рук противника та придбання якомога більшої кількості ресурсів.

Хоча вона безпосередньо підтримує військовий заклад, економічна війна, навіть коли служить у військових цілях, спрямована на економіку. Якщо країна воює або пропонує йти до війни, економічна війна служить військовій меті. Якщо країна не воює і не обов'язково має намір вступати у військові бойові дії, тоді економічна війна може виконувати економічну функцію.

2. Економічна ціль
3. Економічні цілі можна поділити та наступні підкатегорії:
 4. гарантування джерел постачання,
 5. гарантування ринків збуту,
 6. поліпшення умов торгівлі,
 7. відмова та
 8. економічне поглинання [4].

Перші три з них не обов'язково означають економічну війну; вони можуть бути звичайними комерційними операціями, що здійснюються з метою отримання приватного прибутку. Однак вони можуть бути здійснені з цією метою швидшого збільшення економічної могутності країни, ніж інших країн.

9. Політична ціль

Усі вищезазначені акти економічної війни також можуть бути використані для досягнення третьої важливої мети економічної війни - досягнення політичної вигоди. Ця мета поступово набуває все більшого і більшого значення, оскільки країни стають все більш обережними щодо застосування сили для досягнення цілей, що перевищують економічні вигоди. Країна може бажати респектабельності та статусу. Крім того, таким чином, уряд може домагатися зміни політичного курсу іншої держави, особливо того що зовнішньоекономічної діяльності.

1.2. Сутність та методи ведення торговельних війн

Методи торговельної війни ідентичні методам господарського протекціонізму. Їх сукупність покликана захищати економіку суб'єкта економічного життя, спроможного на активну протидію іншим суб'єктам. Або: будь-яка дія, спрямована на захист власних економічних інтересів, автоматично виступає проти економіки господарчого конкурента. І навпаки, будь-яка дія, що послаблює економічного опонента, зміцнює власну економіку.

Виходячи з історичної точки зору, економічна війна може вестися як під час збройного конфлікту як додатковий метод усунення противника, так і в мирний час. Тобі слід виокремити два види введення торгових протистоянь на дві підгрупи: під час військового конфлікту та в мирний час.

Під час військового конфлікту методи введення економічної війни поділяються на 2 типи: з примусом та без примусу.

До методів з примусом відносяться традиційні методи. Наприклад, окремі традиційні засоби військово-морської війни чітко кваліфікуються як методи економічної війни. Це блокада та захоплення торгових суден та портів, а також перехоплення контрабанди. Хоча і здається, що такий метод є застарій та в сучасності його не використовують, останній відомий випадок (хоч і досі точаться дискусії про його законність) мав місце у 2005 р. коли Ізраїль запровадив блокаду на секторі Газа. [5]

Існують крім того загальні заходи економічної війни, вжиті в умовах збройного конфлікту, реалізація якого може взагалі не включати використання збройних сил. Ці методи ведення економічної війни мають форму внутрішніх законодавчих чи адміністративних актів.

Такі заходи будуть спрямовані насамперед на осіб, майно та поведінку під юрисдикцією держави, що регулює. Зазвичай вони забороняють будь-яку торгівлю з ворогом; до того ж вони можуть також заморозити всі ворожі кошти та активи в державі, вдаючись до відповідних заходів, і вони можуть

встановити конкретні торговельні обмеження, такі як заборона експорту або скорочення експортних квот.

Економічна війна з кожним днем як окремий метод введення тактичного протистояння, який здійснюється і в мирний час. Відповідно до видів економічних протистоянь в мирний час відносяться установчі економічні війни та децентралізовані заходи.

Установча економічна війна набуває форми колективних заходів, введених або дозволених Радою Безпеки ООН відповідно до глави VII Статуту ООН. Відповідно до статті 41, Рада має повноваження вживати заходів, не пов'язаних із застосуванням збройної сили, включаючи "економічну зброю" (санкцій) з метою підтримання або відновлення міжнародного миру. Діючи відповідно до цього положення, Рада неодноразово вводила ембарго проти держав. Деякі ембарго є всеосяжними, стосуючись усієї торгівлі між цільовою та усіма іншими державами; інші були зосереджені на конкретних товарах або товарах, таких як зброя, нафта, алмази і навіть деревина. [6]

З 1966 р. Рада Безпеки ввела 30 режимів санкцій щодо таких країн: Південна Африка, колишня Югославія, Гаїті, Ірак, Ангола, Руанда, Сьєрра-Леоне, Сомалі та Еритрея, Ефіопія, Ліберія, Демократична Республіка Конго, Кот-д'Івуар, Судан, Ліван, Демократична Народна Республіка Корея, Іран, Лівія, Гвінея-Біссау, Центральноафриканська Республіка, Ємен, Південний Судан і Малі, а також що стосується окремих терористичних угруповань, як наприклад ІГІЛ.

Децентралізовані заходи мирного часу, які можуть бути кваліфіковані як економічна війна, - це ті заходи, які вживаються в односторонньому порядку державою, які спрямовані на економіку іншої держави з метою зміни поведінки іншої сторони конфлікту. Вони можуть включати економічне ембарго чи бойкот, зменшення чи відкликання економічної допомоги, інші обмеження в торгівлі, такі як зменшення квот, заморожування фінансових активів цільової держави тощо.

Виходячи зі складності та багаторівневості економічного життя на будь-якому рівні його організації (від приватного до державного й наддержавного), торговельні війни не можливо звести до одноманітно-уніфікованого вигляду. Якщо узагальнити досвід різних країн, то сьогодні існує принаймні 15 способів ведення торговельних війн, головним організатором яких була й залишається держава. Це найпоширеніший вид введення економічної війни

1. Визначення групи "чуттєвих" товарів та введення стосовно них заборонних або надмірно високих митних ставок.

2. Введення економічних (торговельних) санкцій стосовно певної країни у вигляді заборони ввезення певних товарів.

3. Введення ліцензованого імпорту певних груп товарів (як правило, сільськогосподарської сировини, металів, вугілля).

4. Введення експортних субсидій для пріоритетних галузей та підприємств.

5. Розвиток програм імпортозаміщення, які передбачають перерозподіл фінансових та сировинних ресурсів на користь нових перспективних галузей (виробництв) під прапором економічної безпеки

6. Введення квот на імпорт з країни, яка є або може стати економічним конкурентом.

7. Визначення порядку компенсаційних виплат в межах програми захисту вітчизняного товаровиробника.

8. Введення особливого режиму розмитнення товарів, який передбачає необхідність отримання додаткових документів або здійснення додаткових оплат.

9. Довільний вибір методики оцінки імпортованих товарів відповідно до національного оцінювального класифікатора, який не враховує ні договірних зобов'язань сторін, ні цінової специфіки конкретного ринку.

10. Введення особливого режиму стандартизації та сертифікації товарів, невизнання сертифікатів якості авторитетних країн (компаній), які є визнаними взірцями захисту прав споживачів (такий метод активно

використовує Європейський Союз, який також має торгівельні конфлікти з США та Китаєм).

11. Введення особливих санітарних та фітосанітарних норм, а також ускладнення процедури розгляду претензій на адресу державних служб.

12. Цілеспрямоване ускладнення антидемпінгових механізмів, за дії яких структура витрат внутрішнього ринку країни та цінова політика корпорацій визначаються не споживачем конкретної продукції та імпортером, а чиновником.

13. Обмеження доступу іноземних компаній до участі в тендерах на постачання певних товарів або ж надання послуг.

14. Обмеження або заборона участі іноземних компаній та фізичних осіб в купівлі землі, нерухомості або ж в акціонуванні так званих природних монополій.

15. Введення механізмів контролю над експортом високотехнологічного обладнання та продукції машинобудування [7].

Розглядаючи стратегії введення економічних війн потрібно також зважати на розміри економік обох держав, їх значущість на міжнародній арені. Так, звісно першою «нападе» держава яка має економічні переваги. Тоді жертва зазвичай приймає одну з трьох можливих позицій:

1. пасивність, приймання всіх вимог ініціатора конфлікту. Зазвичай стосується малих держав.
2. Жертва намагається відповідного удару, але зважаючи на наявні ресурси в кінці повинна іти на поступки.
3. Між державами починається економічна війна.

Одною з найбільш поширених стратегій є стратегія «батога та пряника» або лестоців та примусу, тобто переконання умовного противника в протистоянні або його примусу до певних дій за допомогою певних економічних дій.

– Стратегія «батога»

Ця стратегія використовується найчастіше. В цьому випадку, країна-ініціатор, маючи певний економічний вплив в іншій держави може загрозувати припиненням покупок, припиненням поставок або відмовою від сплати зобов'язань, якщо не буде здійснена якась поступка - економічна, політична чи військова. Така стратегія можлива у двох випадках - значна частина його торгівлі відбувається з ініціатором, або останній має певну заборгованість перед жертвою.

Ефективність такої політики залежить від економічного ставища жертви та ринку загалом. Якщо цей ринок відносно бурхливий, жертва може скоріше переключити свої продажі на інші ринки, а не піти на поступки. Наприклад, зусилля Сполучених Штатів щодо усунення Фіделя Кастро від влади на Кубі шляхом підтримки десятиліття ембарго були зірвані збільшенням торгівлі між Кубою та Мексикою, Канадою та Західною Європою.

Потерпілий у сприятливому внутрішньоекономічному та торговельному становищі може витримати не виплату боргу протягом деякого часу, якщо він не надто великий, розраховуючи, що він врешті-решт буде погашений незалежно від того, поступається він чи ні.

З іншого боку, повільний ринок своєї продукції, депресивні світові економічні умови, дуже великий борг або великий відсоток торгівлі в руках іншої країни можуть залишати жертві іншої альтернативи, крім сплати преміальних цін за свої поставки, продаж за нижчими цінами або інші поступки. Зазвичай ця форма економічної війни завдає шкоди загальному престижу та становищу країни, яка її використовує, та вартості, яку ініціатор повинен обчислити заздалегідь. Економічна війна покладає витрати на країну-ініціативу, позбавляючи її доступу до економічного обміну з цільовою країною. Наприклад, споживачі в Сполучених Штатах сплачували більші витрати за товари, які могли бути дешевше ввезені з Куби чи інших цільових країн, таких як Іран, а американському бізнесу було відмовлено у доступі до своїх товарів та ринків.

– Стратегія «пряника» або переконання

Звичайний метод полягає в наданні більш вигідних умов торгівлі - або нижчих експортних цін, або вищих імпорتنних цін - ніж це було б забезпечено на світовому ринку, або позики або надання ресурсів іншій країні. На основі цих економічних переваг країна може очікувати взамін взаємних привілеїв у вигляді політичної підтримки, союзу чи, можливо, нейтралітету.

Можливо і часто ймовірно, що два режими економічної війни можуть використовуватися послідовно. Наприклад, країна А може проводити політику надання пільг країні В, винагороджуючи її за надання прив'язаних позик або грантів, тощо. З часом країна Б звикає до таких привілеїв.

Метод переконання, звичайно, найкраще працює тоді, коли між двома країнами існує хоча б очевидна схожість інтересів. У випадку, якщо такий інтерес зникає, ініціатор економічної війни може використовувати метод примусу. У той час як реципієнта заманюють привілеї, країна-ініціатор поступово обмежує більшу частку своєї торгівлі, можливо, навіть наближається до монополії деякого експорту одержувача або монополії на частину його імпорту. В цьому випадку, «жертва» знаходиться в стані ступору, і стратегія «батога» країна-ініціатора» буде надзвичайно ефективною. При цьому ініціатор може бути вразливим, якщо дві економіки є приблизно однакового розміру [8].

1.3. Економічні наслідки торгівельних війн.

Відповідно до видів, типів та механізмів задіяних у економічній війні, наслідки також можуть бути різноманітними. Наприклад, якщо застосовувався лише метод переконання, скоріш за все, економічний наслідок буде позитивним.

Однак більш агресивні методи є набагато популярнішими. Можна виділити позитивні наслідки торгової війни в рамках протекціоністських заходів:

- При встановленні фіскальних та тарифних бар'єрів збільшуються надходження до бюджету та стимулюється економічне зростання держави
- Розвиток національних виробників
- Зростання вітчизняної промисловості
- Захист від недобросовісної конкуренції за кордоном
- Зменшення торгового дефіциту держави
- При встановленні технологічних бар'єрів підвищується якість продукції.
- Додаткові робочі місця всередині окремої держави-учасниці конфлікту. [9]

Часто ще називають торгову війну – війною без переможців, що є цілком правдивим твердженням, оскільки торгова війна несе за собою великі втрати для усіх країн. Звісно, тут не мається на увазі конфлікт, в якому інша держава вибирає шлях піти поступки зразу, не завдаючи відповідних ударів. Проте, коли в війну вступають рівні між собою держави, такий конфлікт несе негативні ефекти не тільки локально але і глобально.

Так, МВФ зазначає, що торгові війни завдають світовій економіці непоправної шкоди і за рік зниження ВВП може приблизно становити рівню ВВП Швейцарії.

Негативні економічні наслідки:

- Зниження престижу для обох країн
- Послаблення економік
- Додаткові витрати для споживачів за рахунок збільшення вартості імпортованих товарів.
- Скорочення експорту в країнах у разі відсутності альтернативних ринків збуту
- Витрати держав на ведення різних механізмів
- Можливість подальшого загострення конфлікту

- Зменшення конкурентоспроможності продукції;
- Обмеження міжнародної торгівлі;
- Втрата встановлених торговельних зв'язків. [10]

Важливо також зазначити, що різні наслідки виникають в різних періодах часу. Так, обмеження на іноземний імпорт та тарифи можуть спочатку позитивно впливати на економіку країни. Вони можуть захистити вітчизняну промисловість, а отже, і робочі місця, однак вони також можуть мати деякі потенційно катастрофічні довгострокові ефекти. Наприклад, торгова війна може призвести до спаду в економіках будь-яких країн, може призвести до інфляції і навіть може підвищити вартість товарів, оскільки торгова війна обмежує конкуренцію.

Торгівельні війни також можуть допомогти усунути торговий дефіцит країни. В ідеалі вони спонукають споживачів купувати продукцію вітчизняного виробництва, а не імпорту продукцію. Однак, вони також сплачують більші витрати на імпортні товари через тарифи та санкції.

Торговельна війна може тимчасово збільшити внутрішні робочі місця, збільшити промисловість та збільшити прибуток у довгостроковій перспективі. Однак це може мати катастрофічні наслідки: втрату робочих місць, девальвацію валюти та навіть інфляцію. Торговельні війни також можуть мати негативний вплив на дипломатичні відносини та міжнародну торгівлю.

Оскільки деякі протекціоністські заходи знаходять супротив подальший конфлікт може бути досить затягнутий у часі. Для вирішення суперечок, що виникають у міжнародній торгівлі між сторонами різних держав, найчастіше використовується міжнародний комерційний арбітраж та система СОТ.

Сучасна практика міжнародного партнерства свідчить про те, що чимало розбіжностей та спорів, які виникають під час виконання зовнішньодоговірних контрактів, вирішуються міжнародним комерційним арбітражем, престиж якого сьогодні є безумовним.

В інституціональній структурі міжнародного арбітражу особливе місце займає Комісія ООН з питань права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), яка не є міжнародним арбітражним центром, але нею розроблено декілька документів з уніфікації права міжнародного арбітражу, тобто вони містять типові правила щодо доарбітражного врегулювання суперечок. [11]

Ще одним популярним способом вирішення міжнародних торговельних конфліктів є механізм вирішення спорів у СОТ. Врегулювання спорів у СОТ є універсальною за своєю суттю та змістом системою, яка підтверджує, що вирішення спору у цій організації значно відрізняється від вирішення спору в національному чи міжнародному суді, оскільки воно поєднує в собі дипломатичні, судові та арбітражні елементи.

Механізм вирішення спорів у СОТ має на меті «полегшити» взаємовідносини як між державами – членами СОТ, так і між державами, які не є членами СОТ, оскільки держави – члени СОТ зобов'язані звертатися до органів врегулювання спорів СОТ при виникненні економічних спорів.

Суперечки в рамках СОТ – це розбіжність між двома або більше членами СОТ, коли одна держава стверджує, що дії, нормативні акти або підходи інших держав наносять шкоду її інтересам. Зазвичай, спори виникають тоді, коли держава-експортер вважає, що держава-імпортер несправедливо ставиться до експортованих нею товарів або послуг, що не відповідає правилам СОТ.

Перша офіційна ознака спору з'являється у вигляді «заявки на проведення консультацій» – тобто заявки на проведення конфіденційних переговорів між учасниками спору, що, як правило, проводяться в Женеві. «Заявки на проведення консультацій» є першою подією в «розкладі» з урегулювання спорів, послідовність яких може привести до прийняття рішення щодо відповідного спору Органом врегулювання спорів, якщо учасники спору раніше не дійдуть згоди між собою.

У торговельних війнах, як правило, не буває переможців, взаємний обмін заходами щодо обмеження імпорту призводить до скорочення обсягу міжнародної торгівлі, що зачіпає тією чи іншою мірою всіх її учасників і

зменшення тією чи іншою мірою економічного добробуту всіх країн, залучених до конфлікту. Іноді наслідки встановлення торгових бар'єрів спричиняють дуже серйозні наслідки.

Яскравим прикладом є система дискримінаційних економічних заходів, введених США проти Куби. Санкції було введено в 1960 р., коли Куба експропріювала власність американських громадян та корпорацій; 1962 р. санкції були жорсткішими до рівня майже повного ембарго. Як умови зняття санкцій США вимагають демократизації та поваги до прав людини на Кубі, а також припинення військової співпраці Куби з іншими країнами. З 1966 року введено заборону відвідування Куби для американських громадян. В даний час американцям заборонено здійснювати будь-які угоди на Кубі (наприклад, витратити якимось чином гроші) без спеціального дозволу. Американським компаніям у третіх країнах заборонено співпрацювати з кубинськими компаніями, компаніям третіх країн заборонено експортувати до США продукцію кубинського виробництва чи продукцію, що містить кубинські компоненти. 12 березня 1996 року Конгрес США ухвалив закон Хелмса-Бертон, який передбачає додаткові санкції проти іноземних компаній, які торгують із Кубою. Суднам, які перевозять продукцію з Куби чи Кубу, заборонено заходити у порти США. Однак у червні 2010 року Комітет із сільського господарства Конгресу США ініціював розгляд чергового законопроекту, спрямованого на пом'якшення режиму санкцій щодо Куби. Через санкції, що спричиняють брак їжі, чистої води та медикаментів, насамперед погіршується становище населення Куби. Недоїдання та хвороби, викликані зростанням цін на продукти харчування та медичні послуги, більшою мірою торкнулися чоловіків і людей похилого віку, оскільки карткова система надає пільги жінкам та дітям.

Починаючи з 1992 року, Генеральна Асамблея ООН щорічно приймає резолюцію, яка закликає США скасувати санкції. Резолюція ООН, що має характер рекомендації, приймається переважною більшістю голосів. Так, у 2004 році за її прийняття висловилися 182 країни, проти - США, Ізраїль,

Маршаллові острови та Палау. На думку ООН, санкції суперечать статуту організації, порушують норми міжнародного права та режим функціонування міжнародних торговельних зв'язків, спричиняють підрив кубинської економіки.

Безумовно, валютні війни безпосередньо впливають на формування зовнішньоторговельних потоків, на їх склад і напрямок, і можуть призвести до включення до сфери протиборства та інструментів торговельної політики.

Метою торгових воєн, як і валютних, з погляду країн, що беруть участь у них, є вирішення своїх національних проблем за рахунок інших країн, зокрема, підтримання достатнього рівня ділової активності в цілому та зайнятості особливо. З цією метою прагнуть обмежити імпорт та стимулювати експорт.

Бразилія є яскравою представницею країн, які постраждали від зміцнення власної валюти. Її грошова одиниця реал за останні вісім років по відношенню до долара зміцнилася більш ніж удвічі, у 2010 році зміцнення становило 4,6 відсотка. Внаслідок такої ревальвації в країні виник серйозний торговий профіцит (дорога національна валюта вигідна імпортерам та не вигідна експортерам).

Наслідки масштабної торгової війни може бути досить драматичні світової економіки. Сьогодні близько 70% всіх вироблених у світі товарів надходять до каналів міжнародної торгівлі. Якщо ці канали хоча б частково блокуються, то неминуче обмежується промислове виробництво.

Для сучасної глобальної економіки життєво необхідними є відкриті ринки та вільна торгівля.

Але постійні валютні суперечки, що загрожують перерости в справжню торгову війну, особливо між Китаєм, США, ЄС і Японією, можуть перешкоджати подальшій глобалізації економіки.

Розвинені країни використовують усі можливі способи та методи отримання додаткових вигод від міжнародної торгівлі шляхом ведення

протекціоністських заходів. Чимало відбулося торгових війн із цього приводу, розміри втрат обчислюються десятками мільярдів доларів.

РОЗДІЛ II. СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТОРГОВИХ ВІДНОСИН І ІНВЕСТИЦІЙНОГО ОБМІНУ США І КИТАЮ

2.1. Динаміка і структура американо-китайської торгівлі. Проблема дефіциту торгового балансу США

За останнє десятиліття товарообіг США і Китаю виріс більш ніж в 4 рази. І імпорт з Китаю, і експорт США до Китаю активно ростуть. Китай став другим за величиною торговим партнером в Сполучених Штатах. [12]

Разом зі зростанням товарообігу торговий дефіцит США з Китаєм продовжував зростати. Незважаючи на значний розмір, він поставив 35%, для порівняння в США - 71%. У той же час середньорічне зростання приватного споживання в Китаї в період з 2020 по 2021 рік склав 8,2%, а в США - 2,1%. [18]

Китайський уряд оголосив про плани стимулювання внутрішнього попиту для зменшення залежності від експортних доходів, які є головним чинником економічного зростання сьогодні.

У 2008 році 586 млрд доларів було виділено як програма економічних стимулів, головним чином, для інфраструктурних проектів в західних регіонах країни. Здатність Китаю інвестувати в такі проекти пов'язана зі значно нижчими показниками боргу в порівнянні з іншими провідними економіками.

Наприклад, дефіцит бюджету Китаю по відношенню до ВВП в 2020 році склав 1,6%, а в США - 8,9%. Державний борг Китаю по відношенню до ВВП в 2020 році склав 16,3%, в США цей показник був на рівні 62,3%.

У 2021 році Китай для США став провідною країною імпорту (\$ 399,3 млрд). У порівнянні з 2020 роком зростання склало 9,4%. Частка Китаю серед експортерів в США досягла 18% в 2021 році (проти 8,2% в 2020 році). 9 Провідними позиції імпорту з Китаю в 2021 році були: комп'ютери, побутова

техніка, одяг і взуття, іграшки та телекомунікаційне обладнання. Ці групи товарів становили близько 50% американського імпорту з Китаю в 2021 году.¹⁹

Найбільш значну частку зростання імпорту з Китаю склали вже не товари трудомістких галузей, а високотехнологічні товари, такі як телекомунікаційне обладнання, оргтехніка та комп'ютери.

Зростання китайського експорту високотехнологічної продукції в США займає ринкова частка інших країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону, особливо країн СНД.

На даний момент в торгівлі між США і Китаєм спостерігаються три ключових тенденції.

Багато товарів, які Сполучені Штати отримали з Японії, Тайваню та інших азіатських країн, тепер імпортуються з Китаю, оскільки азіатські компанії перенесли туди свою експортно-орієнтовану продукцію.

В результаті частка Китаю в торговому дефіциті США виросла, хоча частка дефіциту США з іншими країнами Східної Азії знизилася.

Хоча більша частина китайського експорту виробляється всередині країни, велика частина товарів просто збирається з матеріалів і компонентів, що поставляються в Китай з інших регіонів, включно зі Сполученими Штатами. Торгова статистика говорить, що товари імпортуються з Китаю за повною вартістю, але грошові потоки не підтверджують це.

Так, наприклад, Apple iPhone збирається в Китай, але збірка - це тільки частина вартості продукту. Велика частина вартості складена з компонентів, зроблених в США і інших азіатських країнах і відправлених в Китай.

Половина вартості цього продукту - це проектна та маркетингова робота співробітників Apple в США. Однак повна вартість iPhone відображена в торговій статистиці США як імпорт з Китаю.

Приділяючи занадто багато уваги збільшення імпорту з Китаю, іноді він не враховує той факт, що експорт США до Китаю також знаходиться на підйомі, незважаючи на негативний вплив глобального економічного спаду

на торговельні потоки.

У кожному штаті відбулося різке зростання експорту в Китай, який з 2000 року часто перевищував 300%. Слід також враховувати, що ці цифри відображають лише обсяг товарного експорту.

У той же час США зберігають значний профіцит в експорті комерційних послуг, і значення китайського ринку в майбутньому для американських постачальників буде тільки рости.

Прискорене економічне зростання, продемонстрований Китаєм за останнє десятиліття, визначає його новий статус у світовій економіці. У 2020 році Китай став світовим лідером з промислового виробництва, випередивши США.

Обсяг промислового виробництва в Китаї в 2020 році склав 1,92 трлн. доларів, а в США - 1,86 трлн. дол. Частка Китаю у світовому промисловому виробництві в період з 1995 по 2021 рік збільшилася з 5,2 до 18,9%. Це збільшення відбулося на тлі зниження частки Японії і, перш за все, через перенесення експортно-орієнтованої продукції в Китай.[20]

Дефіцит торгового балансу США з Китаєм в 2021 році склав \$ 419 млрд. Дефіцит торгового балансу існує тому, що експорт США до Китаю склав всього \$ 120 млрд, а імпорт з Китаю - \$ 540 млрд.²¹

Найбільшими категоріями американського імпорту з Китаю були комп'ютери і аксесуари, стільникові телефони, одяг і взуття.

Багато з цих імпортерів з американських виробників відправляють сировину в Китай для дешевої колекції. Після повернення до Сполучених Штатів, вони вважаються імпортованими.

Найбільшим імпортом Китаю з Америки є комерційні літаки, сої та автомобілі. У 2021 році Китай скасував імпорт сої після того, як президент Трамп почав торгову війну. Він ввів експортні тарифи на китайську сталь і інші товари. ²²

З січня 2021 року по липень 2021 року США експортували до Китаю товарів на загальну суму \$ 74,3 млрд. За даними Бюро перепису населення

США, за той же період США імпортували \$ 296,8 млрд. У результаті загальний торговельний дефіцит з Китаєм становить \$ 222, 6 млрд.

Китай може виробляти багато споживчих товарів за нижчими цінами, ніж інші країни. Американці, звичайно ж, хочуть ці продукти за найнижчими цінами.

Більшість економістів сходяться на думці, що конкурентне ціноутворення в Китаї є результатом двох факторів:

1. Зниження рівня життя, що дозволяє компаніям в Китаї платити нижчу заробітну плату працівникам.
2. Обмінний курс, який частково прив'язаний до долара.

Якби Сполучені Штати ввели захист торгівлі, американські споживачі повинні були б заплатити високі ціни за свою продукцію Made in America.

Навряд чи торговий дефіцит зміниться. Більшість людей вважають за краще платити якомога менше за комп'ютери, електроніку і одяг, навіть якщо це означає, що інші американці втратять свою роботу.

Китай є найбільшою економікою в світі. Він також має найбільшу кількість населення в світі. Він повинен розділити свою продукцію майже на 1,4 мільярда жителів.

Загальний спосіб вимірювання рівня життя - це валовий внутрішній продукт на душу населення. У 2020 році ВВП Китаю на душу населення склав 16 600 доларів. 26

Керівники Китаю відчайдушно намагаються зробити економіку швидше, щоб підвищити рівень життя в країні. Вони добре пам'ятають культурну революцію Мао. Вони знають, що китайський народ не буде миритися з низьким рівнем життя. [15]

Китай встановлює вартість своєї валюти, юаня, що дорівнює вартості кошика валют, що включає долар. Іншими словами, Китай прив'язує свою валюту до долара, використовуючи змінений фіксований курс.

Коли долар втрачає цінність, Китай купує долари через Міністерство фінансів США, щоб підтримати його.

Китай повинен купувати стільки американських казначейських векселів, це найбільший кредитор уряду США. Японія є другою за величиною. Станом на грудень 2021 року, борг США перед Китаєм склав 1120000000000. Це 28% загального державного боргу зарубіжних країн.

Багато хто стурбований тим, що це дає Китаю політичний вплив на фінансову політику США. Вони стурбовані тим, що станеться, якщо Китай почне продавати свої казначейські акції. Також було б катастрофою, якщо Китай просто зменшив свої казначейські покупки.

Купуючи казначейські векселі, Китай допомагав утримати низькі процентні ставки в США. Якщо Китай перестане купувати казначейські облігації, процентні ставки зростуть. Це може привести до спаду Сполучених Штатів.

Але це не в інтересах Китаю, оскільки американські покупці будуть купувати менше китайського експорту. Фактично, Китай купує майже стільки ж скарб, як і раніше.

Американські компанії, які не можуть конкурувати з дешевими китайськими товаришами належним чином, витрачають або виліш з бізнесу. Багатьом підприємствам скоротить свої витрати на аутсорсинг в Китай чи Індію. Аутсорсинг збільшує безробіття в США.

Виробництво в Сполучених Штатах, яка вимірюється кількістю робочих кидків, скоротилося 34% в період 1998-2010 років.

Президент Бродяга пообіцяв Скоротити Торговий Дефіцит з Китаєм. З 1 березня 2021 року почесний генерал отримає 25% тариф на імпорт в розмірі 10% від тарифу на імпорт 6 липня о 2021 році від ввезення Трампу за ціною 34 мільярди доларів з інших країн.

Американські компанії, які не можуть конкурувати з дешевими китайськими товарами, повинні або скоротити витрати, або вийти з бізнесу. Багато підприємств скорочують свої витрати на аутсорсинг в Китай чи Індію. Аутсорсинг збільшує безробіття в США.

Виробництво в Сполучених Штатах, виміряне кількістю робочих місць, впало на 34% в період між 1998 і 2010 роками. Хоча ці галузі знизилися, конкурентоспроможність Сполучених Штатів на світовому ринку знизилася.

Президент Трамп пообіцяв скоротити торговий дефіцит з Китаєм. 1 березня 2021 року

було оголошено про введення 25% тарифу на імпорт сталі і 10% тарифу на алюміній. 6 липня 2021 року набули чинності тарифи Трампа на китайський імпорт в розмірі 34 мільярдів доларів. Китай скасував всі контракти на імпорт соі.²⁷

Таріфи Трампа збільшили вартість імпортової сталі, головним чином з Китаю. Трамп рухається через місяць після введення тарифів і квот на імпортовані сонячні батареї і пральні машини. Китай став світовим лідером у виробництві сонячних панелей. Ставки знизилися на фондовому ринку, коли їх оголосили.

Трамп розробляє додаткові протекціоністські заходи, включаючи підвищення тарифів. Він хоче, щоб Китай зняв вимоги до американським компаніям про передачу технологій китайським компаніям. Китай вимагає від компаній зробити це, щоб отримати доступ до свого ринку.

Трамп також попросив Китай зробити більше для збільшення своєї валюти. Він стверджує, що Китай штучно знижує курс юаня на 15-40%. Це було в 2000 році. Але колишній міністр фінансів Ханк Полсон ініціював стратегічний економічний діалог між США і Китаєм в 2006 році.

Він переконаний, що Народний банк Китаю зміцнить юань по відношенню до долара. З 2000 по 2021 рік він щорічно збільшувався на 2% до 3%. Колишній міністр фінансів США Джек Лю продовжував діалог під час адміністрації Обами. Адміністрація Трампа продовжила переговори, поки в липні 2020 не дійшла до тупика.

2.2. Глобальний аспект американо-китайських торгових відносин на початку XXI століття

На відміну від попередніх десятиліть, коли Китай був, перш за все, своєрідною

«Глобальної фабрикою», тепер можна створити базу для побудови повного циклу через здорову промислову політику, залучення прямих іноземних інвестицій у високотехнологічні галузі і передачу технологій.

В даний час китайські компанії можуть самостійно здійснювати всі етапи виробництва і виробництва, включаючи НДДКР, маркетинг, ланцюжок поставок, продажів і послуг.

Цей факт призводить до значного зростання конкуренції між країнами, навіть на ринку високотехнологічної та високотехнологічної продукції, де Сполучені Штати тривалий час зберігають своє лідерство.

Протягом 1980-х і 1990-х років практично всі американські імпорти з Китаю склалися з продуктів з низькою доданою вартістю, масових продуктів, таких як іграшки, одяг і взуття, побутова техніка та електроніка. В останні роки частка продукції в високотехнологічному імпорті США з Китаю стрімко зростає на 10%.

Згідно з офіційною статистикою, імпорт високотехнологічних товарів з Китаю в 2021 році склав \$ 129,5 млрд, що становить 32,4% загального імпорту з Китаю, в 2003 році цей показник становив 19,2% (\$ 294 млрд) .29

Частка Китаю в загальному обсязі імпорту високотехнологічної продукції в США склала близько 40% в 2021 році в порівнянні з 14,1% в 2003 році.

Американський експорт високотехнологічної продукції в Китай в 2021 році склав 20,1 млрд дол., 19,3% від загального обсягу експорту в Китай (8,3 млрд доларів). і 29,2% відповідно в 2003 році) і 8,8% від обсягу експорту високотехнологічної продукції США в цілому (4,6% в 2003 році).

Торговий дефіцит США з Китаєм в 2021 році склав 109,4 мільярда доларів. У порівнянні з 21,0 млрд. Доларів в 2003 році, деякі експерти вважають, що зростаючий дефіцит такого масштабу викликає занепокоєння, оскільки відображає зростаючу роль Китаю як активного гравця на міжнародному ринку високих технологій.

З іншого боку, значну частину цього імпорту становлять товари, які йдуть в Китай тільки з імпортом високотехнологічних компонентів.

Зростаюча взаємозалежність між економіками двох країн на тлі зростаючої позиції Китаю у світовій торгівлі та економіці визначає стратегічну переорієнтацію економічних інтересів США в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, який, за прогнозами, стане лідером за темпами зростання. економічне зростання в двадцять першому столітті.

Інтенсифікація азійського співробітництва служить головним чином для того, щоб показати, що американо-китайські відносини все частіше знаходяться на передньому краї в регіональному і глобальному аспектах, незважаючи на заяви про те, що важливість збереження американо-японських відносин є гарантією економічної та політичної стабільності в регіоні.[30]

У Сполучених Штатах сьогодні проблема ефективної взаємодії з Китаєм по ключових питань двостороннього співробітництва є особливо гострою. Частина цієї проблеми вирішується в рамках «американо-китайського стратегічного і економічного діалогу», який передбачає обговорення на саміті важливих питань.

Разом з переговорним процесом, Сполучені Штати проводять більш агресивну політику в рамках комітету з врегулювання суперечок СОТ про практику недобросовісної конкуренції з боку Китаю.

Під час переговорів на саміті АТЕС 12-13 листопада 2011 року в Гонолулу Б. Обама заявив, що Китай повинен грати за тими ж правилами, що і всі інші, в тому числі створити на внутрішньому ринку однакові умови для місцевого і іноземного населення.

У той же час позиція китайської сторони полягала в тому, що Китай не має наміру суворо дотримуватися правил письмової форми, в якій він не брав участі.

Торгово-економічні відносини між Китаєм і Сполученими Штатами мають велике значення як для обох країн, так і для глобальної економічної стабільності і розвитку.

З моменту встановлення дипломатичних відносин між Китаєм і Сполученими Штатами, двосторонні економічні і торговельні відносини продовжують розвиватися, а точки перетину інтересів продовжують рости, створюючи тісні відносини співпраці, які не тільки приносять користь обох країнам, а й приносять користь всьому світу. Зокрема, після вступу в нове століття, в процесі швидкого розвитку економічної глобалізації, Китай і Сполучені Штати йдуть багатостороннім правилам, таким як двосторонні угоди і Світова організація торгівлі, щоб розширити поглиблене економічне і торгове співробітництво, засноване на порівняльних перевагах і виборі ринку, щоб сформувані взаємовигідні і взаємовигідні відносини, які мають високу ступінь взаємодоповнюваності і глибоко змішані інтереси. Завдяки взаємодоповнюючим перевагам і взаємного збагачення, обидві сторони ефективно сприяли економічному розвитку та оптимізації та модернізації своєї промислової структури, одночасно підвищуючи ефективність і ефективність глобальних виробничо-збутових ланцюжків, знижуючи собівартість продукції, збагачуючи асортимент товарів і вносячи значний внесок в інтереси підприємств і споживачів обох країн . [31]

Стадія економічного розвитку і економічна система Китаю і США різні. Істот затишок економічні і торгові тертя, це нормально. Ключ полягає в тому, як зміцнювати взаємну довіру, розвивати співпрацю і контролювати відмінності. Протягом тривалого часу уряди двох країн створили механізм зв'язку і координації між Китайсько-американської спільної комісією з торгівлі і співпраці, Стратегічним економічним діалогом, Стратегічним і економічним діалогом і Всеосяжним економічним діалогом відповідно до

принципів рівності, раціональності і взаємної орієнтації. Завдяки неперервним зусиллям китайсько-американські економічні і торговельні відносини подолали різні перешкоди за останні 40 років і продовжують розвиватися і стати баластовим каменем і рушійною силою китайсько-американських відносин.

З тих пір як новий уряд США вступив в посаду в 2020 році під гаслом «Пріоритету США», Сполучені Штати відмовилися від основних норм міжнародних обмінів, таких як взаємна повага і рівні консультації, і впровадили однобічність, протекціонізм і економічний гегемонізм, особливо для багатьох країн і регіонів. Китаю були висунуті ряд неправдивих звинувачень, використовуючи постійне підвищення тарифів і інші засоби для здійснення економічного залякування, намагаючись надати надзвичайний тиск на інтереси Китаю. Зіткнувшись з цією ситуацією, Китай почав захищати спільні інтереси двох країн і порядок світової торгівлі, наполягаючи на вирішенні основних принципів суперечок шляхом діалогу і консультацій, з тим щоб належним чином вирішувати розбіжності і долати розбіжності. Однак, істот затишок труднощі у веденні багатосторонніх діалогів і консультацій зі Сполученими Штатами і пропозиції Китаю про прагматичних рішень цих труднощів і копіткі зусилля по стабілізації двосторонніх економічних і торговельних відносин йдуть повільно. Однак,

Сполучені Штати досі вперто переслідують свої протекціоністські цілі, що призвело до безперервної ескалації китайсько-американських економічних і торговельних суперечок за короткий проміжок часу, що сильно зашкодило китайсько-американським економічним і торговим відносинам, над якими два уряду і народу багато працювали протягом багатьох років, а також зіткнулися з серйозною загрозою для багатосторонньої торговельної системи і принципом вільної торгівлі.[32]

Ряд крайніх заходів щодо захисту торгівлі, прийняте урядом США, підриває

міжнародний економічний порядок, підриває глобальні економічні та

торговельні відносини, включаючи китайсько-американські торговельні обміни, підриває глобальні виробничо-збутові ланцюжки і міжнародну систему поділу праці, підриває ринкові очікування, викликає різкі потрясіння на міжнародних фінансових і сировинних ринках і стає найбільшим джерелом невизначеності і ризику для відновлення світової економіки.

(1) **Порушення правил багатосторонньої торгівлі та міжнародного економічного порядку**

В ході свого історичного процесу, спрямованого на цивілізацію, людське суспільство в цілому взяло систему міжнародного управління, засновану на правилах і кредиті. Всі країни, як великі, так і малі, повинні поважати один одного, вести рівноправний діалог і спільно дотримуватися міжнародних правил у дусі Договору, що має основоположне значення для заохочення інвестицій в глобальну торгівлю та глобального економічного зростання. Проте останнім часом уряд Сполучених Штатів прийняв ряд заходів, які суперечать або навіть підривають існуючі правила багатосторонньої торгівлі і серйозно підривають існуючий міжнародний економічний порядок. Уряд США неодноразово публічно виступав проти правил Світової організації торгівлі і її оперативних механізмів, відмовляючись підтримувати багатосторонню торговельну систему і активно беручи участь в глобальному економічному управлінні, що призвело до того, що ні в 2020 році, ні в 2021 році на нарадах міністрів торгівлі країн АТЕС НЕ було досягнуто згоди з питання про підтримку багатосторонньої торговельної системи. Сполучені Штати піддали критиці апеляційний орган Світової організації торгівлі і кілька разів перешкоджали процесу відбору, що призвело до нестачі персоналу в апеляційному органі Світової організації торгівлі і до паралічу механізму врегулювання суперечок.

(2) **перешкоди для міжнародної торгівлі і відновлення світової економіки** У міру того як процес глобалізації стає все більш і більш взаємопов'язаним з економікою, заснованої на торгово-економічних зв'язках, торгівля стає важливою рушійною силою глобального економічного

зростання. Згідно зі статистичними даними Світового банку, залежність світової економіки від зростання торгівлі була встановлена з 17 по 1960р. 5% До 51 в 2020 році. 9%

В даний час світова економіка тільки що вийшла з тіні Міжнародного фінансової кризи, відновлення не є стабільним. Керівництво Сполучених Штатів, яке провокує торгові тертя і перешкоджає міжнародній торгівлі, зробить негативний вплив на відновлення світової економіки.

У доповіді Світового банку "Глобальні економічні перспективи", опублікованому 5 червня 2021 року відзначається, що значне збільшення глобальних тарифів надасть значний негативний вплив на глобальну торгівлю, яка до 2020 року знизиться на 9%, особливо в країнах з ринковою економікою і країнах, що розвиваються, особливо в країнах з більш високим ступенем кореляції з торговельними або фінансовими ринками США. Роберт Азеведо, генеральний директор Світової організації торгівлі, заявив, що якщо тариф повернеться до рівня, що передував Генеральній угоди по тарифам / Світової організації торгівлі, світова економіка відразу ж скоротиться на 2,5%, а обсяг світової торгівлі скоротиться більш ніж на 60%, що вплине на більш ніж 2008 рік. Фінансова криза Торгові війни шкідливі для всіх, особливо бідні втратять 63% своєї купівельної спроможності.

(3) Вплив на глобальну ланцюжок створення вартості

В даний час глобальна економіка глибоко інтегрована, і країни в повній мірі використовують свої порівняльні переваги в технологіях, робочій силі, капіталі. Для поділу праці і співпраці в глобальній економіці, формування ефективних глобальних виробничо-збутових ланцюжків і спільного використання економічних дивідендів глобалізації, створюваних виробничо-збутовими ланцюгами. В зокрема, національні підприємства, представлені транснаціональними корпораціями, мінімізувати витрати на виробництво, підвищують якість продукції і послуг і досягають безпрограшної ситуації між підприємствами і між підприємствами і споживачами, розподіляючи ресурси по всьому світу. [33]

Уряд Сполучених Штатів провокує торгіві суперечності у всьому світі, в тому числі шляхом введення мит і створення високих торговельних бар'єрів. У доповіді про перспективи розвитку світової економіки, опублікованому 17 квітня 2021 року Міжнародним валютним фондом, відзначається, що зростання тарифних і нетарифних торговельних бар'єрів призведе до підриву глобальних виробничо-збутових ланцюжків і уповільнення поширення нових технологій, що призведе до зниження глобальної продуктивності та інвестицій. Інститут міжнародної економіки Петерсена вважає, що багато країн і регіони, що експортують проміжні продукти і сировину в Китай, також постраждають про т серйозних потрясінь, якщо Сполучені Штати введуть торгові санкції відносно Китаю і приведуть до контрзаходів Китаю.³⁴

(4) Торговий протекціонізм в кінцевому підсумку завдає шкоди інтересам Сполучених Штатів.

В епоху економічної глобалізації між країнами існують тісні зв'язки, особливо серед великих економік. Одностороння провокація торгової війни урядом США вплине не тільки на світову економіку, а й на інтереси Сполучених Штатів.

Підвищення вартості виробництва в США впливає на зайнятість в США. В звіті Інституту міжнародної економіки Петерсена говориться, що 95% китайських товарів, на які стягуються мита, - це запасні частини та електронні компоненти, які збираються в кінцевий продукт - американського виробництва, і що підвищення тарифів на відповідні товари може завдати шкоди самим американським компаніям.³⁵ Це призвело до зростання внутрішніх цін і втрати добробуту споживачів. Серед товарів, що імпортуються з Китаю, товари народного споживання завжди займали велику частку.

За даними Бюро економічного аналізу Міністерства торгівлі США, на товари народного споживання (без урахування продуктів харчування та автомобілей) в 2020 році довелося 46,6% експорту Китаю в

США. Довгостроковий імпорт високоякісних і недорогих споживчих товарів в Китаї є одним з важливих чинників збереження низького рівня інфляції в США. Коли Американська асоціація виробники обладнання закликала уряд США не застосовувати заходи, що завдають шкоди тарифами, тариф став податком для американських споживачів. У відкритому листі до Конгресу і президентові від 3 травня 2021 року Національний союз платників податків попередив, що захисні тарифи приведуть до зростання цін на споживчі товари в США, що торкнеться інтересів більшості американських громадян.³⁶

Ініціювання контрзаходів торгових партнерів, які, в свою чергу, завдають шкоди економіці США. Торгова війна уряду США з багатьма важливими торговими партнерами, включаючи Китай, викликала контрзаходи з боку різних торгових партнерів, що неминуче призведе до збитків для деяких регіонів, галузей і підприємств в Сполучених Штатах. До кінця липня 2021 року основні торгові партнери США, включаючи Китай, Канаду, Мексику, Росію, Європейський союз і Туреччину, оголосили про контрзаходи проти їх торгових протекціоністських заходів і подали позови через Всесвітню торгову організацію. Наприклад, уряд Канади оголосив 29 червня, що він проведе тарифи на товари, що імпортуються з США, на суму близько 12,6 млрд доларів з 1 липня. 6 липня російське міністерство економіки оголосило, що на деякі товари США буде накладено 25-40% тарифу. ЄС зробив контрзаходи проти американських тарифів на сталь і алюміній, збільшивши тариф на імпорт мотоциклів з США з 6% до 31%. [34]

Американська торгова палата вказала, що торгова війна призведе до пошкодження відповідних державних інтересів в Сполучених Штатах, експортної продукції Техасу³⁷ на 3,9 мільярда доларів, експортної продукції Південної Кароліни на 3 мільярди доларів, експортної продукції Теннессі на 1,4 мільярда доларів або відповідної тарифної страйку.

2.3. Особливості руху прямих інвестицій між США і Китаєм

Зростання прямих іноземних інвестицій в Китай буде тривати в найближчі роки. Цьому сприятиме попит китайської економіки на інновації, ноу-хау і навчений персонал, які можуть задовольнити іноземні компанії.

Незважаючи на зростання юаня, зростання вартості робочої сили і податків для іноземних компаній, американський бізнес продовжить інвестувати в Китай, щоб отримати доступ до його розширюється внутрішньому ринку.

Оскільки Китай проводить політику створення вітчизняної високотехнологічної галузі, перевага надаватиметься інвестицій тих американських компаній, які планують розвивати інноваційне виробництво про в Китаї.

Що стосується прямих іноземних інвестицій Китаю в Сполучені Штати, при збереженні проблем в американській економіці, обсяг цих інвестицій також збільшиться.

У той же час в Сполучених Штатах можуть проходити досить гострі дискусії, пов'язані з, з одного боку, з необхідністю залучення іноземного капіталу для створення нових робочих місць, з іншого боку, через побоювання, що американські технології слугують економічному розвитку Китаю.

У зв'язку з цим великі китайські компанії, які мають намір вийти на ринок США, особливо в таких чутливих секторах, як енергетика, зіткнулися з серйозним політичним тиском з боку США. [35]

Інвестиції Китаю в економіку США в 2021 році, за винятком покупки державних цінних паперів, склали 5,2 мільярда доларів,

Однією з цілей збільшення американських інвестицій, в основу якої покладено китайським керівництвом під час кризи, була покупка американських активів, коли ціни впали.

Стратегія також спрямована на пошук більш вигідного додатка для активів, які називаються іноземними валютами.

Ці активи оцінюються в 2,5 трлн. Більшість з них розміщені в цінні паперу з низьким доходом уряду США та інші некомерційні інвестиційні інструменти в доларах.

Про це свідчить систематичне скорочення боргу США в інвестиційному портфелі Китаю в результаті зниження доходів.

Навіть беручи до уваги, значне зростання китайських інвестицій в Сполучених Штатах цей показник становить чи ш 3% від загального обсягу іноземних інвестицій в США в 2021 році. Є кілька причин низької вартості індикатора, включаючи використання офшорних компаній. .

З іншого боку, менш розвинені ринки (включаючи багаті природні ресурси) в сусідніх країнах Азії, Латинської Америки і, недавно, Африки є більш привабливими для інвестицій з-за зниження конкуренції на ринках даних.

По-третє, хоча більшість американських компаній схвалили іноземне фінансування, збільшення китайських інвестицій відбувається на тлі зростаючої напруженості між Вашингтоном і Пекіном, зокрема, існують розбіжності з до китайської монетарної політики і надмірної близькості до китайських ринків.

Протягом історії діяльність іноземних компаній в Сполучених Штатах фактично отримувала національний режим.

Однак федеральні органи влади уважно стежать за результатами зарубіжної підприємницької діяльності та дотриманням «правил поведінки на американському ринку». Американські чиновники визнають, що політичний тиск на Китай з цих питань буд ет збільшено, а також може призвести до хвиля протекціоністських заходів з боку США.

Дослідження показало, що занепокоєння США щодо витрат Китаю великих обсягів боргових цінних паперів США є частиною більш серйозної

проблеми для США. економіка, а саме: залежність від іноземного капіталу для фінансування інвестиційних проєктів та дефіциту федерального бюджету.

Фінансування великий дефіцит рахунку поточних операцій не може тривати нескінченно, оскільки чистий зовнішній борг не може рости нескінченно швидше, ніж ВВП.

Китай обігнав Японію, ставши найбільшим американським власником в 2019 році, а в червні 2020 показник Китаю вже був на 15,6% вище, ніж в Японії. Портфель американських облігацій, що належать Китаю збільшився паралельно з ростом валютних резервів.

Вплив на довіру інвесторів до економічної ситуації в США привело до зниження чистого притоку прямих іноземних інвестицій. Ескалація економічних і торговельних суперечок привела до того, що довіра до компанії стало нестабільним, і він і стали обережно ставитися до інвестицій. Адам Позен, директор Інституту міжнародної економіки Петерсона, зазначив, що політика "економічного націоналізму" уряду США не тільки змусила Сполучені Штати заплатити ціну в сфері торгівлі, але і негативні наслідки, викликані областю інвестицій. Останнім часом число американських і іноземних транснаціональних компаній, що інвестують в США, практично дорівнює нулю. Зміна напрямку корпоративних інвестицій вплине на довгострокове зростання доходів і робочі місця з високими доходами в Сполучених Штатах, а також прискорить вихід глобальних підприємств з Сполучених Штатів. За даними Бюро економічного аналізу Міністерства торгівлі США, в першому кварталі 2019 року і першому кварталі 2020 року приплив прямих іноземних інвестицій в США склав 146,5 млрд доларів США і 89,7 млрд доларів США відповідно, а за той же період 2021 року він скоротився до 51,3 млрд доларів США.

2.4. Значення китайських портфельних інвестицій в США і оцінка їх впливу на американську економіку

У грудні 2021 року китайська іноземні портфельні інвестиції збільшилися на 8,071 млрд доларів за порівнянні зі збільшенням на 43,098 млрд доларів попередньому кварталі. Іноземні портфельні інвестиції в Китаї: дані про мільйони доларів оновлюються щоквартально і доступні з березня 1998 року по грудень 2021 року. Дані досягли рекордного рівня в 65,250 млрд доларів в червні 2021 року і рекордно низького рівня -18,976 млрд доларів в березні 2019 року. Державна валютна біржа Керівництво здійснюються щоквартальні інвестиції в валютний портфель в доларах США.

В останніх звітах з Китаю на поточному рахунку було зафіксовано позитивне сальдо в розмірі 54,599 мільярда доларів в грудні 2021 року. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в грудні 2021 року збільшилися на 52,654 мільярда доларів. Прямі інвестиції Китаю за кордон у грудні 2021 року збільшилися на 25,520 мільярда доларів. Номінальний ВВП країни у вересні 2021 року склав 3408,042 мільярда доларів США.³⁹

Частка Китаю в 2010 року серед іноземних власників американських цінних паперів досягла 15,1% в порівнянні з 4,1% в 2002 році. Китай є основним іноземним власником облігацій США (33,1%) і агентських зобов'язань (33,2%), але перебуває на 8-му місці. Умови інвестування в цінні папери США (\$ 127 млрд), що становить 4, 5% іноземної власності).

Деякі іноземні інвестори могли б розглянути нестабільної ситуації в економіці США, зі збільшенням зовнішнього боргу, а американські облігації не є найбільш прибутковим інструментом з точки зору параметра ризик-дохід, який може привести до вилучення капіталу з активів США і отже, збільшення процентних ставок. залучення іноземних інвестицій.

У цьому сценарії зростання процентних ставок призведе до зниження інвестиційної активності, стане фактором, сповільнює довгострокове економічне зростання.

Деякі економісти розглядають покупку Американських облігацій в Китаї як вид субсидії для американських споживачів у вигляді дешевих китайських товарів і низьких процентних ставок.

Ця субсидія стимулює споживання китайських товарів в США, що, в свою чергу, підтримує експортні галузі Китаю. У той же час, це субсидія на шкоду китайським споживачам і неекспортних галузям, оскільки недооцінений юань робить т імпорт дорожче.

Відсутність системи соціального захисту допомагає китайському населенню заощадити велику частину своїх доходів. Ці заощадження спрямовані китайським урядом на придбання американських цінних паперів.

Реакція громадських і китайських ЗМІ на інвестування значної частини міжнародних резервів в неоднозначні американські цінні папери часто, як і в Росії, часто негативна.

Проблеми заборгованості в Європі і США знижують вплив на споживання китайської продукції, а падіння долара знижує вартість а КТИВ китайського долара.

Таким чином, прискорення економічних реформ в Китаї допоможе стимулювати внутрішній попит (включаючи збільшення імпорту і зменшення залежності від експортних надходжень) і зберегти високі темпи економічного зростання.

Зростання потреби в Китаї, в свою чергу, може привести до зниження рівня економії в економіці, зменшить необхідність вкладати ці заощадження за кордон, в тому числі і в США.

У 2021 році Китай став провідною країною-імпортером для США (399,3 млрд доларів). За порівнянні з 2020 роком зростання склало 9,4%. Частка Китаю серед експортерів в США досягла 18% в 2021 році (проти 8,2% в 2020 рік). 9. Провідними імпортними позиціями з Китаю в

2021 році були: комп'ютери, побутова техніка, одяг і взуття, іграшки та телекомунікаційне обладнання. На ці товарні групи припадало близько 50% імпорту США з Китаю в 2021 році.

Найбільш значну частку зростання імпорту з Китаю склали вже не товари трудомістких галузей, а високотехнологічні товари, такі як телекомунікаційне обладнання, оргтехніка та комп'ютери.

Зростання китайського експорту високотехнологічної продукції в США займає ринкова частка інших країн Азіатсько-Тихо океанського регіону, особливо країн СНД.

На даний момент в торгівлі між США і Китаєм спостерігаються три ключових тенденції.

Багато товарів, які Сполучені Штати отримали з Японії, Тайваню та інших азіатських країн, тепер імпортуються з Китаю, так як азіатські компанії перенесли туди свою експортно-орієнтовану продукцію.

В результаті частка Китаю в торговому дефіциті США виросла, хоча частка дефіциту США з іншими країнами Східної Азії знизилася.

Хоча більша частина китайського експорту виробляється всередині країни, велика частина товарів просто збирається з матеріалів і компонентів, що поставляються в Китай з інших регіонів, включаючи Сполучені Штати. Торгова статистика говорить, що товари імпортуються з Китаю по повній вартості, але грошові потоки НЕ підтверджують це.

Китай може виробляти багато споживчих товарів по більш низьких цінах, ніж інші країни. Американці, звичайно ж, хочуть ці продукти по найнижчим цінам.

Навряд чи торговий дефіцит зміниться. Більшість людей вважають за краще платити якомога менше за комп'ютери, електроніку і одяг, навіть якщо це означає, що інші американці втратять свою роботу.

Китай є найбільшою економікою в світі. Він також має найбільшу кількість населення в світі. Він повинен розділити свою продукцію майже на 1,4 мільярда жителів.

Лідери Китаю відчайдушно намагаються змусити економіку зростати швидше, щоб підвищити рівень життя в країні. Вони дуже добре пам'ятають культурну революцію Мао. Вони знають, що китайці не завжди будуть терпіти низький рівень життя.

Китай встановлює вартість своєї валюти, RMB, яка дорівнює вартості кошика валют, в яку входить долар. Іншими словами, Китай прив'язав свою валюту до долара, використовуючи змінений фіксований обмінний курс.

Коли долар втрачає цінність, Китай купує долари через Міністерство фінансів США, щоб підтримати його.

Багато хто стурбований тим, що це дає Китаю політичний вплив на фінансову політику США. Вони стурбовані тим, що про зійде, якщо Китай почне продавати свої казначейські акції. Також було б катастрофою, якщо Китай просто зменшив свої казначейські покупки.

Купуючи казначейські векселі, Китай допомагав утримати низькі процентні ставки в США. Якщо Китай перестане купувати казначейські облігації, процентні ставки зростуть. Це може привести до спаду Сполучених Штатів.

Але це НЕ в інтересах Китаю, оскільки американські покупці будуть купувати менше китайського експорту. Фактично, Китай купує п'ять стільки ж скарб, як і раніше.

Американські компанії, які не можуть конкурувати з дешевими китайськими товарами, повинні або скоротити витрати, або вийти з бізнесу. Багато підприємств скорочують витрати на аутсорсинг в Китай чи Індію. Аутсорсинг збільшує безробіття в США.

На відміну від попередніх десятиліть, коли Китай був, перш за все, своєрідною

«Глобальної фабрикию», тепер можна створити базу для побудови повного циклу через здорову промислову політику, залучення прямих іноземних інвестицій у високотехнологічні галузі і передачу технологій. .

В даний час китайські компанії можуть самостійно здійснювати всі етапи виробництва і виробництва, включаючи НДДКР, маркетинг, ланцюжок поставок, продажів і послуг.

Цей факт призводить до значного зростання конкуренції між країнами, навіть на ринку високотехнологічної та високотехнологічної продукції, де Сполучені Штати тривалий час зберігають своє лідерство.

Занепокоєння Сполучених Штатів щодо Китаю, що витрачає більшу кількість боргових цінних паперів США, є частиною більш серйозної проблеми для Сполучених Штатів. економіка, а саме: залежність від іноземного капіталу для фінансування інвестиційних проектів та дефіциту федерального бюджету.

Фінансування великий дефіцит рахунку поточних операцій не може тривати нескінченно, оскільки чистий зовнішній борг не може рости нескінченно швидше, ніж ВВП.

Прискорення економічних реформ в Китаї допоможе стимулювати внутрішній попит (включаючи збільшення імпорту і зменшення залежності від експортних надходжень) і підтримки високих темпів економічного зростання.

Зростання споживання в Китаї, в свою чергу, може привести до зниження рівня економії в економіці, зменшить необхідність вкладати ці заощадження за кордон, в тому числі і в США. [46]

РОЗДІЛ 3. ТОРГІВЕЛЬНА ВІЙНА США І КИТАЮ І ЇЇ ВПЛИВ НА СВІТОВУ ЕКОНОМІКУ

3.1. Історія торговельної війни між Китаєм та США

У 2017 році зовнішньоторговельний оборот Китаю перевищив 4 трлн дол. США, і країна ще раз підтвердила свою першість на світовому ринку. Лідирує Китай і по числу країн, для яких він є головним торговим партнером. Окрім того множаться успіхи науково-технічного комплексу Китайської Народної Республіки. Зростає число держав, які намагаються перейняти китайський досвід розвитку і встановити з цією країною відносини тісної співпраці.

Тобто, змінюється геополітична ситуація в світі, що не влаштовує Сполучені Штати Америки. Це є одним із причин початку торгового конфлікту.

Адміністрація Д. Трампа відкрито взяла курс на економічне стримування китайської експансії, що є їх головною метою, не дуже рахуючись з правилами багатосторонньої міжнародної торгівлі. В результаті торговий конфлікт набуває ознак масштабної і тривалої економічної війни з важко передбачуваними наслідками. Справедливості заради треба відзначити, що з моменту заснування Китайської Народної Республіки китайсько-американські економічні відносини гладкими не були.

Позиція Штатів також полягає в тому, що на територію країни постачається дешева готова продукція, в той час, як Китай підтримується політики протекціонізму. До того ж, Америка страждає торгового дефіциту у відносинах з Китаєм. При цьому, США експортує до Китаю в більшості сировину. [54]

Дефіцит торгівлі США з Китаєм склав 315,1 мільярда доларів у 2012 році, збільшившись до 367,3 мільярда доларів до 2015 року, а потім знизився

до 346,8 мільярда доларів у наступному році. До 2018 року він збільшився до 419,5 мільярда доларів, перш ніж впав до 345,6 мільярда доларів у 2019 році, що зображено на рисунку знизу.

У 2001 році Китай приєднався до Всесвітньої торгової організації та отримав режим найбільшого сприяння в торгівлі з США. Китайці зобов'язалися надати американцям доступ до власного ринку, знизити імпорتنі мита і захищати права інтелектуальної власності. Китайські компанії краще за американські скористалися лібералізацією ринків: наприклад, у 2005 році експорт Китаю до Сполучених Штатів зріс на 31%, а імпорт зі США лише на 16%. Водночас, захист інтелектуальної власності американських компаній в Піднебесній залишився примарним — у 2019 році втрати США від порушення інтелектуальних прав склали від 225 до 600 мільярдів доларів. Це є ще одною причиною невдоволення США. [58]

Тут свою роль також відіграє теперішня ідеологія Америки та Трампа — «Америка на першому місці» та «Зробимо Америку знов великою».

Незабаром після вступу нового президента США на посаду, Дональд Трамп з офіційним візитом відвідав лідер КНР Сі Цзіньпін. Візит відбувся 6-7 квітня 2017 р.

Підсумки зустрічі давали надію, що повномасштабна торгова війна все ж не почнеться. Багато хто вважав, що вона загрожує серйозними витратами не тільки для Китаю, але і для США. Подальші події не підтвердили «конструктивний тон для розвитку китайсько-американських відносин», обіцяний китайськими ЗМІ.

17 квітня 2017 року в заяві на офіційному сайті Міністерства торгівлі США було сказано про те, що вводиться заборона на імпорт продукції корпорації Zhongxing Telecommunications Equipment Corporation (ZTE) і її філій. Приводом послужило співробітництво корпорації з Іраном і КНДР і нібито мала місце передача цим країнам американських технологій. Розгляд продовжувався до кінця серпня 2018 року і, за оцінками керівництва китайської компанії ZTE, за цей час вона втратила понад 3 млрд дол.

15 серпня 2017 року президент США Дональд Трамп підписав меморандум і кілька указів, доручає Торговому представництву США (United States Trade Representative - USTR) почати розслідування торгово-економічних дій Китаю, включаючи передачу технологій і інші аспекти в області інтелектуальної власності. Підписання указів президента США відбулося на тлі посилення розбіжностей між Вашингтоном і Пекіном, незважаючи на успіх американської адміністрації, якій вдалося переконати КНР погодитися в Радбезі ООН на нові санкції проти Північної Кореї. Напередодні в рамках цих санкцій КНР заборонила імпорт північнокорейських заліза, вугілля і морепродуктів. [25]

22 січня 2018 року США запровадили додаткові мита на пральні машини і сонячні панелі. Мито на ввезення сонячних батарей була встановлена на рівні 30% протягом першого року. Тариф на ввезені в країну пральні машини на перші 1,2 млн штук склав 20%, на всі інші понад цю кількість - 50% протягом першого року. Зауважимо, що наслідки цих заходів відчули на собі і американські споживачі - в зв'язку з новими тарифами ціни на дані товари поповзли вгору.

23 березня 2018 року результати розслідування Торгового представництва США були опубліковані, а Трамп підписав меморандум «Про боротьбу з економічною агресією Китаю», який дозволяє вводити санкції проти країн, «викритих у маніпулюванні ринком». У меморандумі позначені три напрямки боротьби з політикою Китаю в області інтелектуальної власності: підвищення тарифів, ініціювання спору в СОТ, інвестиційні обмеження. Крім того, Трамп зажадав від торгового представника США в 15-денний термін скласти список товарів КНР, що підпадають під нові американські мита, а також ініціювати позов проти Пекіна в СОТ через передбачувані порушень у сфері ліцензування.

На початку березня 2018 р. США повідомили про введення з 23 березня 2018 р додаткових мит на сталь (25%) і алюміній (10%). Це аргументувалось міркуваннями національної безпеки США. Заходи, вжиті американською

адміністрацією, виявилися очевидно дискримінаційними, від них постраждала КНР, яка посідає друге місце по постачаннях алюмінію (13,2% імпорту цього товару в США) і десяте - по сталі (3,6%), а також російські компанії.

2 квітня 2018 р. Китай ввів відповідні тимчасові заходи, підвищивши до рівня 15% та 25% мита на 120 американських товарів. Підвищення тарифів торкнулося фруктів, сухофруктів і горіхів, вина, етанолу, сталевих труб, свинини, алюмінієвого брухту та ін. Експорт даної продукції з США склав близько 3 млрд дол. в 2017 р - приблизно стільки ж, скільки експорт алюмінію і сталі з КНР.

4 квітня 2018 року був представлений список з 1313 товарних позицій експорту КНР, на які США запланували підвищити мита на 25%, вартість їх імпорту оцінюється в 50 млрд дол. США. До переліку увійшли: продукція ІКТ та аерокосмічної галузі, робототехніка, нові матеріали, біофармацевтиці, логістичне обладнання, ядерні реактори, котли і механічні пристрої, електричні машини і устаткування, засоби наземного транспорту, судна та човни, інструменти та апарати оптичні, фотографічні, вимірювальні і пр. Ці товари і галузі складають важливу частину програми «Зроблено в Китаї - 2025», яку розвивають провідні китайські компанії, які тісно співпрацюють із зарубіжними постачальниками технологій.

18 травня 2018 року у Вашингтоні пройшли переговори сторін. За результатами переговорів китайська сторона заявила, що «сторони домовилися не починати торгових воєн і відмовитися від збільшення мит щодо товарів один одного». Американська сторона заявила про те, що Китай пішов на поступки і пообіцяв скоротити дефіцит торгового балансу між країнами на 200 млрд дол. США до кінця 2020 р., значно збільшивши імпорт товарів і послуг з США і скасувавши тарифи і квоти на деякі товари, в тому числі і на продукти продовольства. Більш конкретно сторони домовилися продовжити обговорення в середині червня на переговорах торгових делегацій в Пекіні.

Проте, *15 червня 2018 р.* Трамп офіційно оголосив про підвищення ставок ввізних мит на імпорт з Китаю, але з деякими змінами. Новий список

охоплював 1102 позиції замість 1313 зазначених спочатку. Зокрема, зі списку були виключені телевізори і мобільні телефони.

6 липня 2018 року набули чинності підвищені на 25 процентів митні тарифи на 818 товарних позицій американського імпорту з Китаю. У той же день Пекін відповів підвищенням на 25 процентів ставок ввізних митних зборів щодо 545 американських товарів, включаючи літаки, автомобілі, сільськогосподарську продукцію (соєві боби), рибу і морепродукти, хімічні товари. Сукупний імпорт цих товарів оцінюється в ті ж 34 млрд дол.

21 вересня 2018 року Міністерство фінансів США підготувало санкції проти департаменту підготовки військ і постачання Центральної військової ради Китаю. Вашингтон підкреслив, що санкції застосовані в рамках чинного в США закону «Про протидію противникам Америки за допомогою санкцій». Приводом до введення обмежень послужила покупка Пекіном 10 російських винищувачів Су-35, а також обладнання для ракет класу «земля - повітря», що застосовуються в ракетних комплексах С-400. Обмеження, які вводить Вашингтон проти Пекіна, зводяться до заборони співробітникам китайського міноборони на видачу експортних ліцензій, на валютні операції під юрисдикцією США, а також до арешту майна і заморожування рахунків на території США. Оголошено і про введення другого пакету торгових санкцій проти Китаю, що охоплюють товари на суму в 200 млрд дол. США.

З 24 вересня 2018 року вони будуть обкладатися додатковими ввізним митом в розмірі 10%. З 1 січня 2019 р ввізні мита піднімуться до 25%. До переліку входить практично весь асортимент електронної продукції китайського виробництва, як у вигляді готових кінцевих товарів, так і їх елементів, наприклад електронних плат, вузлів і блоків. Особливо ретельно США блокують імпорт китайських засобів зв'язку і мережевого устаткування. При цьому вироблені в Китаї товари американської компанії Apple зі списку виключені. Дональд Трамп на церемонії підписання санкцій закону заявив журналістам: в разі «дзеркального» відповіді китайців на його дії він негайно

введе в дію третій етап санкцій. Таким чином, президент США обкладе даниною абсолютно весь обсяг товарів, що поставляються з КНР.

2 грудня 2018 року - США та Китай погоджуються на тимчасове перемир'я

США утримаються від підвищення тарифів на деякі товари, і не будуть застосовувати раніше прогнозовані тарифи на додаткові китайські товари на суму 267 мільярдів доларів. Зі свого боку, Китай закуповуватиме більше американської продукції - особливо сільськогосподарської та енергетичної продукції.

Від початку 2019 року до травня того ж року між США та Китаєм проводяться переговори. На жаль, вони не принесли результатів, оскільки 10 травня США піднімає тарифи з 10% до 25%. 16 травня США додає до чорного списку компанію Huawei. У відповідь Китай встановлює власний власний список "ненадійних організацій" та піднімає тарифи на окремі товари.

6 серпня 2019 р. США заявляє, що Китай маніпулює курсом юаню. В серпні та вересні обидві держави вводять додаткові квоти.

В перервах ідуть переговори між двома державами. Також на деякі товари ідуть зменшення тарифних ставок.

Коронавірус став ще одною ланкою в цій війні. Через нього ситуація може загостритися.

Загальні тарифи в США, що застосовуються виключно до китайських товарів: 550 млрд. дол США

Загальні китайські тарифи, що застосовуються виключно до товарів США: 185 мільярдів доларів США.

В останні роки Китай домігся значного прогресу в інших категоріях експорту, включаючи більш просунуту електроніку (офісна техніка та обладнання для автоматизації обробки даних, телекомунікаційне і звукове обладнання і електроустаткування), меблі, дорожні і промислові товари. Наприклад, частка китайського експорту машин і транспорту

(включаючи електроніку) збільшилася з 17% в 1993 році до 41% в 2003 році, а частка різних видів виробництва знизилася з 42% до 28%.

Статистика дисперсії вказує про збільшення загальної диверсифікації експорту. Докладні дані по експорту Китаю на рівні двозначних стандартів міжнародної торгової класифікації (SITC) були доступні лише з 1994 року. Індекс Герфіндаля і коефіцієнт варіації (які вимірюють зміни в розподілі експортних акцій за категоріями) свідчать про значне зростання диверсифікація в період 1994-2000 рр., Тоді як в 2000-2002 рр. Зміни були незначними або навіть незначними. [45]

Ширша наявна інформація також свідчить про збільшення диверсифікації експорту в США, Європейського Союзу та Японії. Наприклад, докладні дані по імпорту в США показують, що з урахуванням змін в частці імпорту США, що доводиться на Китай, в період з 1990 по 2000 рік відбулось значне збільшення диверсифікації як в двозначній, так і в тризначній формі.

Склад імпорту відображає високу ступінь вертикальної спеціалізації виробництва в Азії. Це видно з кількох показників. По-перше, висока частка імпорту для переробки втілюється в експорті Китаю. Цей коефіцієнт збільшився з 35% загального імпорту на початку 1990-х років до 50% до 1997 року і з тих пір залишається приблизно на такому рівні. Так само імпорт для переробки оцінюється більш ніж на 40% експорту Китаю.

Вплив підвищеної вертикальної спеціалізації чітко проявляється в стрімкому збільшенні обсягів імпорту електронних інтегральних схем та мікроскладок - основних компонентів, що використовуються при складанні електронних виробів.

По-друге, значний приплив прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Китай надходить переважно з промислово розвинених країн, особливо азійських ННД. У 2000-2001 роках НІС і Японія становили близько 60% ПІІ в Китаї, а для США і Європи - близько 20%. Нарешті, структура торгівлі значи тельно

змінилася: збільшився імпорт з Азії і експорт у розвинуті країни, головним чином в США і Європу.⁴¹

Плановане Китаєм зниження тарифів в контексті вступу в СОТ є продовженням давньої тенденції. Ця тенденція відбивається в зниженні рівня і розкиду тарифів і триваючому скороченні НТБ, особливо з початку 90-х років. Минулі реформи також включали широке звільнення від імпортних тарифів, особливо на переробку товарів і іноземні інвестиції, і тому у 2000 році велика частина імпорту Китаю практично НЕ обкладалася ніякими тарифами. В результаті вищезазначених реформ, а також триваючої лібералізації внутрішніх цін до середини 1990-х років внутрішні ціни на більшість товарів, що продаються в значній мірі наблизилися до міжнародних цін. У відповідності зі своїми зобов'язаннями по СОТ, до 2005 року Китай знизить свою середню тарифну ставку до 10 відсотків. 1 січня 2004 року Китай знизив середню тарифну ставку на 0,6 процентного пункту до 10,4 відсотка. Загальний торговельний режим буде ставати все більш цінним, так як Китай погодився скасувати імпортні квоти, ліцензії, стали торговельну практику та інші нетарифні бар'єри. Заміна імпортних квот тарифними квотами (TRC) на деякі сільськогосподарські товари також повинна сприяти підвищенню прозорості торговельних режимів.

На відміну від продовження зниження тарифів, прихильність Китаю торгівлі послугами є важливою віхою. Шість планів включають в себе виявлення ключових секторів послуг, в яких іноземна участь раніше було відсутнє або було незначним, зокрема телекомунікації, фінансові послуги і страхування. У цих секторах повний доступ в кінцевому підсумку буде гарантований іноземним постачальникам на основі прозорих і автоматичних процедур ліцензування. Китай також зніме обмеження на торгівлю і внутрішній розподіл більшості товарів.

Крім доступу до ринку, протокол про приєднання визначає основні зобов'язання Китаю по діяльності, пов'язаної з торгівлею,

такі як принципи національного режиму і недискримінації, а також інвестиційні заходи, пов'язані з інвестиціями (Stim) і пов'язані з торгівлею аспекти інтелектуальної власності. права (Tapis), які Китай погодився реалізувати в повному обсязі після приєднання.

Виконання таких зобов'язань, ймовірно, матиме далекосяжні наслідки на національному рівні, включаючи заохочення більшої внутрішньої інтеграції внутрішніх ринків (шляхом усунення бар'єрів між провінціями), а також підвищення передбачуваності бізнес-середовища.

Однією з головних цілей зовнішньої торгівлі США в кінці 1990-х років стало приєднання Китаю до СОТ шляхом підписання угоди про глобальну лібералізацію торгівлі. Багато політиків в США, які в той час сприяли вступу Китаю до СОТ, підтримали ринкові реформи китайського уряду, створили правове середовище, зменшили роль держави в економіці, подальшу інтеграцію Китаю в світову економіку, в свою чергу дозволяє СОТ використовувати механізм вирішення спорів, основні проблеми торгівлі.

В результаті Сполучені Штати очікують, що Китай стане надійним діловим партнером. Чиновники США стверджували, що в перші роки після вступу в СОТ у 2001 році Китай продемонстрував значний прогрес в здійсненні економічних реформ, які прискорили перехід до ринкової економіки, зробивши китайську економіку більш відкритою для торгівлі та іноземних інвестицій. Однак з 2016 року процес детальної лібералізації ринку сповільнилося.

До 2017 року вже спостерігаються тенденції в режимі обмежувальної торгівлі.

Вимоги США до економічної політики Китаю включають в себе кілька видів обмежень, пов'язаних з оподаткуванням, митної класифікацією, захистом прав інтелектуальної власності, послугами, захистом національних виробників і експортом товарів.

В деякій мірі скарги Китаю є відповіддю на аналогічні дії Сполучених Штатів: захисні заходи, включаючи антидемпінгові і компенсаційні мита, а також обмеження на імпорт сільськогосподарської продукції.

З квітня 2018 року Сполучені е Штати направили 11 скарг на дії Китаю в Комітет по врегулюванню суперечок в СОТ, деякі з яких були задоволені. Китай, у свою чергу, направив до Сполучених Штатів п'ять скарг на застосування антидемпінгових і компенсаційних мит, обмежень США на імпорт м'яса птиці і захисних заходів при імпорті шин.

Було встановлено, що корінною причиною порушення зобов'язань в рамках СОТ і джерелом численних суперечок в Сполучених Штатах є неповний пере хід Китаю до ринкової економіки. Хоча ринкові механізми і приватний сектор грають важливу роль в економіці Китаю, держава продовжує займати важливе місце.

Наприклад, банківська система в значній мірі контролюється державою, а державні підприємства домінують в певних галузях. Багато аналітиків стверджують, що основна функція банківської системи Китаю полягає в наданні дешевих (субсидованих) кредитів державним підприємствам, особливо для галузей, які Китай вважає важливими для майбутнього економічного зростання.

Глобальний економічний спад, можливо, значно уповільнив або навіть зупинив довгостроковий курс ринкових реформ в Китаї, що привело до посилення втручання держави в ринкові процеси, що дає китайським компаніям конкурентну перевагу.

Слід зазначити, що ні адміністрація Джорджа Буша-молодшого, ні Барак Обама не ініціювали розслідування в рамках СОТ про те, що президент, а також багато політичних діячів в Конгресі, громадськість і бізнес-спільнота вважаються недооціненими. і одна з головних причин дисбалансу у відносинах між Сполученими Штатами і Китаєм.

Інші країни також вдаються до управління своїми валютами, знижуючи їх обмінні курси для підтримки експорту. Цей інструмент

використовувався Японією і Південною Кореєю, а також самими Сполученими Штатами в 1985 році.

Адміністрація Обама продовжувала свою наступальну політику щодо ініціювання розслідувань в СОТ.

Претензії проти потенційної розрахункової комісії СОТ стосуються обмежень, накладених Китаєм, які Сполучені Штати НЕ можуть підняти в ході переговорного процесу. Сполучені Штати активно використовують судові процеси як засіб протидії Кіт а в ряді торгових обмежень, хоча НЕ все скарги оскаржуються.

Така політика створює для Конгресу і громадськості поява жорсткості позиції США щодо Китаю при відсутності реальної конфронтації по питанню обмінного курсу країни.

Часто процедури починають до того, як Конгрес запропонує жорсткі заходи проти Китаю, заходи, які адміністрація не схвалює. Бажання юридично оскаржити обмеження, накладені Китаєм, збалансоване іншими зовнішньополітичними міркуваннями, пов'язані ми з некомерційними питаннями, які вимагають співпраці та підтримки з боку Китаю.

Використання правових інструментів у вирішенні спорів є позитивною тенденцією для СОТ і світової торгівлі в цілому.

Врегулювання специфічних торговельних суперечок на основі повсякденної діяльності є важливим кроком на шляху до створення глобальної торговельної системи, заснованої на верховенстві права.

США ініціювали повномасштабну торговельну війну в надії повернути втрачені позиції на світовому ринку. Головною мішенню адміністрації Д. Трампа став Китай, хоча прийнятими протекціоністськими заходами виявилися зачеплені багато країн. Продовження цієї війни загрожує серйозними змінами в світовій економіці і фінансовій сфері. Під питанням і подальша роль СОТ, і сформована структура відносин між країнами, причому не тільки в торгівлі.

6 липня набули чинності підвищені на 25 процентних пунктів митні тарифи на 818 товарних позицій американського імпорту з Китаю. Загальна вартість цієї частини складає 34 млрд дол., або близько 8% китайського експорту в США. [36]

Відповідь Китаю не змусив себе чекати: у той же день Пекін відповів підвищенням на 25 процентних пунктів ставок ввізних митних зборів щодо 545 американських товарів, включаючи літаки, автомобілі, сільськогосподарську продукцію (соєві боби), рибу і морепродукти (в тому числі лангустів), хімічні вироби. Сукупний імпорт цих товарів оцінюється в ті ж 34 млрд дол. Крім того, Китай подав доповнення до свого запиту до Світової організації торгівлі (СОТ) від 4 квітня, щодо тоді ще планувалися тарифних обмежень в рамках розслідування по секції 301 Закону про торгівлю 1974 р. На думку Китаю, встановлення тарифів, що впливають із розслідування, порушує режим найбільшого сприяння СОТ, пов'язані тарифні ставки США і статтю 23 Угоди про врегулювання суперечок.

Офіційний початок розгортається торгової війни можна віднести до серпня 2017 року, коли адміністрація Д. Трампа в особі Торгового представництва (USTR) ініціювала розслідування китайських нормативно-правових актів та практики, які можуть завдавати шкоди інтелектуальній власності американських компаній. Але її витoki сягають до 2011 р, коли була опублікована нині широко відома книжка Пітера Наварро і Грега Отрі «Смерть від Китаю. Віч-на-віч з драконом. Глобальний заклик до дії». Автори прямо ставили питання, що зовнішньоекономічні відносини США з Китаєм (не тільки торгові, але у всьому комплексі) підривають американську економіку.

Для Наварро це було не першим зверненням до теми. За п'ять років до цього, в 2006 р, він опублікував книгу «Прийдешні війни Китаю. Поле битви і ціна перемоги», в якій на основі проведених під його керівництвом досліджень доводив, що склалися економічні відносини США з Китаєм є головною причиною різкого скорочення робочих місць в США.

У книзі «Смерть від Китаю», зокрема, виділено 8 видів того, що автори називають китайським «зброєю масового знищення робочих місць». це:

- ретельно розроблена система експортних субсидій;
- недооцінений юань, курсом якого вміло маніпулюють;
- підробка товарів, піратство і відверте злодійство американської інтелектуальної власності;
- готовність керівництва Китаю завдавати шкоди навколишньому середовищу своєї країни в обмін на цінові переваги;
- низькі вимоги до охорони здоров'я робочих і рівню безпеки на виробництві;
- незаконні тарифи, квоти та інші експортні обмеження на найважливіші види сировини (тут перш за все маються на увазі рідкоземельні метали, де Китай є практично монополістом);
- хижацька цінова політика і демпінг;
- «велика китайська стіна протекціонізму».

Останній пункт стосується захисту китайською владою свого внутрішнього ринку шляхом створення численних і різноманітних перешкод для проникнення в країну іноземного бізнесу, серед яких перш за все виділяється вимога перекладу в Китай підрозділів іноземних компаній, що займаються НДДКР (крім передачі технологій).

Роботи Пітера Наварро на той момент здавалися більшості істеблшменту в США, особливо визнаним метрам експертних оцінок по Китаю (серед яких можна назвати, наприклад, Фаріда Закарія і Джозефа Стігліца), надуманими і маргінальними. Однак тривога з приводу розвитку відносин США з Китаєм наростала, особливо після того, як на основі книги Наварро і Отрі був знятий документальний фільм «Смерть від Китаю», показаний в США і широко розійшовся по мережі.

Але головне, мабуть, в іншому. Книжку тоді ж, у 2011 році, прочитав майбутній президент США Дональд Трамп, в результаті чого професор Каліфорнійського університету Пітер Наварро з початком передвиборної

компанії Трампа став його політичним і економічним радником. Природно, що багато в передвиборній платформі Трампа, в тому числі обіцянки підвищити на 40% торгові мита на імпорту товарів з Китаю і взагалі розібратися з тим, що відбувається у відносинах з найбільшим торгово-економічним партнером США, було навіяно роботами Наварро. При цьому пункт про зниження дефіциту в торгівлі з Китаєм увійшов в загальний план економічної політики майбутнього президента, який був розроблений Пітером Наварро спільно з Вілбером Россом. Після того як цей план був підтриманий виборцем і Трамп став президентом, Пітер Наварро увійшов в його адміністрацію та став главою створеного в Білому домі Ради з міжнародної торгівлі. Уїлбур Росс зайняв пост міністра торгівлі.

У Китаї до обіцянок різко підвищити мита на імпорту китайських товарів поставилися спочатку як до передвиборній риториці, справедливо вважаючи, що торгова війна загрожує серйозними витратами для обох сторін. І перші контакти Трампа з лідером КНР Сі Цзіньпіном, який в березні 2017 р незабаром після вступу нового президента США в посаду, приїхав до нього з візитом, давали всі підстави сподіватися, що сторонам вдалося домовитися і повномасштабна торгова війна все ж не почнеться.

Вийшло інакше. Рівно через рік, в березні 2018 р результати розслідування USTR були опубліковані, а Д. Трамп підписав меморандум про дії Сполучених Штатів на основі секції 301 Закону про торгівлю. У меморандумі позначені три напрямки боротьби з політикою Китаю в області інтелектуальної власності: підвищення тарифів, ініціювання спору в СОТ, інвестиційні обмеження. На той час США вже ввели додаткові мита на сталь і алюміній, а ще раніше, в кінці січня, - на пральні машини і сонячні панелі. Мито на ввезення сонячних батарей була встановлена на рівні 30% протягом першого року (через чотири роки вона повинна опуститися до 15%). Тариф на ввезені в країну пральні машини склав 20% на перші 1,2 млн штук і 50% - на все понад цю кількість протягом першого року. На третій рік ставка повинна зменшитися до 16 і 40% відповідно. Наслідки цих заходів

відчули на собі не тільки Китай з Південною Кореєю (головні експортери сонячних батарей і пральних машин), а й американські споживачі: в зв'язку з новими тарифами ціни на дані товари поповзли вгору.

Примітно, що введення додаткових мит на сталь (25%) і алюміній (10%) аргументувалось міркуваннями національної безпеки, що є порушенням норм СОТ. Крім того, головні постачальники стали і алюмінію на ринок США - Канада і Мексика - були виключені зі списку, потім вилучення були зроблені і для Південної Кореї, «добровільно» погодилася на скорочення експорту металів до 70% від наявного рівня. Тимчасово (до 1 травня) зі списку були виключені також Австралія, Аргентина, Бразилія та країни Євросоюзу - з усіма ними, як і з Південною Кореєю, переговори вирішено було продовжити. Таким чином, заходи, вжиті американською адміністрацією, виявилися очевидно дискримінаційними, від них постраждала КНР, яка посідає друге місце по постачаннях алюмінію (13,2% імпорту цього товару в США) і десяте за сталі (3,6%), а також російські компанії .

2 квітня 2018 р Китай ввів відповідні тимчасові заходи, підвищивши до рівня 15% або 25% мита на 120 американських товарів. Підвищення тарифів торкнулося фруктів, сухофруктів і горіхів, вина, етанолу, сталевих труб, свинини, алюмінієвого брухту та ін. Експорт даної продукції з США склав в 2017 р близько 3 млрд дол. - приблизно стільки ж, скільки експорт алюмінію і сталі з КНР в США.

Стурбованість прийнятими США заходами висловили найближчі союзники і партнери цієї країни. Глава Європейської комісії Жан-Клод Юнкер пообіцяв вжити щодо США європейські контрзаходи відповідно до правил СОТ. Глава МЗС ФРН Зігмар Габріель зажадав від ЄС рішучої реакції на нові мита, а канцлер Австрії Себастьян Курц - жорстких контрзаходів. Президент Франції Емманюель Макрон заявив, що від нових мит програють всі країни. Південна Корея пообіцяла вжити відповідних заходів. Екс-прем'єр Сінгапуру попередив про негативні наслідки для всіх країн, "які залежать від торгівлі та відкритості економік". Великобританія висловила Трампу

стурбованість, але заявила, що досягне взаємовигідного торгового угоди з США після Brexit. Сім країн-учасниць COT - Росія, Венесуела, Туреччина, Норвегія, Швейцарія, Індія і Сінгапур - підтримали Китай на засіданні організації та висловили невдоволення рішеннями США, запропонувавши почати консультації в рамках COT з приводу дій США. [54]

Проте США продовжили ескалацію загроз 4 квітня був представлений список із 1 313 товарних позицій експорту КНР, на які США запланували підвищити мита на 25%, вартість їх імпорту оцінюється в 50 млрд дол. У перелік увійшли: продукція ІКТ та аерокосмічної галузі, робототехніка, нові матеріали, біофармацевтиці, логістичне обладнання, ядерні реактори, котли і механічні пристрої, електричні машини і устаткування, засоби наземного транспорту, судна та човни, інструменти та апарати оптичні, фотографічні, вимірювальні та ін. Ці товари і галузі складають важливу частину програми «Зроблено в Китаї 2025», яку розвивають провідні китайські компанії, які тісно співпрацюють із зарубіжними постачальниками технологій.

У травні 2018 року у Вашингтоні пройшли переговори сторін. Делегацію з боку КНР очолював спецпосланець голови Сі Цзіньпіна, член Політбюро ЦК КПК, заступник прем'єра Держради КНР Лю Хе. З американської сторони були присутні всі головні дійові особи, включаючи Росса і Наварро. За результатами переговорів Лю Хе заявив, що «сторони домовилися не починати торгових воєн і відмовитися від збільшення мит щодо товарів один одного», а американська сторона (безпосередньо Трамп в своєму твіттері ще до закінчення переговорів) - про те, що Китай пішов на поступки і пообіцяв скоротити дефіцит торгового балансу між країнами на \$ 200 млрд до кінця 2020 р значно збільшивши імпорт товарів і послуг з США і скасувавши тарифи і квоти на деякі товари, в тому числі що стосуються продовольства. Більш конкретно сторони домовилися продовжити обговорення в середині червня на переговорах торгових делегацій в Пекіні.

Незважаючи на це, 15 червня Трамп офіційно оголосив про підвищення ставок ввізних мит на імпорт з Китаю вартістю 50 млрд дол., Хоча і з деякими

змінами. Новий список охоплював +1102 тарифних лінії замість первинних 1313. Зокрема, зі списку були виключені телевізори і мобільні телефони.

В скороченому до 818 позицій вигляді перша частина цього списку і набула чинності 6 липня, викликавши описану вище реакцію Китаю. Для 284 залишилися тарифних ліній розмір ставки ввізного мита до сих пір обговорюється. Його повинні визначити пізніше влітку за підсумками слухань.

Тим часом США продовжили нагнітати обстановку. 11 липня USTR опублікувало ще один список китайських товарів, щодо яких планується підвищити ставку ввізного мита - тепер уже на 10 процентних пунктів. У вартісному вираженні сума імпорту даних товарів з Китаю в 2017 р склала 200 млрд дол. Термін введення мит не встановлено, є тільки терміни публічних слухань по новому списку, реєстрації для участі в них і письмових коментарів. 20-23 серпня пройдуть перші слухання за підсумками отриманих запитів від зацікавлених сторін, а подача запитів буде доступна до 30 серпня. Таким чином, введення нових ставок ввізних митних зборів не варто чекати раніше вересня. У список увійшли: риба та морепродукти, харчові продукти тваринного походження, продукти рослинного походження, алкогольні та безалкогольні напої, мінеральні продукти, продукція хімічної промисловості, пластмаси та вироби з них, каучук, вироби зі шкіри, деревина та вироби з неї, маса з деревини, текстильні матеріали та вироби з них, взуття, вироби з каменю, скло, коштовності, машини і обладнання, меблі і навіть твори мистецтва. Всього нові ставки мит охоплюють майже 6 тис. Товарних позицій.

Тиск на Китай не вичерпується тарифними заходами. Ще в 2017 р під вогонь американських санкцій потрапила китайська компанія ZTE - за співпрацю з Іраном і КНДР і нібито мала місце передачу цим країнам американських технологій. Історія з ZTE заслуговує того, щоб розглянути її докладніше.

Компанія ZTE, штаб-квартира якої знаходиться в Шеньчжені, - це на сьогодні один з найбільших в світі (п'яте місце за обсягом виручки) виробників телекомунікаційного обладнання і мобільних телефонів. ZTE постачає телекомунікаційні системи, мобільні пристрої і корпоративні технологічні рішення для компаній, споживачів і операторів зв'язку. Вона також випускає повний спектр мобільних пристроїв, включаючи телефони, планшети, мобільні широкосмугові модеми та хот-споти, а також термінали для інтеграції сімейних комп'ютерів. Продукція компанії реалізується в більш ніж 160 країнах, її партнерами є понад 500 операторів зв'язку. Компанія є по суті державної - більше 50% акцій належить уряду КНР. При цьому ZTE має півтора десятка наукових центрів (не тільки в Китаї, але і в США, Швеції, Південної Кореї), співпрацює з такими американськими гігантами в цій індустрії, як Intel, Microsoft, IBM, Alcatel, Qualcomm. [71]

Проблема в тому, що китайська сторона до сих пір змушена купувати комплектуючі для своєї продукції, перш за все мікрочіпи (які китайці так і не навчилися робити), в США і тому критично залежить від дій американського уряду. Тільки у Qualcomm ZTE купує більше 65% мікрочіпів, які використовує в своєму виробництві. У той же час компанія є флагманом в даній високотехнологічній галузі Китаю, а тому її діяльність є вкрай важливою для китайського уряду.

Санкції, накладені США на ZTE в 2017 р, були тимчасовими - в кінцевому рахунку компанія була оштрафована на 1,2 млрд дол. І відновила роботу. Однак у квітні 2018 року Міністерство торгівлі США знову ввів заборону на закупівлю ZTE продукції американських компаній, на цей раз на 7 років, заявивши, що ZTE порушила умови досягнутої в 2017 р угоди. (Порушення полягало в тому, що в ZTE виплатили премії керівним працівникам, замість того щоб їх покарати.) В результаті компанія змушена була заявити про зупинку своєї діяльності, скорочення виробництва і припинення котирування акцій на біржах Шеньчженя і Гонконгу. [72]

Таким чином, тиск на ZTE є дуже серйозним козирем в руках нинішньої американської адміністрації. І поступки, на які пішла китайська сторона на переговорах в травні 2018 р були зроблені, на наш погляд, в обмін на обіцянку зняти з ZTE накладені санкції. При цьому, за деякими повідомленнями, Д. Трамп особисто взяв участь у вирішенні проблеми з ZTE і обіцяв «дати можливість китайській компанії повернутися в бізнес» - правда, не уточнюючи, на яких умовах.

Коли ж ці умови були на початку червня оголошено, виявилось, що вони не просто «драконівські», але по суті нагадують практику відносин провідних держав з Китаєм епохи імперії Цин в середині XIX в. Крім додаткового штрафу в 1,4 млрд дол., Компанія ZTE повинна була виконати ряд умов: протягом 30 днів змінити раду директорів і групи ключових керівників, включити в свою структуру наглядове підрозділ, штат якого будуть підбирати в США, а також покласти на рахунок Мінторгу США забезпечувальний внесок в розмірі 400 млн дол., кошти з якого будуть списані в разі подальших порушень. [74]

Китайська сторона обіцяла умови виконати до 30 серпня, в тому числі оголосивши про призначення нового голови Ради директорів, в зв'язку з ніж 4 липня було заявлено про часткове відновлення діяльності компанії ZTE на американському ринку. Пом'якшення санкцій дозволило ZTE оновити програмне забезпечення для смартфонів, а також переводити і отримувати платежі за дозволені операціях. Проте деякі великі угоди компанія встигла втратити (один багаторічний контракт на поставку обладнання італійському мережевого оператору пішов до шведської Ericsson AB). А в цілому, за оцінками керівництва китайської компанії, вона за час розглядів втратила більше 3 млрд дол.

Втім, і у китайської сторони є свої контркозири, не рахуючи того, що американські чипмейкери отримують великий відсоток від своїх продажів саме в Китаї (і, зрозуміло, припинення цих продажів призведе до скорочення робочих місць). Наприклад, переважна більшість продуктів Apple - світового

лідера в сфері поставок електроніки - проводиться в Китаї. Крім того, сам Китай є найважливішим ринком для Apple - 20% свого доходу за останній фінансовий рік компанія отримала звідти. У схожому становищі перебуває і «Боїнг», для якого Китай також є критично важливим ринком збуту.

Таким чином, у кожної сторони є свої козири і аргументи. А якщо врахувати, що в протистояння залучені не тільки Китай і США, але і всі країни, що займають лідируючі позиції в світовій економіці і які беруть участь у світовому розподілі праці, то можна сказати, що це і є та сама четверта світова війна, про можливість якої давно вже попереджають політологи. Тільки ведеться вона за допомогою невійськових методів. [80]

Поки американські обмеження не мали значного негативного ефекту на позиції КНР на ринку США. За підсумками перших чотирьох місяців 2018 р темп приросту китайського експорту в США склав 13,9%, а за півроку - 13,6%. Це трохи вище, ніж загальний показник динаміки вивезення Китаю (12,8%): позначається, по-видимому, хороша економічна кон'юнктура в господарствах обох партнерів. Трохи нижче 12% були темпи зростання китайського імпорту з США - що знову-таки непоганий індикатор. Однак це суттєво нижчим від загального показника приросту китайського імпорту за перші півроку (19,9%). Почасти це пов'язано з ростом цін на сировину і паливо, частка яких в американско-китайській торгівлі невисока, але позначається і недостатня конкурентоспроможність американських товарів на ринку КНР. Власне, цей фактор є і головною причиною дисбалансу в торгівлі товарами, що виник давно і надовго

Слід враховувати, що в національній статистиці США показник імпорту з Китаю (505,5 млрд дол.) істотно вище показника китайської зовнішньоторговельної статистики по експорту країни.

Звернемо увагу на ще одну важливу особливість географічного розподілу торгівлі Китаю. Вона складається зі значним пасивом в торгівлі з Тайванем, Південною Кореєю, Японією і Німеччиною - лідерами експортної орієнтації господарств. Не секрет, що надходять звідти вузли, компоненти та

деталі в ряді випадків всього лише збираються в Китаї в готові вироби. Іншими словами, США ведуть торговельну війну не тільки і не стільки з Китаєм, скільки з провідними світовими експортерами.

Схожа картина видно і на рівні окремих компаній з тим істотним доповненням, що серед творців торгового дефіциту США є чимало американських корпорацій, що працюють в Китаї. Оглядач одного з провідних гонконгських видань зазначає, що 12% торгівлі з США припадає на базуються в Китаї американські компанії, всього ж на інофірми припадає 70%, причому 30% «пирога» дісталось тайванським виробникам [Yao]. За іншими оцінками (Петерсонівського інститут світової економіки США), на частку іноземних фірм припадає 59% китайського експорту в США. [81]

У пресі чимало оцінок можливих вигравів і програшів від трамповського протекціонізму, хоча поки робити остаточні висновки рано. Суперечливий ефект для самої американської економіки, втім, очевидний. Так, за розрахунками фахівців ВАВТ (Всеросійської академії зовнішньої торгівлі), введення додаткових мит на сталь буде мати стимулюючий вплив на чорну металургію, проте обернеться втратами в машинобудуванні та хімічній промисловості: в результаті відбудеться перерозподіл ресурсів від висококваліфікованої робочої сили до менш кваліфікованої, а сумарний результат виявиться негативним .

На відміну від торгівлі товарами, торгівля послугами між двома країнами складається зі значним і зростаючим активом у США. У 2017 році він склав рекордну величину - 38,5 млрд дол. (Експорт США був більше 56 млрд дол.), Випереджаючими темпами зростав дохід від експорту інтелектуальної власності. КНР в торгівлі послугами і в цілому має значний дефіцит: в тому ж році при імпорті в 472 млрд дол. Експорт склав лише 206,5 млрд дол. Іншими словами, пропорції торгівлі товарами і послугами складаються відповідно до об'єктивними можливостями сторін, на що незмінно вказують багато ліберальні коментатори, в тому числі в США і Китаї.

Очевидно, КНР посилює торгову експансію і вивезення капіталу на альтернативних США географічних напрямках. Так, в першому півріччі нинішнього року експорт китайського капіталу в ЄС склав 22 млрд дол. Проти 2,5 млрд дол. В США. Досить імовірно, що в китайсько-американському взаємодії з'являться нові посередники і комерційні схеми. Наявні посередники, можливо, підуть на скорочення своєї маржі заради збереження ринку. Не секрет, що дешевизна китайських товарів - на відміну від американських - спирається на низькі витрати виробництва і відносно низьку заробітну плату.

Оцінювати наслідки і можливий подальший хід розгорнулася торгової війни слід з обережністю, надмірно не драматизуючи ситуацію і з огляду на вже сформовані тенденції китайсько-американської взаємодії, а також загальні економічні тренди в обох країнах. Наприклад, продовжиться перенесення експортних потужностей з Китаю в інші країни з більш дешевою робочою силою, а також в самі США в рамках поощрюемого інсорсінга. У Китаї можливе подальше переміщення експортних виробництв з приморських провінцій у внутрішні райони з більш дешевою робочою силою. У ряді випадків прискориться закриття підприємств, що завдають шкоди навколишньому середовищу, зокрема, в металургійній промисловості. Зрозуміло, що Китай отримав чималу пропагандистське перевага як відповідальний член СОТ.

Д. Трамп не приховує, що головною причиною підвищення мит є намір США знизити дефіцит в торгівлі з КНР. Претензії до китайського законодавства та політики в сфері інтелектуальної власності (формальний привід американського запиту в СОТ) відіграють важливу, але другорядну роль, оскільки США діють в односторонньому порядку, минаючи СОТ і попутно критикуючи цю організацію за повільність. Трамп явно експлуатує обивательські уявлення про китайської торговельно-економічної експансії, хоча серед прихильників протекціоністських заходів є, зрозуміло, і місцеві промисловці, профспілки і т.д. [83]

Китай поки знаходиться в положенні обороняється. Після, як здавалося, успішних переговорів в травні 2018 р введення додаткових мит стало несподіваним для Пекіна. Проте КНР готова до компромісів, переговорів і додатковим поступок. Якщо для Д. Трампа тиск на Китай має головним чином внутрішньополітичне значення, то Пекін, проголосивши себе лідером глобалізації, піклується про міжнародне визнання своєї політики.

Незважаючи на торговельну війну з США, КНР продовжує лібералізацію господарства та зовнішньоекономічної сфери, зокрема, знижує в односторонньому порядку деякі імпорتنі мита. Так, в травні 2018 року Міністерство фінансів Китаю повідомило про зниження з 1 липня імпорتنих тарифів на легкові автомобілі з 25 до 15%. Знижена середня ставка на споживчі товари по 1449 позиціях - з 15,7 до 6,9%.

Ми маємо справу з повномасштабною війною, яку ініціювали США в надії повернути втрачені за період так званої глобалізації позиції на світовому ринку. Китай виходить з того, що розгортання війни в усіх напрямках загрожує серйозними витратами для всіх залучених до неї учасників. У керівництві США, втім, теж розуміють серйозність витрат, однак на даний момент (принаймні до проміжних виборів до Конгресу в листопаді 2018 г.) внутрішньополітичні міркування превалюють. Результати опитувань, які свідчать про зростання підтримки Трампа всередині США, змушують американського президента продовжувати наступ. Втім, і всередині США існують серйозні гравці, перш за все в бізнес-середовищі (той же «Боїнг» і найбільші технологічні компанії), які несуть основні витрати від торгової війни і будуть ставити на пом'якшення санкцій.

Інша справа, що продовження цієї війни загрожує серйозними змінами в світовій економіці і фінансовій сфері. Під питанням і подальша роль СОТ, і сформована структура відносин між країнами, причому не тільки в торгівлі.

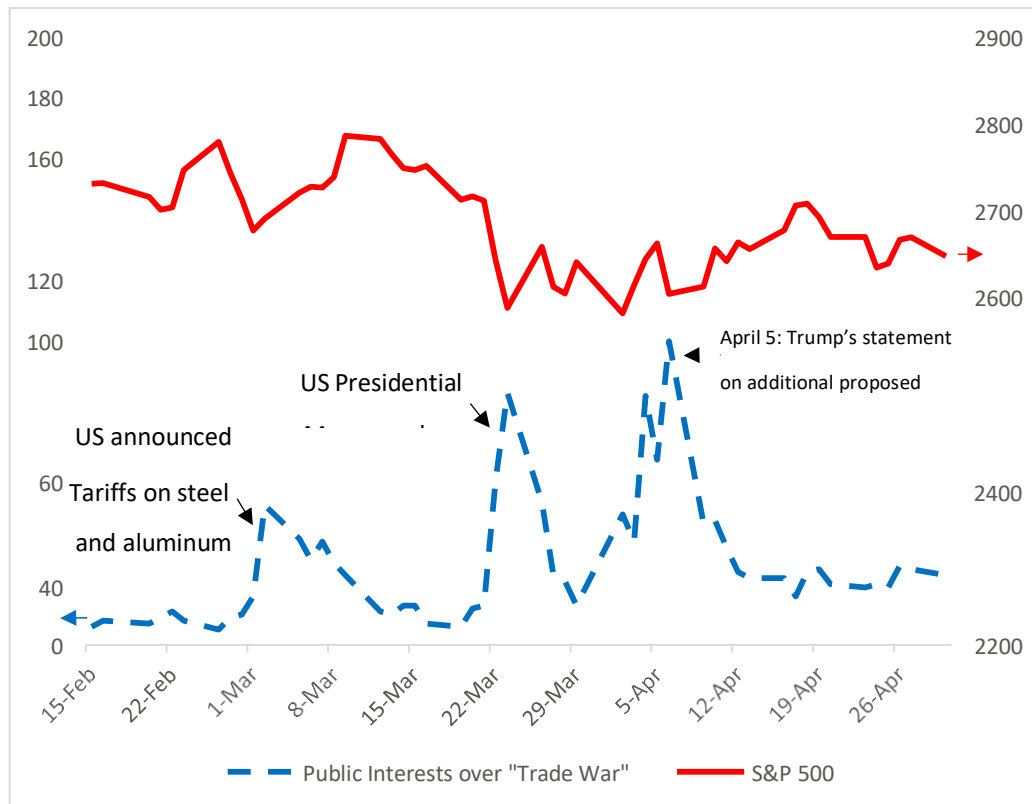

Рисунок 3.2. Громадські інтереси одо торгової війни та повернення запасів [68]

Червона суцільна крива позначає індекс S&P 500 (права шкала). Синьо-пунктирна крива показує суспільний інтерес до торгової війни, виміряний Google Trends (ліва шкала).

США та Китай - щоб уникнути підвищених мит - скоротили імпорту певних товарів один від одного.

Натомість імпортери в двох країнах постачали ту саму продукцію з альтернативних місць, не націлених на тарифи.

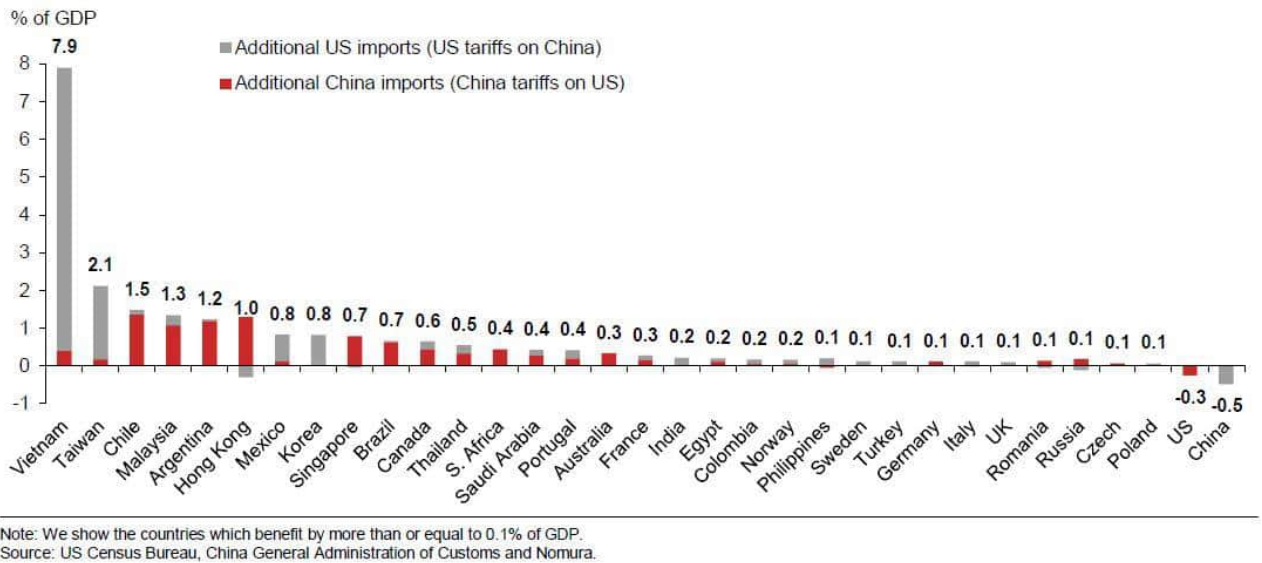

Рис.3.3. Бенефіціари торгової війни та їх очікуваний прибуток.[68]

На сьогоднішній день США встановили 25% мита на китайські товари в розмірі 250 мільярдів доларів, а американський президент Дональд Трамп погрожував застосувати стільки ж підвищеного збору на решту імпорту з Китаю на суму близько 300 мільярдів доларів. В помсту Пекін також підняв мита на американську продукцію на мільярди доларів.

Ця боротьба з тарифами призвела до того, що США та Китай імпортують менше товарів один від одного, особливо товарів, що підпадають під вищий збір. Окрім В'єтнаму, іншими основними бенефіціарами торгової війни є Тайвань, Чилі, Малайзія та Аргентина.

В'єтнам і Тайвань переважно виграли від додаткового експорту до США, тоді як Чилі, Малайзія та Аргентина виграли, продавши більше Китаю.

Дивлячись на товари, на які поширюються більш високі тарифи, збір, накладений Вашингтоном на Китай, штовхав американські фірми на вибір альтернативних джерел для багатьох наборів продуктів. Сюди входять електричні апарати для телефонів, деталей офісних машин, автоматичних машин для обробки даних, меблів та туристичних товарів.

З іншого боку, китайські тарифи на США призвели до того, що китайські імпортери купували сою, літаки, зернові та бавовняні вироби з інших країн, повідомляє японська фінансова компанія.

Ось деякі з продуктів, які п'ятірка бенефіціарів експортує більше внаслідок торгової війни:

- В'єтнам: деталі телефону, меблі, автоматичні машини для обробки даних
- Тайвань: деталі машинки, офісні машини, деталі телефону
- Чилі: мідні руди, соя
- Малайзія: електронні інтегральні схеми, напівпровідникові прилади
- Аргентина: соя

Хоча дослідження показало, що економіки третіх сторін можуть отримати вигоду від напруженості в США та Китаї, ставши джерелами заміни для товарів, на які поширюються тарифи, економісти Nomura попередили, що результати не дають повної картини торгової війни.

"Працює багато інших сил, і загальний економічний вплив на більшість третіх країн буде негативним", - сказали вони.

Згубні наслідки можуть включати компанії, що стримують інвестиційні плани через невизначеність у торгівлі та падіння попиту в США та Китаї, оскільки компанії та споживачі обох країн стикаються з вищими витратами через тарифи.

3.2. Кореляційний аналіз впливу торговельної війни на країни світу

Кореляційний аналіз – статистичний метод, що дозволяє з використанням коефіцієнтів кореляції визначити, чи існує залежність між змінними та наскільки вона сильна.

Умовні позначення використані в кореляційному аналізі:

- WORLD_TB – світовий торговельний баланс (в доларах);
- WORLD_GDP – світовий ВВП (в доларах);
- EU_GDP – ВВП регіону ЄС (в доларах);
- EU_TB – торговельний баланс регіону ЄС (в доларах);

- US_IMPORT – імпорт США (в доларах);
- US_EXPORT - експорт США (в доларах);
- CHINA_IMPORT – імпорт КНР (в доларах);
- CHINA_EXPORT – експорт КНР (в доларах).

Статистичне джерело: Сайт світового банку.

Досліджуваний період з 2005 по 2021 рік.

Мета кореляційного аналізу: розглянути вплив експорту та імпорту КНР та США на світові макроекономічні показники.

Таблиця 3.1.

Вплив експорту та імпорту КНР та США на світовий торговельний баланс

	WORLD _TB	US_IMP ORT	US_EXP ORT	CHINA_IMP ORT	CHINA_EXP ORT
WORLD _TB	1.000000	0.640013	0.974135	0.233300	0.590282
US_IMP ORT	0.640013	1.000000	0.657440	0.064265	0.206000
US_EXP ORT	0.974135	0.657440	1.000000	0.225373	0.236612
CHINA_I MPORT	0.233300	0.064265	0.225373	1.000000	0.766279
CHINA_ EXPORT	0.590282	0.206000	0.236612	0.766279	1.000000

Джерело: розроблене автором

Аналіз отриманих значень:

- Кореляція між світовим ТБ та імпортом США становить 0,64. Зв'язок позитивний та вищий за середнє значення, що говорить про те, що чим вищий імпорт США, тим кращий світовий ТБ.

— Кореляція між світовим ТБ та експортом США становить 0,97. Зв'язок позитивний та високий, що говорить про те, що чим вищий імпорт США, тим кращий світовий ТБ і навпаки. Світовий ТБ має сильну залежність від експорту США.

— Кореляція між світовим ТБ та імпортом КНР становить 0,23. Зв'язок позитивний та нижчий за середнє значення. Це говорить про те, що залежність світового ТБ від імпорту КНР є низькою.

— Кореляція між світовим ТБ та імпортом КНР становить 0,59. Зв'язок позитивний та вищий за середнє значення, що говорить про те, що чим вищий імпорт КНР, тим кращий світовий ТБ.

— Кореляції між експортом та імпортом США та КНР є низькими, що говорить про те, що показники не мають значного впливу між собою.

Таблиця 3.2.

Вплив експорту та імпорту КНР та США на світовий ВВП

	WORLD_ GDP	US_IM PORT	US_EX PORT	CHINA_I MPORT	CHINA_EX PORT
WORLD_ GDP	1.000000	0.43819 2	0.44861 3	0.394748	0.304055
US_IMPO RT	0.438192	1.00000 0	0.65744 0	0.064265	0.206000
US_EXPO RT	0.448613	0.65744 0	1.00000 0	0.225373	0.206612
CHINA_I MPORT	0.394748	0.06426 5	0.22537 3	1.000000	0.766279
CHINA_E XPORT	0.304055	0.20600 0	0.20661 2	0.766279	1.000000

Джерело: розроблене автором

Аналіз отриманих значень:

— Кореляція між світовим ТБ та імпортом США становить 0,43. Зв'язок позитивний та нижчий за середнє значення, що говорить про те, що чим вищий імпорт США, тим кращий світовий ВВП, проте залежність світового ВВП від імпорту США є меншою.

— Кореляція між світовим ТБ та експортом США становить 0,44. Зв'язок позитивний. Отже, чим вищий імпорт США, тим кращий світовий ВВП і навпаки.

— Кореляція між світовим ВВП та імпортом КНР становить 0,23. Зв'язок позитивний та нижчий за середнє значення. Це говорить про те, що залежність світового ВВП від імпорту КНР є низькою.

— Кореляція між світовим ВВП та імпортом КНР становить 0,30. Зв'язок позитивний та нижчий за середнє значення, що говорить про те, що чим вищий імпорт КНР, тим кращий світовий ВВП.

Таблиця 3.3.

Вплив експорту та імпорту КНР та США на ТБ ЄС

	EU_TB	US_IMP ORT	US_EXP ORT	CHINA_IM PORT	CHINA_EXP ORT
EU_TB	1.000000	-0.500301	-0.353652	0.150377	0.284435
US_IMP ORT	-0.500301	1.000000	0.656010	0.054010	0.174438
US_EXP ORT	-0.353652	0.656010	1.000000	0.210056	0.559561
CHINA_IM PORT	0.150377	0.054010	0.210056	1.000000	0.785533
CHINA_EX PORT	0.284435	0.174438	0.559561	0.785533	1.000000

Джерело: розроблене автором

Аналіз отриманих значень:

— Кореляція між ТБ ЄС та імпортом США становить -0,50. Зв'язок негативний та дорівнює середньому значенню, що говорить про те, що чим вищий імпорт США, тим гірший ТБ ЄС.

— Кореляція між ТБ ЄС та експортом США становить -0,35. Зв'язок негативний та низький, що говорить про те, що чим вищий імпорт США, тим гірший ТБ ЄС і навпаки. ТБ ЄС не має сильної залежності від експорту США.

— Кореляція між ТБ ЄС та імпортом КНР становить 0,15. Зв'язок позитивний та нижчий за середнє значення. Це говорить про те, що залежність ТБ ЄС від імпорту КНР є низькою.

— Кореляція між ТБ ЄС та імпортом КНР становить 0,28. Зв'язок позитивний та нижчий за середнє значення, що говорить про те, що чим вищий імпорт КНР, тим кращий ТБ ЄС.

— Кореляції між експортом та імпортом США та КНР є низькими, що говорить про те, що показники не мають значного впливу між собою, крім кореляції між експортом США та КНР. В цьому випадку ми можемо побачити, що чим вищим буде експорт США, тим вищим буде експорт КНР, і навпаки. Так як зв'язок існує, отже це призведе до загострення торговельної війни між країнами.

Таблиця 3.4.

Вплив експорту та імпорту КНР та США на ВВП ЄС

	EU_GDP	US_IMPO RT	US_EXP ORT	CHINA_IM PORT	CHINA_EX PORT
EU_GDP	1.000000	-0.138077	-0.439853	-0.636268	-0.638997
US_IMPORT	-0.138077	1.000000	0.657440	0.064265	0.206000
US_EXPORT	-0.439853	0.657440	1.000000	0.225373	0.606612
CHINA_IMPO RT	-0.636268	0.064265	0.225373	1.000000	0.766279
CHINA_EXPO RT	-0.638997	0.206000	0.606612	0.766279	1.000000

Джерело: розроблене автором

Аналіз отриманих значень:

— Всі кореляційні показники мають негативні значення кореляції з ВВП ЄС. Низьке значення можна побачити між імпортом США та ВВП ЄС. Отже, залежності між показниками не існує. Також знову можемо побачити високу кореляцію між експортом США та КНР, що в результаті могло призвести до негативної кореляції між експортом та імпортом США та КНР та ВВП ЄС.

Отже, якщо на глобальному рівні ми ще не бачимо негативних значень, то в рамках регіону можна помітити негативний вплив торговельної війни між США та КНР.

3.3. Наслідки торговельної війни для світової економіки

Ескалація міжнародних торгових конфліктів — ключовий фактор невизначеності в найближчі роки. Більшість країн уже відчули негативний вплив на інвестиційну активність, торгівлю та економічне зростання. Провідні центробанки ФРС та ЄЦБ, розвернули курс монетарної політики на 180 градусів.

У цих умовах, центробанки країн, ринки яких розвиваються (emerging markets — EM), змушені шукати баланс між стимулюванням економічної активності та збереженням стабільності цін і національних валют. Про те, як торгове протистояння між США та Китаєм вплинуло на ринки, що розвиваються, розповіли «Мінфіну» Ольга Бондаренко та Інна Співак, члени Експертної платформи НБУ.

Тема розгортання Великої торгової війни вже більше року не сходить із перших шпальт провідних міжнародних видань. Це і не дивно, адже загострення відносин між США та Китаєм з початку 2018 року внесло суттєві корективи у перспективи розвитку як цих країн та їх партнерів, так і світової економіки загалом.

Перші імпорتنі мита на сталь та алюміній США запровадили проти усіх країн, однак невдовзі адміністрація президента Трампа зосередила увагу на офіційному Пекіні. Базуючись на підсумках внутрішнього розслідування щодо політики та дій Китаю в сфері технологій та захисту інтелектуальної власності відповідно до розділу 301 Акту про торгівлю від 1974 року, США запровадили імпорتنі мита на товари загальною вартістю 50 млрд дол., згодом — на 200 млрд дол., а з 1 вересня — ще на 112 млрд дол. Такі кроки не залишилися без відповіді з боку Китаю, і наразі обсяги двосторонньої торгівлі, що підпадають під мита, перевищили 480 млрд дол. Це 2,5% світової торгівлі.

Проте на цьому протистояння між двома найбільшими економіками світу не завершується. Так, з 15 грудня Вашингтон планує ввести мита на

решту імпорту з Китаю, за виключенням певних товарів хімічної промисловості та мінеральних продуктів. Таким чином, наприкінці 2021-го майже 97% обсягів імпорту підпадатимуть під дію торгівельних обмежень.

Натомість дії Пекіну у відповідь передбачають, насамперед, не розширення списку товарів, а підвищення вже існуючих мит разом з ембарго на купівлю окремих видів американської продукції, зокрема нафти, кукурудзи, сої. Відповідно, додатковими митами не обкладатиметься близько 31% імпорту зі США. До цієї групи належатимуть, зокрема, літаки (14,1 млрд дол.), напівпровідники (10,2 млрд дол.) та фармацевтичні препарати (3,6 млрд дол.).

Обсяги торгівлі, на які накладені імпорتنі мита, млрд дол. США

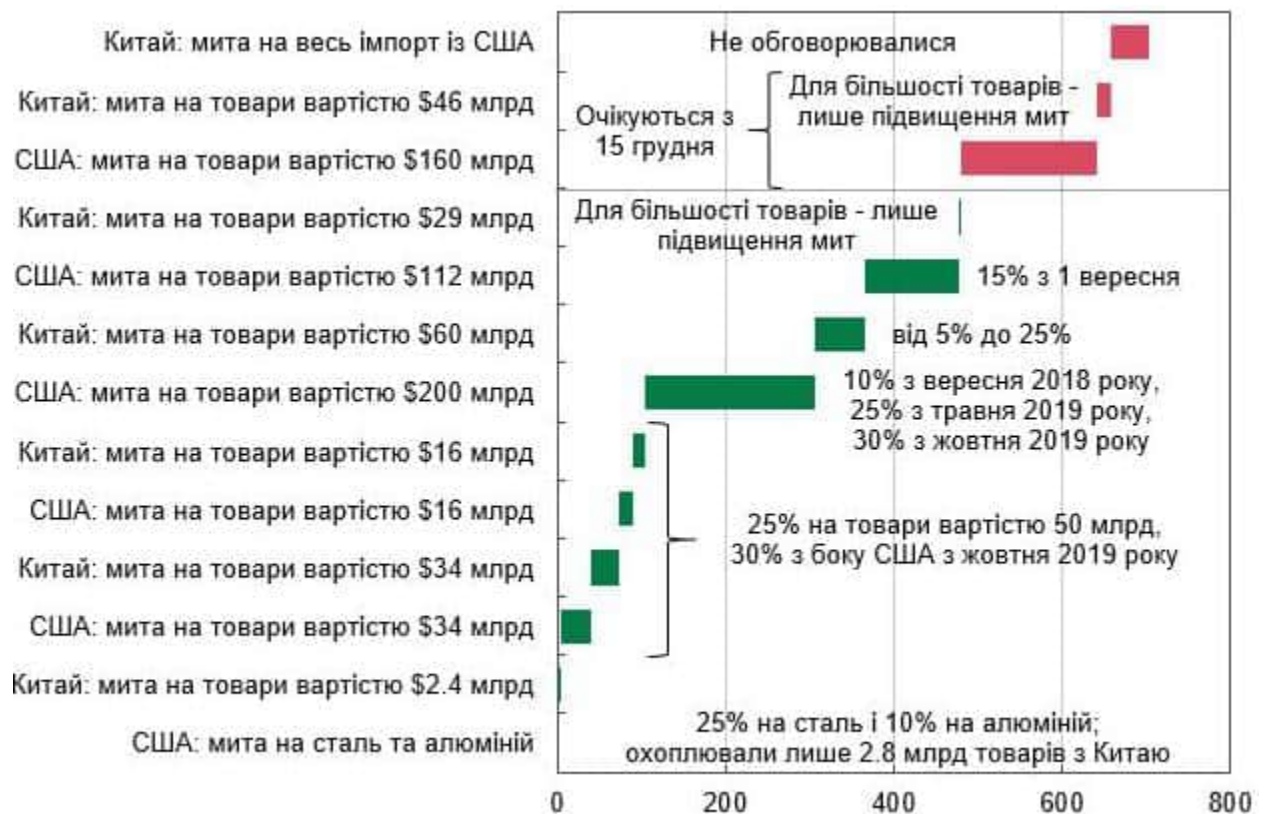

Рис.3.4. Обсяги торгівлі, на які накладені імпорتنі мита, млрд дол. США

Джерело: Peterson Institute for International Economics; опрацювання — НБУ.

Якими будуть наслідки конфлікту для світової економіки

Хоча цей конфлікт формально є двостороннім, його наслідки для світової економіки можуть бути більш руйнівними, ніж остання фінансова

криза, оскільки в нього поступово втягується все більша кількість країн.

Зокрема:

- торгова війна змусить конфліктуючі країни шукати ринки збуту для своєї продукції, що може спровокувати падіння світових цін на ці товари;
- введення взаємних обмежень призведе до скорочення виробництва тих товарів, які ставатимуть у надлишку та, відповідно, до збільшення безробіття в країнах;
- заміщення на внутрішньому ринку товарів, на імпорт яких накладені обмеження, призведе до їх удорожчання і, як наслідок, пришвидшення інфляції;
- режим світової торгівлі може перейти із «відкритості» до «протекціонізму», що особливо негативно вплине на країни, економіка яких орієнтована на експорт (а це – більшість країн, ринки яких розвиваються);
- зменшиться вплив міжнародної спільноти, зокрема Світової організації торгівлі (СОТ).

За оцінками МВФ, запровадження мит на усю двосторонню торгівлю між США та Китаєм призведе до зниження світового ВВП на 0,3% в 2020 році, причому ефект наполовину обумовлюватиметься погіршенням ділових очікувань та настроїв інвесторів на фінансових ринках. Якщо ж урахувати також вплив тарифів, що були введені у 2018 році, втрати глобальної економіки в 2020 році складуть 455 млрд дол. Це більше, ніж розмір економіки такої країни, як Південно-Африканська Республіка.

А за оцінками економістів СОТ, середньостроковий вплив повномасштабної торговельної війни, у разі якої усі країни запроваджуватимуть тарифи в односторонньому порядку, призведе до зниження економічної активності у світі на 2%, а торгівлі – одразу на 17% у 2022 році. Для порівняння: в 2009 році глобальний ВВП скоротився приблизно на 2%, а міжнародна торгівля – на 12%.

Ринки, що розвиваються у зоні високої турбулентності

Водночас чи не найбільше від протистояння США та Китаю постраждають країни, ринки яких розвиваються. Це відбудеться через:

- загальне уповільнення світової економічної активності;
- скорочення світової торгівлі і, відповідно, експорту, від якого ЕМ надмірно залежать як малі відкриті економіки;
- зниження цін на основні товари митного протистояння, зокрема метали, сільськогосподарську продукцію, а також інші сировинні товари на тлі побоювань щодо стійкості попиту; це, своєю чергою, негативно вплине на торгові баланси та обмінні курси в країнах ЕМ;
- прискорення інфляції внаслідок девальвації валют та пов'язаного з цим погіршення інфляційних очікувань через значний рівень доларизації економік;
- збільшення волатильності на світових товарних і фінансових ринках.

Погіршення перспектив економічного зростання в ринки, що розвиваються зменшуватиме попит інвесторів на активи цих країн, що створюватиме умови для відпливу капіталу та, відповідно, девальвації їх національних валют.

Так, за даними Інституту міжнародних фінансів (ІМФ), тільки з квітня (початку розгортання торговельної війни) до вересня 2018 року обсяги портфельних інвестицій до ЕМ скоротилися на 20,3 млрд дол. Водночас, найбільші світові банки (Goldman Sachs, Citigroup, Morgan Stanley) заявили про продаж валют цієї групи країн, з огляду на зростання ризиків для світової економіки.

Проте погіршення фінансових умов для країн, ринки яких розвиваються, відбулося не лише через ескалацію торгових конфліктів, а і через жорсткішу монетарну політику провідних центральних банків. Протягом 2018 року ФРС підвищила ставку за федеральними фондами на 100 б.п., а згідно з прогнозом, оприлюдненим у червні 2018 року, передбачала ще три підвищення до кінця 2019 року – до 3.25%. Як наслідок, дохідності за 3-місячними облігаціями

казначейства США зросли з 1,4% у січні до 2,2% у жовтні 2018 року, а за 10-річними – з 2,6% до 3,2% річних. ЄЦБ також перейшов до нормалізації монетарної політики, поступово припинивши викуп цінних паперів за програмою кількісного пом'якшення у грудні 2018 року.

У таких умовах інтерес інвесторів до ризикових активів, зокрема і активів ЕМ, знизився, що посилило відплив капіталу. Відповідно, центральні банки ЕМ були змушені неодноразово підвищувати ключові ставки. Так, Банк Індонезії навіть вдався до превентивного підвищення в період між регулярними засіданнями задля стабілізації курсу на тлі більш жорсткої, ніж очікувалося, монетарної політики у США. У Росії та Індії центральні банки вимушено перервали цикл зниження ключових ставок, що продовжувався з 2016 року, з огляду на волатильність на фінансових ринках. Приведення інфляції до цілі вимагало більш жорсткої монетарної політики також у Мексиці та Україні: за підсумками 2017 року у цих країнах інфляція на майже 3-4 п.п. перевищувала верхню межу цільового діапазону. Окремо варто виділити Банк Чехії, який також підвищив ставку протягом 2018 року на 125 б.п., однак більшою мірою це було продовженням нормалізації політики на тлі стійкого економічного зростання та ринку праці.

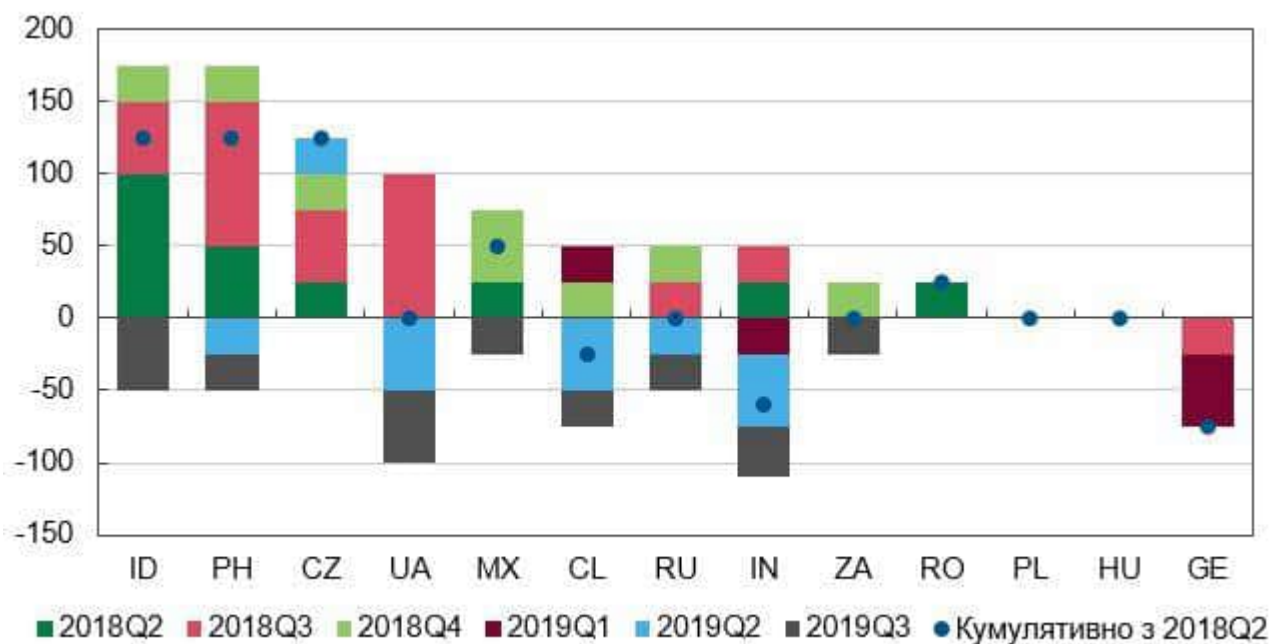

Рис.3.5. Зміни ключових процентних ставок окремих центральних банків ЕМ, б.п.

Джерело: Peterson Institute for International Economics; опрацювання — НБУ.

У цілому країни з ринками, що розвиваються, за винятком Аргентини та Туреччини, були краще підготовлені до погіршення зовнішніх умов, ніж у попередні періоди. Цьому сприяло проведення виваженої макроекономічної політики, у тому числі монетарної політики на засадах режиму інфляційного таргетування, що серед іншого передбачає гнучке курсоутворення, посилення інституційної незалежності центрального банку, заходи для забезпечення міцності фінансової системи, а також відсутність фіскального домінування.

Конфлікт між країнами виник в березні 2018 року, після того, як Президент США Дональд Трамп підписав меморандум «Про боротьбу з економічною агресією Китаю», і вже з наступного дня почали діяти 25-відсоткові ввізні мита на сталь і 10-процентні - на алюміній. У відповідь на даний документ Китай в квітні затвердив 15-25 процентні мита на 128 американських товарів, а в липні встановив 25-процентні мита ще на 545 найменувань продукції, серед яких виявилися соєві боби, кукурудза, пшениця, бавовна, яловичина, свинина, риба, горіхи та овочі.

11 жовтня 2019 року після дводенних переговорів Трамп оголосив про підготовлюваний укладанні першої фази торгової угоди з Китаєм. Після цього в листопаді 2019 року Китай оголосив про відновлення імпорту американського м'яса птиці, припиненого в 2014 році, а на початку грудня Китай погодився звільнити від мит частина ввозяться з США соєвих бобів і свинини.

15 січня 2020 року сторони уклали угоду про першу фазу торгової угоди. Документ передбачає, що протягом поточного календарного року Китай повинен збільшити закупівлі ряду видів американської агропродукції як мінімум на 12,5 млрд дол. До рівня 2017 року, а в 2021 - щонайменше на 19,5 млрд дол.

Проте в торгових відносинах двох країн залишається безліч невизначеностей, які пандемія коронавірусу тільки посилила.

Так, на початку червня 2020 року агентство Reuters оголосило, що китайським держкомпаніям наказано зупинити поставки американської агропродукції на тлі зростання напруженості навколо статусу Гонконгу (США піддали критиці закон про нацбезпеки автономії). Однак вже пізніше в цей день стало відомо, що закупівлі американських соєвих бобів тривають, незважаючи на рекомендації.

А в середині червня, після закінчення чергових переговорів, агентство Bloomberg повідомило, що КНР планує збільшити закупівлі американських сільгосптоварів, від «соєвих бобів до кукурудзи і етанолу», і китайським держкомпаніям доручено докласти всіх зусиль для виконання першої фази торгової угоди.

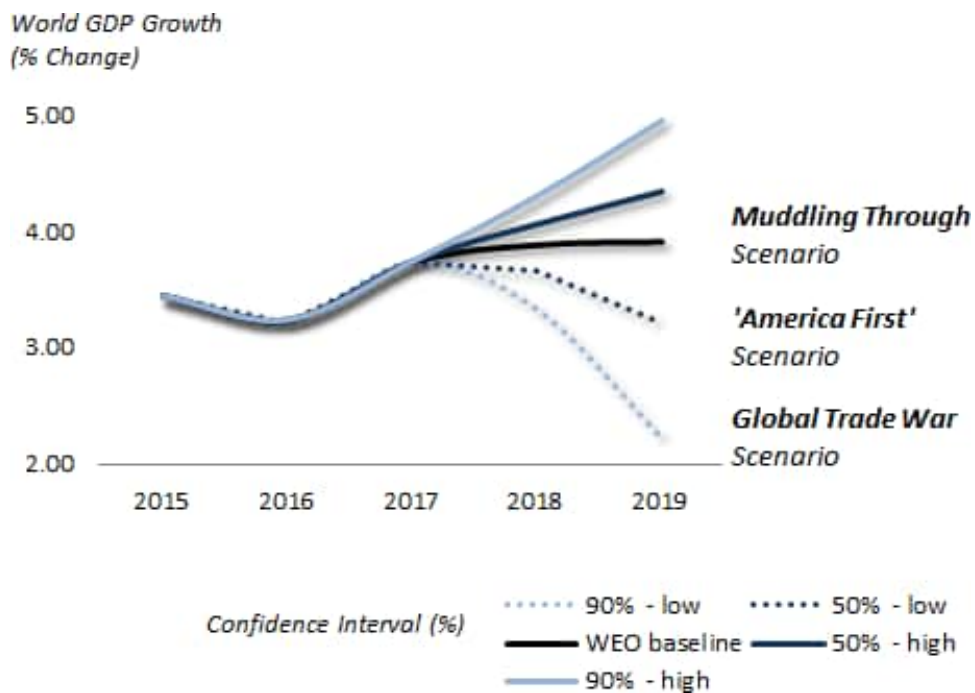

Рис. 3.6. Ризики торгівельної війни для світової економіки.

Джерело: [95]

Конфлікт між двома провідними гравцями світового продовольчого ринку призвів до перерозподілу потоків товарів в світі. За даними ІТС Trade Map, в 2018 році американський експорт продукції АПК на материковий Китай скоротився вдвічі до менш ніж 10 млрд дол. У 2021 він збільшився до 14 млрд

дол., Проте все одно був значно нижче обсягів до початку торгової війни. За даними Мінсільгоспу США, в січні-квітні 2020 року Китай увіз американської агропродукції на 4,7 млрд дол., Що становить лише 13% від передбаченого торгової угоди обсягу і майже на 40% менше аналогічного періоду 2017 року.

Китай був другим після Канади найбільшим покупцем американської сільгосппродукції. Після початку торгового протистояння фермерам довелося екстрено шукати нові ринки збуту для своєї продукції. Одним з агротоваров, які торгова війна торкнулася найбільш значно, виявилися соєві боби. США поряд з Бразилією є найбільшим світовим експортером соєвих бобів, у 2015-2017 роках на частку США припадало 37-44% світових поставок олійної культури.

Більше половини американських відвантажень соєвих бобів доводилося на Китай: в 2017 році Піднебесна закупила цієї продукції більш ніж на 12 млрд дол., Що склало 57% всього імпорту сої США. У 2018 році на тлі торгової війни імпорт скоротився в 3,9 рази до 3,1 млрд дол., А в 2021 склав 8 млрд дол.

Випали обсяги на китайському ринку переважно замінив Бразилія. У 2017 році експорт сої з Бразилії до Китаю вперше досяг 20 млрд дол., А до 2018 року виріс до 27 млрд дол. У результаті рекордного експорту в Китай бразильські аграрії стали збільшувати посіви соєвих бобів. У 2021 Бразилія експортувала в КНР сої на 20,5 млрд дол., Що склало 79% всього бразильського експорту агрокультури.

Відвантаження свинини із США до Китаю в 2021 році скоротилися на третину до 330 млн дол., При одночасному збільшенні поставок з Бразилії в 2,8 рази до 317 млн дол. Проте вже в 2019 році американський експорт свинини в КНР виріс до 1,1 млрд дол. на тлі сформованого в Китаї дефіциту м'яса через африканську чуму свиней. Як впливає з даних ІТС Trade Map, поставки стали прискорюватися з жовтня минулого року і в грудні перевищили щомісячний обсяг в 200 тис. тонн. За підсумками січня-квітня поточного року США поставили в Китай свинини вже на 876 млн дол. - в 6,6 рази більше, ніж за аналогічний минулорічний період.

Експорт бавовни з США до Китаю в 2018 році скоротився в річному вираженні на 9,5% до 949 млн дол., А в 2021 - на 25% до 711 млн дол. Зменшення було компенсовано зростанням поставок американського бавовни до В'єтнаму, які за два роки виросли на 34% до 1,4 млрд дол. Одночасно Китай збільшив закупівлі бавовни у В'єтнамі, а також Бразилії, Австралії та Узбекистані. [85]

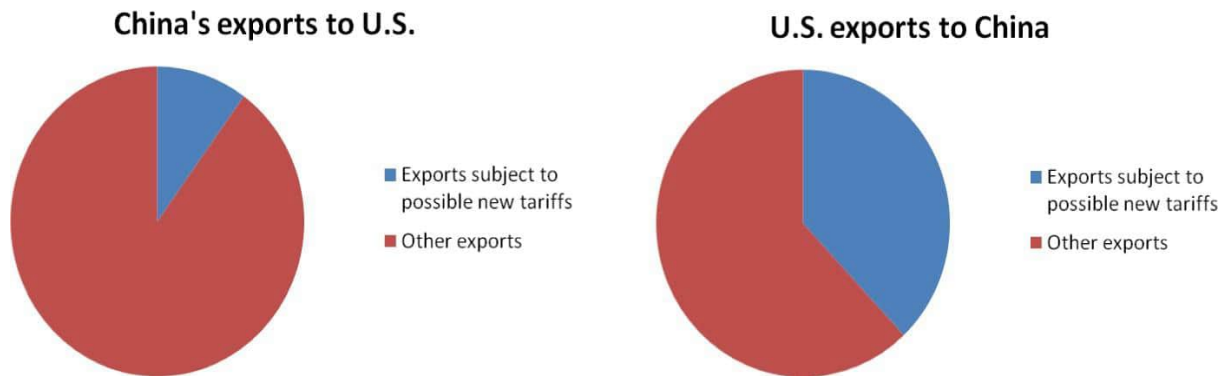

Рис. 3.7. Торговельна війна шкодить США більше, ніж Китаю.

Джерело: Standard & Poor's.

Торговий конфлікт США-КНР безпосередньо впливає і на світові ціни на сільгосппродукцію. Так, на ринку соєвих бобів це - один з основних чинників зміни динаміки котирувань в останні два роки. Заяви та дії сторін протистояння збільшили волатильність цін на світовому ринку сої, а протягом 6 тижнів в кінці весни - початку літа 2018 року на тлі розгорається конфлікту ф'ючерси СВОТ на соєві боби впали на 17% до 8,5 дол. / Буш. - майже мінімального рівня за десятиліття.

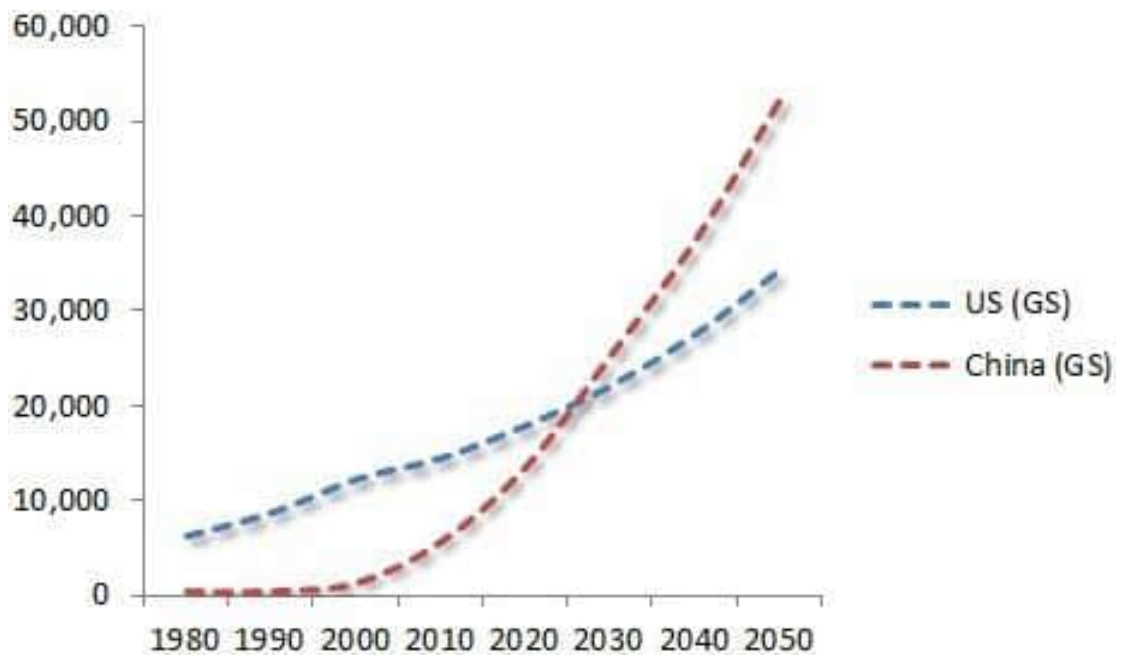

Рис.3.8 Розширення економіки США та Китаю, 1980–2050 рр.

Джерело: розроблене автором

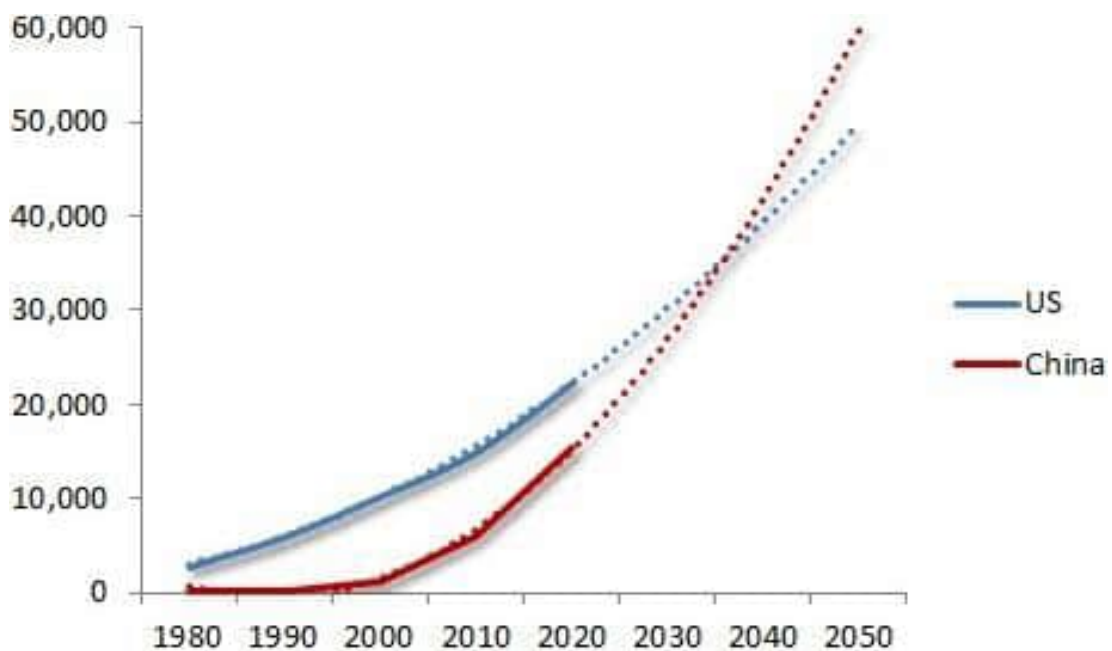

Рис. 3.9 Розширення економіки США та Китаю, 1980–2050 рр. Поточні прогнози.

Джерело: розроблене автором

Таким чином, протистояння Китаю і США позначається на всіх учасниках світового ринку АПК, в тому числі - на Росії. Уже за підсумками

2017 року Китай, за даними ФМС, вийшов на перше місце серед імпортерів російського продовольства, а за 2018-2019 роки обсяг поставок виріс в 1,8 рази до 3,2 млрд дол. У тому числі продажу соєвих бобів за два роки виросли на 48% до 206 млн дол., соєвої олії - на 36% до 143 млн дол., соняшникової олії - в 2,3 рази до 273 млн дол. За підсумками січня-травня 2020 року російський експорт соєвих бобів виріс ще на 26 % в порівнянні з аналогічним торішнім періодом, соєвої олії - в 5,7 рази, соняшникової - в 3,3 рази. Важливою подією в торгових відносинах наших країн стало відкриття китайського ринку для російського м'яса птиці. Поставки були розпочаті в лютому 2019 року, за підсумками минулого року в КНР було відвантажено 63 тис. Тонн вартістю 145 млн дол., За перші п'ять місяців 2021 року - вже 66 тис. Тонн на 121 млн дол. Крім того, в січні 2021 року російські виробники отримали право поставок в КНР замороженої яловичини, а на початку червня - охолодженої. За перші п'ять місяців поточного року Росія експортувала в Піднебесну 1,2 тис. Тонн яловичини на суму 5,2 млн дол. [87]

У короткостроковій перспективі, ймовірно, конфлікт США-КНР залишиться важливим фактором, що впливає на потоки агропродукції. Можливість виконання Китаєм зобов'язань, взятих на себе в рамках першої фази торгової угоди, залишається під питанням. Також до цих пір неясно, за рахунок яких рішень передбачені угодою обсяги передбачається досягти.

В останні місяці напруженість між Пекіном і Вашингтоном, а також низкою інших країн знову зростає на тлі звинувачень у приховуванні Китаєм спалаху COVID-19. Після того як Австралія в травні підтримала проведення незалежного розслідування причин виникнення пандемії, Китай призупинив імпорт яловичини з чотирьох австралійських підприємств (на їх частку припадає близько 35% експорту австралійської яловичини в Китай). Це створює додатковий потенціал для інших постачальників м'яса ВРХ. Також в травні в рамках виконання першої фази торгової угоди Китай оголосив про відкриття свого ринку для американського ячменю, а кілька днів по тому за результатами антидемпінгового розслідування ввів 80-процентні мита на

імпорт ячменю з Австралії. В результаті австралійські фермери в даний час змушені шукати нових покупців - зокрема, кілька судів, вже завантажених для відправки в Китай, були перенаправлені в Об'єднані Арабські Емірати і в Японію.

Торгівельна війна приносить руйнування для причетних країн. Однак інші країни зазвичай виграють від такої ситуації. Так сталося і в США. Після Другої світової війни, коли решта світу сварилася, Америка пощастила продаючи товари та послуги воюючим країнам. Знову настала та сама ситуація. Тільки цього разу не військовий конфлікт, а торгова війна спричиняє світові зриви. Крім того, Америка не отримує вигоду від цієї війни. Натомість він перемагає сторону цього конфлікту. З тих пір, як Дональд Трамп стягував мита з імпорту китайських товарів, спалахнула загадка. Америка та Китай - перша та друга за величиною економіка у світі відповідно. Вони активно торгували між собою. Оскільки обидві країни зараз прагнуть розірвати ці торгові зв'язки, нові країни мають намір завоювати частку ринку. Китайсько-американська торгова війна забезпечить позитивні економічні вигоди багатьом країнам. Деякі з видатних бенефіціарів були перелічені нижче.

Мексика: Найбільшим бенефіціаром цієї торгової війни буде Мексика. Це протиприродно, оскільки відомий факт, що президент Трамп не прихильний до мексиканців. Однак на даний момент Америка імпортує велику частину своєї електроніки з Китаю. 25% тариф на електронні вироби з Китаю зробить нежиттєздатним продовження імпорту. Оскільки виробництво в США справді дороге, американські компанії шукатимуть альтернативні джерела. Мексика - ідеальний постачальник у цьому випадку. Він сидить прямо біля порогу Америки. Отже, планування ланцюжка поставок буде простим, а також дешевшим. Також Америка та Мексика є торговими партнерами відповідно до угоди НАФТА. Дональд Трамп ще не вийшов з НАФТА. Це означає, що мексиканські компанії все ще можуть експортувати продукцію до Америки без митних тарифів. В результаті, ймовірно, що порожнеча, створена відсутністю

китайських електронних продуктів, буде заповнена мексиканською продукцією. [88]

Австралія: Китай імпортує значну частину своїх потреб у продовольчому зерні. В даний час Китай імпортує у великих кількостях з Америки. Однак Китай також вдарив про відплату митами у відповідь на американське виробництво продовольчого зерна. Отже, імпортерам у Китаї буде дорого продовжувати імпортувати американські зерна. Отже, їм доведеться шукати альтернативні джерела. Тут Австралія цілком відповідає вимогам. Як і США, Австралія також має величезні ділянки землі, які використовуються для сільського господарства. Австралія виробляє набагато більше продовольчого зерна, ніж може спожити. З іншого боку, Китай має постійний попит на зерно. Отже, цілком ймовірно, що Китай почне імпортувати з Австралії після цієї торгової війни.

Азіатська економіка: Американські компанії, такі як Wal-Mart, отримують усі свої товари, вироблені в Китаї. Сюди входить одяг та предмети побуту, такі як штори, рушники тощо. Цей стабільний ланцюг поставок буде без потреби порушений торговою війною. Отже, американським компаніям доведеться знайти альтернативне джерело. Вони, ймовірно, наближаться до інших країн Азії, таких як Бангладеш, Таїланд та Філіппіни. Причина в тому, що ці економіки також мають низькі виробничі витрати, як Китай. Хоча їм бракує необхідної інфраструктури, вони є найближчою заміною, яку можуть знайти американські компанії. Контрактне виробництво цієї продукції зараз, найімовірніше, буде укладено компаніям із менших країн Азії. [90]

Німеччина: Америка імпортує багато китайських автомобілів. Із введенням тарифів імпорт цієї торгівлі також буде порушений. Тільки Німеччина може скласти конкуренцію Китаю у виробництві автомобілів. Оскільки кількість імпорту з Китаю зменшиться, ймовірно, що кількість імпорту з Німеччини зросте, щоб заповнити порожнечу. Це зробить Німеччину бенефіціаром подальшої торгової битви між Америкою та Китаєм.

Іран та Росія: Китай має величезну потребу в таких енергетичних продуктах, як нафта. Це тому, що економіка, що розвивається, як Китай, споживає велику кількість нафти. Наразі Китай більшу частину своїх потреб у нафті постачав із США. Крім того, Китай буде отримувати деякі свої вимоги з Близького Сходу, який є відомим американським союзником.

Китай, швидше за все, зупинить цей імпорт, намагаючись послабити ці економіки. Зараз нафта є обмеженим товаром, якого багато країн не мають. Отже, Китаю, можливо, доведеться співпрацювати з країнами-мошенниками, такими як Іран та Росія, які в даний час зазнають міжнародних санкцій. Це означало б, що Китай порушує деякі правила та рекомендації, встановлені міжнародними торговими органами. Однак у цій військовій ситуації Китай буде менше турбуватися про правила і більше турбуватися про перемогу. Отже, вони будуть продовжувати торгувати з цими народами. З точки зору Росії та Ірану, це непередбачувана вигода, яку можна пояснити в'ялою політикою, яку створює президент Трамп.

Незважаючи на тихе затишшя між США і Китаєм в 2019 році, наступні – 2020 та 2021 роки показав всьому світу настрій і хід провідної політики адміністрації Білого дому, а саме: «Звинувачення КНР в поширенні нової коронавірусної інфекції по всьому світу», послужило явним і дуже агресивним є чинником розвитку американсько-китайських відносин.

Але, незважаючи на ці гучні і дуже небезпечні заяви, 2020 та 2021 роки були спокійнішими у веденні цієї торгової війни між США та Китаєм, оскільки всі країни були зосереджені на боротьбі з COVID-19, таким чином вже у 2021 році перед відходом з поста президента Д. Трамп разом зі своєю адміністрацією вирішили обмежити будь-які угоди з власниками 8 китайських заявок, Китай, в свою чергу, ввів обмежувальні санкції проти 28 громадян США за втручання у внутрішніх справах КНР і підрив китайських інтересів.

Ще є надії на деескалацію цього конфлікту. США швидше не готові зупинитися, так як мета цієї торгової війни не досягнута. Обсяги торгівлі між США і Китаєм істотно відрізняються, а значить, можливість отримання великого збитку від КНР поки невелика, так як США більше зацікавлені в торгівлі з ЄС, але незважаючи на те, що ці імпорти з Китаю дуже вражають США, який склав 540 млрд. (Мільйони доларів США) У 2018 році, коли, в свою чергу, експорт до Китаю склав 120 млрд. (Мільйони доларів США) Китайська економіка набагато більше залежить від ситуації в США і Єврозоні, ніж навпаки.

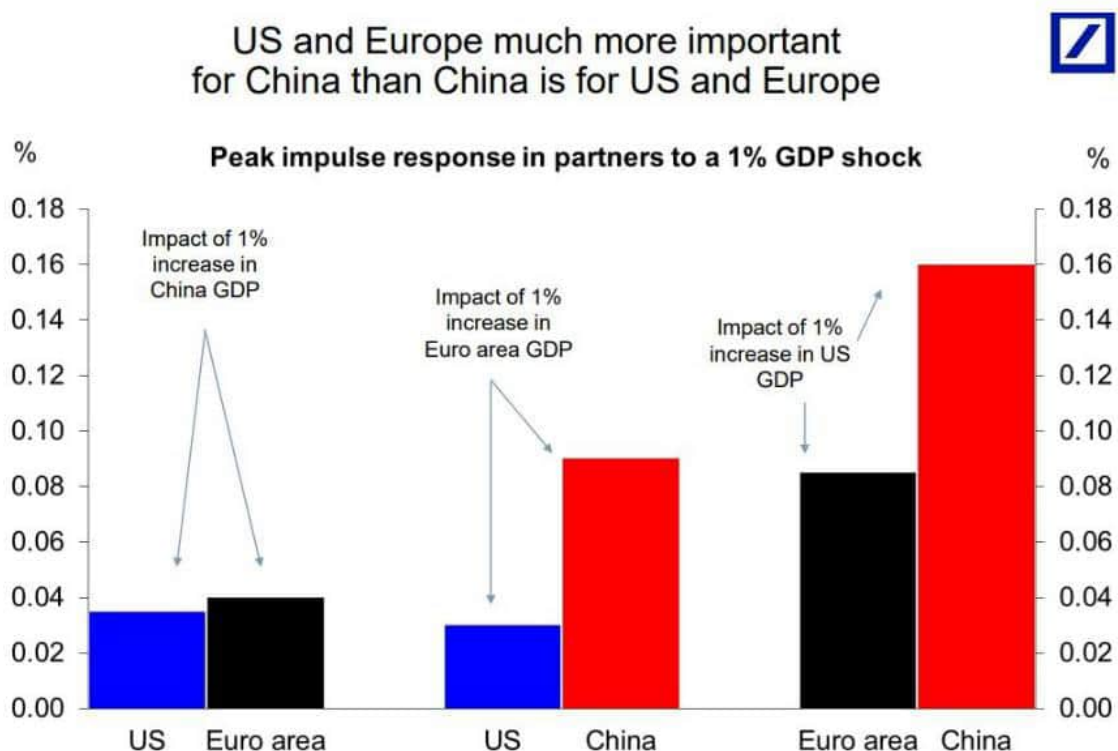

Рис. 3.10. Взаємна залежність ВВП трьох регіонів, їх реакція на зниження ВВП однієї з партій на 1%

Діаграма показує взаємну залежність ВВП трьох регіонів, їх реакцію на зниження ВВП однієї зі сторін на 1%. Виходячи з цифри, можна сміливо стверджувати, що США важливіші для Китаю, ніж Китай для США, а також варто відзначити, що ЄС важливіший для США, ніж для КНР, але при цьому КНР важливіша для ЄС, ніж США в економічній сегмент міжнародних відносин.

Також варто відзначити той факт, що небезпека торгової війни сильно впливає на інші ринки, так як саме від міжнародної торгівлі залежить вся світова економіка. За даними МВФ, загальний світовий експорт знаходиться на низькому рівні з часів посткризового 2009 року. економіки і країн, що розвиваються.

Аналітики Bloomberg Economics підрахували, що 1% світової міжнародної торгівлі товарами і послугами зосереджено між США і Китаєм. Близько 4% виробленої в Китаї продукції експортується в США. У разі удару по китайській промисловості постраждає ряд суміжних азіатських країн, включаючи Тайвань і Південну Корею. експорт менш залежний від Китаю, проте 5,1% припадає на сільське господарство. продукції і 3,3% промислових товарів зі Штатів відправляються в Китай.

ВИСНОВКИ

На підставі виконаної роботи були отримані наступні основні результати.

За останні 40 років розвиток американо-китайських економічних і торговельних відносин пройшов кілька етапів.

Вони характеризувалися зміною підходів до аналізу економічних відносин між США і Китаєм, перш за все завдяки динаміці двостороннього торговельно інвестиційного співробітництва. Зміни в основному стосувалися американських оцінок ролі економічного партнерства і розбіжностей з Китаєм.

Встановлено, що економічна конвергенція двох країн на початковому етапі має геостратегічний характер. Зростання товарного обігу, економічні реформи Китаю і розвиток внутрішнього ринку переживають перегляд підходів і пріоритетів двостороннього співробітництва.

Вперше Китай розглядається як головний торгово-економічний партнер Сполучених Штатів, про що свідчать як торгова статистика, так і інвестиційне співробітництво, а також політичні заяви лідерів обох країн.

Тривалі грошово-кредитні реформи відповідають довгостроковим інтересам Китаю, уряду якого заявили про свою готовність перейти на ринок, але висловили стурбованість тим, що навіть швидке зростання юаня може викликати значні труднощі і дестабілізувати китайську економіку, особливо в плані скорочення зайнятості в Китаї експортно-орієнтовані галузі .

У середньостроковій перспективі недооцінений юань не робить істотного впливу на сукупний попит в Сполучених Штатах. Швидше, це призводить до структурних змін в обробній промисловості США на користь компаній, які отримують вигоду від великих потоків капіталу з Китаю. Таким чином, в Сполучених Штатах немає впливу на довгострокову і середньострокову зайнятість. Наприклад, дефіцит рахунку поточних

операцій в Сполучених Штатах досяг 6% ВВП в 2016 році, коли рівень безробіття склав 4,6%, а в 2021 році він знизився до 2,7% ВВП при рівні безробіття 9,3%.

Питання про вплив на зміцнення юаня на економіку США досить багатогранне, оскільки вплив в короткостроковій і довгостроковій перспективі і зростання курсу китайської валюти є лише одним з факторів, що впливають на торговельні потоки. Крім того, ймовірність того, що підвищення китайського обмінного курсу призведе до передачі виробництва в Сполучені Штати, дуже мала, оскільки в цій ситуації іноземним компаніям буде вигідніше передавати можливості іншим країнам Східної Азії.

У 2018 році Китай став провідною країною-імпортером для США (399,3 млрд доларів). У порівнянні з 2017 роком зростання склало 9,4%. Частка Китаю серед експортерів в США досягла 18% в 2018 році (проти 8,2% в 2017 році).

Провідними імпортними позиціями з Китаю в 2018 році були: комп'ютери, побутова техніка, одяг і взуття, іграшки та телекомунікаційне обладнання. На ці товарні групи припадало близько 50% імпорту США з Китаю в 2018 році.

Найбільш значну частку зростання імпорту з Китаю склали вже не товари трудомістких галузей, а високотехнологічні товари, такі як телекомунікаційне обладнання, оргтехніка та комп'ютери.

Зростання китайського експорту високотехнологічних товарів в США займає частку ринку інших країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону, особливо країн СНД.

Китай встановлює вартість своєї валюти, юаня, що дорівнює вартості кошика валют, що включає долар. Іншими словами, Китай прив'язує свою валюту до долара, використовуючи змінений фіксований курс.

Коли долар втрачає цінність, Китай купує долари через Міністерство фінансів США, щоб підтримати його.

Багато хто стурбований тим, що це дає Китаю політичні важелі впливу на фіскальну політику США. Вони турбуються про те, що станеться, якщо Китай почне продавати свої казначейські запаси. Було б також катастрофічно, якби Китай просто скоротив свої казначейські закупівлі.

В даний час китайські компанії можуть самостійно здійснювати всі етапи виробництва і виробництва, включаючи НДДКР, маркетинг, ланцюжок поставок, продажу та послуги.

Цей факт призводить до значного посилення конкуренції між країнами, навіть на ринку високотехнологічної та високотехнологічної продукції, де Сполучені Штати довгий час зберігали своє лідерство.

На основі аналізу торгово-економічної взаємодії між США і Китаєм виявлені тенденції в зростаючій взаємозалежності їх економік, посилення її значимості для США і міжнародних економічних відносин, перехід двосторонніх відносин між США і Китаєм в Виділено категорії системного будівництва в Азіатсько Тихоокеанському регіоні та світової економіки в цілому.

Фактори, що впливають на збільшення дефіциту США в двосторонній торгівлі товарами з Китаєм, в контексті змін товарної структури китайського експорту; Зокрема, було встановлено, що збільшення обсягу двосторонньої торгівлі в першому десятилітті XXI століття в чотири рази посилює проблему торгового дефіциту США з Китаєм через, зокрема, структурні зміни в світі. виробничий ланцюжок, передача азіатським експортно-орієнтованим компаніям в Китай, збереження обмежень і бар'єрів в США на експорт високотехнологічної продукції.

Нинішні особливості двосторонніх інвестиційних обмінів та можливі джерела розбіжностей виявляються, з одного боку, зі збільшенням інвестиційних потреб США з Китаю для фінансування дефіциту бюджету і поточного, а з іншого - з побоюванням США щодо збільшення залежності від іноземний капітал, з можливими обмежувальними заходами для великих прямих інвестицій з Китаю.

Відбувається позитивна тенденція до зростання суперечностей і двосторонніх торговельних суперечок, які вирішуються через арбітражну систему СОТ, в тому числі з питань захисту прав інтелектуальної власності, U. s. компанії в Китаї, введення торгових обмежень, необґрунтованих і бар'єрів, серед іншого, що є важливим кроком на шляху створення глобальної торговельної системи, заснованої на верховенстві права.

Він показує еволюцію теоретичних підходів до аналізу торгово-економічних відносин між американцями і китайцями, надає короткий виклад оцінки США важливості економічного партнерства і суперництва з Китаєм на різних етапах їх розвитку - з моменту створення дипломатичних Відносини з Китаєм, коли дослідження ролі Китаю в конфронтації переважали різні соціальні системи, сьогодні характеризуються різким зростанням двосторонніх торгово-інвестиційних обмінів між США і Китаєм в контексті стійкості нової позиції Китаю як одного з \ t лідерів світової економіки.

Тенденція до збільшення залежності економіки США від іноземного капіталу, в тому числі від інвестицій Китаю, який є найбільшим власником казначейських облігацій США, визначається фінансуванням проектів по проведенню виборів і інвестиційної діяльності.

Встановлено, що характерною рисою розвитку відносин між США і Китаєм на початку ХХІ століття є зростання взаємозалежності економік в багатьох областях двостороннього співробітництва;

Проблеми та можливі сценарії розвитку економічних відносин між Росією і країнами Азіатсько-Тихоокеанського регіону з урахуванням досвіду американо-китайського співробітництва, зокрема: необхідність вдосконалення російсько-китайської торговельної структури, посилення значущості Сибіру і Далекого Сходу в російсько-китайській торгівлі, інтенсифікації економічного співробітництва Росії в регіоні, пов'язаному з швидким розвитком Далекого Сходу Росії.

Вимоги США до економічної політики Китаю включають в себе кілька видів обмежень, пов'язаних з оподаткуванням, митної класифікацією,

захистом прав інтелектуальної власності, послугами, захистом національних виробників і експортом товарів.

В деякій мірі скарги Китаю є відповіддю на аналогічні дії Сполучених Штатів: захисні заходи, включаючи антидемпінгові і компенсаційні мита, а також обмеження на імпорт сільськогосподарської продукції.

Претензії до Комісії СОТ по потенційному врегулювання стосуються обмежень, введених Китаєм, зняття яких США не можуть домогтися в ході переговорного процесу. Сполучені Штати активно використовують судовий процес як засіб протидії Китаю в ряді торгових обмежень, хоча не всі скарги оскаржуються.

Ця політика створює для Конгресу і громадськості видимість жорсткості позиції США щодо Китаю за відсутності реальної конфронтації з курсом валюти країни.

Використання правових інструментів у вирішенні спорів є позитивною тенденцією для СОТ і світової торгівлі в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аксьонов П.А. Сучасні тенденції в торгівлі товарами і послугами між США і Китаєм / П.А. Аксьонов // Росія і Америка в ХХІ веке.-2019.- № 3. - С. 9.
2. Асанова Л. А. США і Китай на межі торговельної війни / Л.А. Асанова // Міжнародний журнал гуманітарних та природничих наук.- 2018.-№ 5-2.- С. 96-99.
3. Бажанов Є.П. Рушійні сили політики США щодо Китаю. - М .: Наука.- 1982. - С. 83.
4. Берзін О.А. Правове регулювання інтелектуальної власності в Китаї / О.А. Берзін // Російський юридический журнал 2018.- № 3 (120) .- С. 24-35.
5. Варфаловская Р.А. Розвиток зовнішньої торгівлі Китаю в умовах глобалізації та «Торгових воєн» США / Р.А. Варфаловская // Проблеми Далекого Востока.-2018.-№ 6. - С. 85-91.
6. Гіссомов З.Х. Трансатлантичне партнерство і Азіатсько Тихоокеанська перспектива / З.Х. Гайсомов // Економіка. Правильно. Суспільство. - 2015.- № 4 (4). -З. 56-61.
7. Н.А. Дайкер Наслідки торгової війни між США і Китаєм / Н.А. Дайкер // ПРО- економіка.-2018.-Т. 2.- № 9 (11) .- С.2.
8. Дьяченко О.В. Зарубіжні С.Є. Світові тенденції реіндустріалізації: початковий досвід і сучасні суперечності // Економічне відродження Росії. - 2015. - № 3.
- С. 62-75.
9. Занегін Б.Н. Китайська політика адміністрації Рейгана // Мейм. - 1983. - № 12. - С. 42.

10. Захист інтелектуальної власності в Китаї .- [Електронний ресурс] // Largo Management Group.-Електрон.дан .- [Б. м, Б.р.] .- URL: - http://largo.ru/blog/legal/post/z_ashchita_intellektualnoy_sobstvennosti_v_kitae-128/ .
11. Лавров А.А. Особливості роботи високотехнологічних кластерів в Китаї і Японії / А.А. Лаврова // Вісник Томського державного університету. - 2009. - №329 - С. 182-185.
12. Максимов В.А. «Торгова війна» США і Китаю, її вплив на міжнародну торгівлю / В.А. Максимов // Наукова аллея.-2018.- Т. 8.- № 11 (27) .- С. 84-87.
13. Мінок Я.П. Проблеми і перспективи розвитку торгівлі між США і Китаєм / Я.П. Мінок // Молодий учений.- 2018.- № 21 (207). С. 269-274.
14. Мизніков Ю.А. Зовнішньоторговельна політика США і Китаю / Ю.А. Мизніков // Концепції сталого розвитку науки в сучасних умовах: збірник статей по підсумкам Міжнародної науково-практичної конференції: в 6 частинах. 2017. С. 7-9.
15. Нагорний А.А., Парканский А.Б. США і Китай: економічні та технологічні аспекти політики Вашингтона в Китаї. - М.: Наука, 1982. - С. 12.
16. Декларація 10-го засідання Ради глав держав-членів / Портал Шанхайської організації співпраці. 2010. 12 червня // [Електронний ресурс] .- Електрон. дан .- [Б. м., б. р.] .- URL: www.infoshos.ru/ru/? Id = 74.
17. Труш С.М. Відносини КНР і США в економічній сфері: двосторонні зв'язки і багатосторонні економічні проекти.- М: Наука .-Т. 8. № 3. 2017.- С. 52-71.
18. С.А. Дятлов Ентропійний економіка: методологія вивчення світової кризи: Монографія Москва: ИНФРА-М, 2017. - С. 100-101.
19. Міністерство Внутрішніх Справ Республіки Китаю // [Електронний ресурс] .- Електрон. дан .- [Б. м., б. м]. -URL: <https://www.moi.gov.tw/english/> (Дата звернення 12.01.2019)

20. McKinsey A New Look at the US Current Account Deficit: The Role of Multinational Companies / Global Institute. - [Б. м.] .- 2004.
21. A Review and Comparison of Oregon State Incentive Programs. - Oregon.- 2016.
22. Anderson T. Foreign Direct Investment in the United States./ Survey of Current Business.- [Б. м.] .- 2009.
23. Anderson, S. US-China Bilateral Investment Treaty Negotiations./The Institute for Policy Studies.- [Б. м.] .- 2009
24. Merrill Lynch Asia-Pacific Wealth Report / Wealth Management.- [Б. м.] .- 2011 року.
25. Assessing Foreign and Domestic Value-Added in Gross Exports.- [Б. м.] .- 2008.-P. 21.
26. Joint Media Statement of the Thirteenth Consultations between the ASEAN Economic Ministers and the Minister of Economy, Trade and Industry of Japan (AEM-METI) [Electronic resource] .- Электрон. дан.-Kuala Lumpur.-2006. Режим доступа: [www.asean.org](http://www.asean.org/?static_post=joint-media-statement-of-the-thirteenth-consultations-between-the-asean-economic-ministers-and-the-minister-of-economy-trade-and-industry-of-japan-aem-meti-kuala-lumpur-23-august-2006-2).- URL: http://www.asean.org/?static_post=joint-media-statement-of-the-thirteenth-consultations-between-the-asean-economic-ministers-and-the-minister-of-economy-trade-and-industry-of-japan-aem-meti-kuala-lumpur-23-august-2006-2 (дата звернення: 28.05.2016).
27. Bergsten C. Correcting the Chinese Exchange Rate: An Action Plan [Electronic resource] // Peterson Institute for International Economics . - [Б. м.] .- 2019.- URL: <http://www.bea.gov/>.
28. Best Practices: Intellectual Property Protection in China . [Electronic resource] .- Электрон. дан. - [Б. м., Б.р.] .- URL: <https://www.uschina.org/reports/best-practices-intellectual-property-protection-china>.
29. Board of Governors of the Federal Reserve, Federal Reserve Bulletin, Understanding US Cross-Border Securities Data.- [Б. м.] .- 2006.- P. 63.

31. Big Prizes in Small Places: China 's Rapidly Multiplying Pockets of Growth / Boston Consulting Group.- [Б. м.] .- 2010 року. - P. 10.
32. Chad P. Bown Trump 's Trade War Timeline: An Up-to-Date Guide [Electronic resource] // Peterson Institute for International Economics.-Електрон. дан. - [Б. м.] .- 2018. URL: <https://piie.com/system/files/documents/trump-trade-war-timeline.pdf>
33. Peterson Institute for International Economics.- Електрон. дан. - [Б. м.] .- 2019. - URL: <https://piie.com/trade%20war>
34. National Taxpayers Union. [Electronic resource] .- Електрон. дан. - [Б. м.] .- 2019. - URL: <https://www.ntu.org/>
35. Phil McCausland. Texas border town feels stress of Trump tariff threat [Electronic resource] // NBC NEWS.- Електрон. дан. - [Б. м.] .- 2019. URL: <https://www.nbcnews.com/news/us-news/texas-border-town-feels-stress-trump-tariff-threat-n1015551>
36. Adam S. Posen. The Cost of Trump 's Economic Nationalism: A Loss of Foreign Investment in the United States. [Electronic resource] // Peterson Institute for International Economics.- Електрон. дан. - [Б. м.] .- 2018. - URL: <https://piie.com/blogs/trade-investment-policy-watch/cost-trumps-economic-nationalism-loss-foreign-investment-unitedaaaa>
37. Brian L. Goldstein. Foreign Contributions to China 's WTO Capacity Building. // The China Business Review. - Vol.29. - №1. - 2002. - P. 11.
38. China Foreign Portfolio Investment [Electronic resource] .- Електрон. дан. - [Б.м.] .- 2010 року. - URL: <https://www.ceicdata.com/en/indicator/china/foreign-portfolio-investment>.
39. China: International Trade and WTO Accession.- [Electronic resource] .- Електрон. дан. .- [Б. м.] .- 2008. - URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2008/wp0436.pdf> .

40. Elizabeth Economy China Joins the World: Progress and Prospects. / Michel Oksenberg. - Wash. - [Б.м.] - 2000.
41. China's State Administration of Foreign Exchange (SAFE) // FAQs on Foreign Exchange Reserves. - [Б.м.] - 2010 року.
42. Economic Report of the President // Council of Economic Advisors. - The US Capital Surplus. - 2006. - P. 144.
43. China's \$ 1.7 Trillion Bet: China's External Portfolio and Dollar Reserves. [Electronic resource] // Council on Foreign Relations.- Електрон. дан ..- [Б.м.] - 2009.-URL: [https:// www.moi.gov/english/](https://www.moi.gov/english/)
44. Derek Scissors. 10 China Myths for the New Decade.// The Heritage Foundation. - [Б.м.] - 2010
45. 2009 Manifesto of the Peoples Republic of China «Change of government». [Electronic resource] // Council on foreign relations.-Електрон. дан ..- [Б.м.] - 2009. Режим доступу: www.cfr.org.- URL: <https://www.moi.gov/english/manifesto/manifesto2009.pdf> . (Дата звернення 27.06.2009)
46. Enforcement The Main Problem of Intellectual Property Protection in China [Electronic resource] .- Електрон. дан ..- [Б.м.] - 2012.- URL: <http://www.chinaipmagazine.com/en/journal-show.asp?id=355>.
47. Fair. Estimated Macroeconomic Effects Of A Chinese Yuan Appreciation / Ray C. // Cowles Foundation Discussion Paper. - [Б.м.] - 2010. - P.1755
48. Niall Ferguson. The End of Chimerica / Moritz Schularick // Harvard Business School, Working Paper. - [Б.м.] - 2009.- P.10-937
49. Joint Declaration of the macroeconomic policy authorities of the Trans-Pacific Partnership [Electronic resource] .- Електрон.дан ..- [Б.м.] - 2019.- URL: [www.treasury.gov/initiatives/Documents/TPP_Currency_November % 202015.pdf](http://www.treasury.gov/initiatives/Documents/TPP_Currency_November_202015.pdf)

50. Humphries. M. Rare Earth Elements: The Global Supply. // Congressional Research Service. - [Б.м.] .- 2017.
51. Jackson J. Foreign Investment in US Securities. // Congressional Research Service .- [Б.м.] .- 2015.
52. Jackson J. Foreign Ownership of US Financial Assets: Implications of a Withdrawal. // Congressional Research Service. ..- [Б.м.] .- 2015.
53. Jackson
J. The Committee on Foreign Investment in the United States (CFIUS). // Congressional Research Service. ..- [Б.м.] .- 2016.
54. Joint Declaration of the Heads of State /
Government of the Association of Southeast Asian Nations and the Peoples Republic of China on Strategic Partnership for Peace and Prosperity ... [Electronic resource]. - Электрон. дан ..- [Б.м.] .- 2015 РЕЖИМ ДОСТУПУ: www.aseansec.org., ВІЛЬНИЙ ; ASEAN-China Relations // asean-china-center.org.-URL : http://www.asean-china-center.org/english/2015-04/13/c_13365143.htm (дата звернення: 23.05.2016) .
55. Jeff Miller. A Guide for US Incentives and Credits for Foreign Investors. // Incentis Group, LLC. ..- [Б.м.] .- 2018.
56. Kadlec C. Do not Be Fooled By Misleading US-China Trade Data. // Forbes. ...- [Б.м.] .- - 2017.
- P. 1-22
57. Labonte M. Quantitative Easing and the Growth in the Federal Reserve 's Balance Sheet. // Congressional Research Service. - [Б.м.] .- 2017. - P. 17-20
58. Lawrence S., Lum T. US-China Relations: Policy Issues. // Congressional Research Service.- [Б.м.] .- 2017. - P. 1-17
59. Lum T., Nanto D. China 's Trade with the United States and the World. // Congressional Research Service .- [Б.м.] .- 2017. - P. 16-20
60. Martin, M. China 's Sovereign Wealth Fund: Developments and Policy Implications. // Congressional Research Service .- [Б.м.] .- 2015. - P. 1-11

61. Milhaupt C. Is the US Ready for FDI from China? Lessons from Japan 's Experience in the 1980s. - US: Deloitte, Chinese Services Group, 2016 - Vol.1. is.1. - P. 3-16
62. Morrison W. China's Economic Conditions. [Electronic resource] // Congressional Research Service. -. Електрон. дан .- [Б.м.] .- 2017.- URL: <https://fas.org/sgp/crs/row/IB98014.pdf>
63. UNCTAD Statistics [Electronic resource] .- Електрон. дан .- [Б.м.] .- 2018.- URL: www.unctad.org. (Дата звернення 11.12.2018)
64. US Trade Deficit With China and Why It 's So High [Electronic resource]. Електрон. дан.- [Б.м.] .- 2019.- URL: <https://www.thebalance.com/us-china-trade-deficit-causes-effects-and-solutions-3306277>.
65. Wang, Dong. China 's Trade Relations with the United States in Perspective // Journal of Current Chinese Affairs .- [Б.м.] .- 2014.- Vol.39. - №3. - P. 165-210.
66. Zhi Wang, Jun Ma. Winners and Losers of China 's WTO Entry.// The China Business Review .- [Б.м.] .-- 2016.-Vol.28.- №2, p. 22-25
67. Statistics of WTO [Electronic resource] .- Електрон. дан .- [Б.м.] .- 2018.- URL: <https://data.wto.org> (Дата звернення 10.01.2019)
68. Шнипко О.С. Торгівельні війни в умовах глобалізації : значення для України / О. С. Шнипко // Інвестиції : практика та досвід. – 2011. – №21. – С. 4 – 5.
69. Електронний ресурс: Lexico powered by Oxford – economic war - Режим доступу до ресурсу: https://www.lexico.com/definition/economic_war
70. Електронний ресурс: "Economic Warfare ." International Encyclopedia of the Social Sciences . Encyclopedia.com. 23 травня. 2020, <https://www.encyclopedia.com>.
71. Електронний ресурс: Kapustina, Larisa & Lipková, Ludmila & Silin, Yakov & Drevalev, Andrei. (2020). US-China Trade War: Causes and Outcomes.

- https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2020/01/shsconf_ies_2019_01012.pdf
72. Shambaugh G. Economic warfare [Електронний ресурс] / George Shambaugh // Encyclopædia Britannica, inc. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.britannica.com/topic/economic-warfare>.
73. “Economic Warfare”, MAX PLANCK ENCYCLOPEDIA OF PUBLIC INTERNATIONAL LAW, Rüdiger Wolfrum, ed., Oxford University Press, 2012
74. Sanctions [Електронний ресурс] // UNITED NATIONS SECURITY COUNCIL. – 10 лютого 2020 – Режим доступу до ресурсу: <https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/information>.
75. СВІТОВІ ТОРГОВЕЛЬНІ ВІЙНИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА НАСЛІДКИ «Ефективна економіка» Н. В. Безрукова, М. В. Василенко, 18.06.2015 р.
76. The 10th International Days of Statistics and Economics, Prague, вересень 8-10, 2016 934 CURRENT ECONOMIC WARFARE Miroslav Krč – Vendula Hynková
77. Шнипко О. С. ТОРГОВЕЛЬНІ ВІЙНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ [Електронний ресурс] / О. С. Шнипко // ЕКОНОМІЧНА НАУКА – Режим доступу до ресурсу: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2011/3.pdf.
78. Allen R. STATE TRADING AND ECONOMIC WARFARE [Електронний ресурс] / Robert Allen // Duke University School of Law. – 1959. – Режим доступу до ресурсу: <https://scholarship.law.duke.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2794&context=lc>
79. George Shambaugh «Economic warfare», Encyclopædia Britannica, inc. травень 29, 2002 <https://www.britannica.com/topic/economic-warfare>
80. Серпухов М. Ю. Обґрунтування інтересів учасників торгівельних війн в міжнародній економіці /М. Ю. Серпухов // Економіка розвитку. – 2013. – № 3 (67). – С. 55 – 57.

81. Cautero R. What is a Trade War? Definition and Examples [Електронний ресурс] / Rachel Cautero – Режим доступу до ресурсу: https://finance.yahoo.com/news/trade-war-definition-examples-000813057.html?guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2xlLmNvbS8&guce_referrer_sig=AQAAACEUQI0fzL1sEndX09UGXv8_YBGd0zWjqBjfOhy42GVVfLgrCNUqKG-e8Ndx89vwu-nyxJSH11ZuBgcG3AZNqxPJ1jv2psTj9XcL47rcBu_VUZqK2hI3gxkM9vAy2gFmOFIPvN1IO_Ok0KZbjitXbWO8OhBVXIHrENmNeNtC68XX&_guc_consent_skip=1590864376
82. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>
83. Закон України «Генеральна угода з тарифів і торгівлі в(ГАТТ 1947)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_2647.
84. Pletcher K. Opium Wars [Електронний ресурс] / Kenneth Pletcher // Encyclopædia Britannica, inc.. – 5 лютого 2020 р. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.britannica.com/topic/Opium-Wars>
85. Mishra A. Top 5 infamous trade wars in history [Електронний ресурс] / Asit Mishra. – 6 липня 2018р. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.livemint.com/Politics/78YKGlDxbKUIINTFqYEB1OP/Top-5-infamous-trade-wars-in-history.html>.
86. The Chicken War: A Battle Guide [Електронний ресурс] // The New York Times. – 10. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.nytimes.com/1964/01/10/archives/the-chicken-war-a-battle-guide.html>
87. Geyelin P. Pasta War [Електронний ресурс] / Philip Geyelin // The Washington Post. – 24. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.washingtonpost.com/archive/politics/1985/07/24/pasta-war/588ed130-4008-4037-b31e-9893e8d97ba5/>.

88. The banana wars explained [Електронний ресурс]. – 5 травня 1999 – Режим доступу до ресурсу: <https://www.theguardian.com/world/1999/mar/05/eu.wto3>.
89. The US-China Trade War: A Timeline [Електронний ресурс]. – 13 травня 2020 – Режим доступу до ресурсу: <https://www.china-briefing.com/news/the-us-china-trade-war-a-timeline/>.
90. Металургійна торговельна війна // Моніторинг актуальних подій в області міжнародної торгівлі. ВАРТ. № 9. 06.04.2018 - URL: [vavt.ru/materials/site/ea4a639fe903f21643258267004e2dc9/\\$file/Monitoring_9.pdf](http://vavt.ru/materials/site/ea4a639fe903f21643258267004e2dc9/$file/Monitoring_9.pdf)
91. Наварро П. Прийдешні війни Китаю. Поле битви і ціна перемоги. М. 2007.
92. Наварро П.У., Отрі Г.У. Смерть від Китаю. Віч-на-віч з драконом. М. 2017.
93. Торгові війни: дії США, Китаю // Моніторинг актуальних подій в області міжнародної торгівлі. ВАРТ. № 14. 11.07.2018. - URL: [vavt.ru/materials/site/e0aed13844e357bb432582c700499423/\\$file/Monitoring_14.pdf](http://vavt.ru/materials/site/e0aed13844e357bb432582c700499423/$file/Monitoring_14.pdf)
94. U.S. - China Economic and Security Review Commission. Economic and Trade Bulletin. 04.05.2018. - URL: uscc.gov/sites/default/files/Research/2018%20May%20Trade%20Bulletin.pdf
Yao Aidan Retaliate, reform, liberalise: the three ways China will respond to new US tariffs // South China Morning Post. 18.07.2018. - URL: scmp.com/business/article/2155691/retaliate-reform-liberalise-three-ways-china-will-respond-new-us-tariffs
95. Yongding Yu Why China Has not Broken WTO Rules // Caixin. 19.07.2018. - URL: caixinglobal.com/2018-07-19/opinion-why-china-hasnt-broken-wto-rules-101306467.html

Ministry of Education and Science of Ukraine
Ivan Franko National University of Lviv
Faculty of International Relations
Department of International Economic Relations

ANASTASIIA MARTYN

The impact of the US trade war with China on the world economy

Summary of Master's Thesis
Specialty 292 - international management

Foreign Language Advisor

Ihor Byk

Associate Professor of English

Department Of Foreign Languages

(signature)

(date)

Lviv-2022

INTRODUCTION

World trade cannot be imagined without conflicts between its participants. However, in today's globalized world, competition between them becomes especially important. In the struggle for better conditions for the sale of goods, the country is increasingly embarking on a trade war, which is why this topic is extremely relevant. In recent years, the world has seen dozens of trade wars and countless trade conflicts and disputes. Because of this, familiarity with the methods of conducting and the possible positive and negative consequences of trade wars is extremely important for predicting probable actions on the part of the rival country and calculating its own.

In addition, it is important to consider the most important trade confrontation of today - between the world's largest economies, the United States and the People's Republic of China. Such a conflict affects not only the economies of these states but also the terms of international trade.

The hypothesis of work is - economic wars negatively affect the world economy, and positive consequences are possible only in the short term.

The work aims to analyze consideration of the concept of world trade wars, determine their possible consequences, as well as to highlight the problem of the conflict between the United States and China.

The main objectives of the article are:

- explore the theoretical foundations of world trade wars;
- analyze the nature and methods of world trade wars;
- identify possible positive and negative consequences of trade wars;
- determine the impact of the economic conflict between the United States and China.

MAIN PART

The trade war almost always went hand in hand with hostilities. Even in ancient times, it was clear that wars are not won simply by the relative strength of armies. Therefore it is important is the ability of the state to maintain a well-functioning economy and access to resources to withstand a period of turmoil that inevitably brings war and support the military capacity of the army. The obvious strategy, in this case, is to weaken the enemy's economy in order to reduce or eliminate his ability to wage war.

Today, the term "trade war" refers to the economic conflict between the United States and China. However, this is not correct, because in fact, there are many economic confrontations, and to understand this you need to consider the timing, causes and goals of trade wars.

An economic (trade) war is a set of economic, legal, administrative and other actions directed against the economic system of another subject of production and economic activity. Depending on the party, it is carried out to capture foreign markets (offensive trade war) or to prevent trade "occupation" of the national economy (defense trade war).

According to another source, the economic war is an economic strategy based on the application of measures (eg, blockade), the main effect of which is to weaken the economy of another state.

There are many definitions of trade (economic) confrontation because each conflict is special and does not have a definite concept. Because of this, each of the conflicts has its own basis or its own causes. However, the concept of this term can be described by the classical theory of international economic relations. People and businesses in different countries strive to maximize utility and profit by using the least costly resources wherever they are. As a result, each nation tends to specialize in the production of items in which they have a comparative advantage. This search for trading gains is conducted within convertible currencies with automatic mechanisms that determine the main economic variables - commodity prices, factors and revenues - and bear the burden of adjusting for the relatively free flow of goods and services

across national borders. The role of government is minimal and is primarily to help optimize the behavior of individual economic units.

However, this model is quite abstract. Today, the poisoning of the state in trade is also widely recognized, when the main goal is to protect domestic industry and achieve purely domestic economic and political goals. Therefore, discrimination through various forms of exchange controls, multiple rates, tariffs, quotas, and bilateral trade balance has become a common policy.

That is, trade wars are a side effect of protectionist policies.

In other words, economic confrontation for the state is a conscious attempt to strengthen the economic, military and political position of the country through its foreign economic relations.

In general, we can identify the following causes of economic confrontation:

- 1) Excessive polarization of wealth and poverty worldwide;
- 3) Instability of the world economy, which reflects the contradiction between the objective need to develop an international division of labor and the oligarchy's efforts to single-handedly appropriate its results;
- 4) Emergence of a virtual economy. In the modern economy, a new type of economic relations is formed, not related to the process of exchange of real goods, i.e. production economy.

For example, we can identify the main causes of the trade conflict between the United States and China:

- 1) The trade war must reduce the bilateral trade deficit. The fact is that the US government has noticed that the United States imports more finished products from China, while China imports interdependent products. In addition, China exports almost twice as much as the United States. Such conditions of bilateral trade are considered unfair by America.
- 2) The trade war should reduce China's high-tech potential. The United States understands that at this rate of development, China can overtake America.
- 3) The Americans believe that their main goal is to prevent China from gaining military supremacy.

- 4) Reduction of the state budget deficit by raising funds for the implementation of new duties and quotas.

The goal of economic confrontation may be to weaken a competitor's economy and thereby reduce its political and military power, as well as to force another state to change its policy or behavior or undermine its ability to maintain normal relations with other countries.

According to the goal, the states-participants in the trade war pursue different goals, which can be divided into 3 groups: military, economic and political. This does not mean that the state wants to achieve only one goal, because they are closely intertwined with each other.

- Military target

The military aspect of economic war has two main dimensions. One of them involves the use of economic warfare in addition to military operations. Another involves its use to strengthen a peacetime military facility and prepare for war. In both, however, the goal is almost the same. In peacetime, a nation wants to get the maximum of resources available for military use and deprive the enemy or potential adversary of any resources that may contribute to its military capability. In wartime, economic warfare is a natural and important addition to hostilities. Again, the main goal is to prevent resources from falling into the hands of the enemy and the acquisition of as many resources as possible.

Although it directly supports a military facility, economic warfare, even when serving a military purpose, is aimed at the economy. If a country is at war or prepares to go to war, economic war serves a military purpose. If a country is not at war and does not necessarily intend to engage in hostilities, then economic war can perform an economic function.

- Economic goal

Economic goals can be divided and the following subcategories :

1. guaranteeing sources of supply,
2. guaranteeing markets,
3. improving trade conditions,

4. refusal and economic absorption.

The first three of them do not necessarily mean economic war; they can be carried out to obtain private profit. However, they can be implemented to increase the economic power of the country faster than other countries.

- Political goal

All the above acts of economic war can also be used to achieve the third important goal of economic war - to achieve political gain. This goal is gradually becoming more and more important as countries become more cautious about using force to achieve goals that exceed economic benefits. The country may want respectability and status. In addition, in this way, the government may seek to change the political course of another state, especially that of foreign economic activity.

In 2017, China's foreign trade turnover exceeded \$4 trillion. USA, and the country has once again confirmed its leadership in the world market. China also leads in the number of countries for which it is a major trading partner. In addition, the successes of the scientific and technical complexity of the People's Republic of China are multiplying. The number of countries trying to adopt the Chinese experience of development and establish close cooperation with this country is growing.

That is, the geopolitical situation in the world is changing, which does not suit the United States. This is one of the reasons for the beginning of the trade conflict.

The Trump administration has openly set a course for economic containment of Chinese expansion, which is their main goal, without much regard for the rules of multilateral international trade. As a result, the trade conflict takes on the characteristics of a large-scale and protracted economic war with unpredictable consequences. In fairness, it has been noted that since the founding of the People's Republic of China, Sino-US economic relations have not been smooth.

The position of the States is also that cheap finished products are supplied to the country, while China supports the policy of protectionism. In addition, America suffers from a trade deficit with China. At the same time, the United States exports most of its raw materials to China.

The US trade deficit with China was \$315.1 billion in 2012, rising to \$367.3 billion by 2015 and then declining to \$346.8 billion the following year. By 2018, it rose to \$419.5 billion before falling to \$345.6 billion in 2019, as shown below.

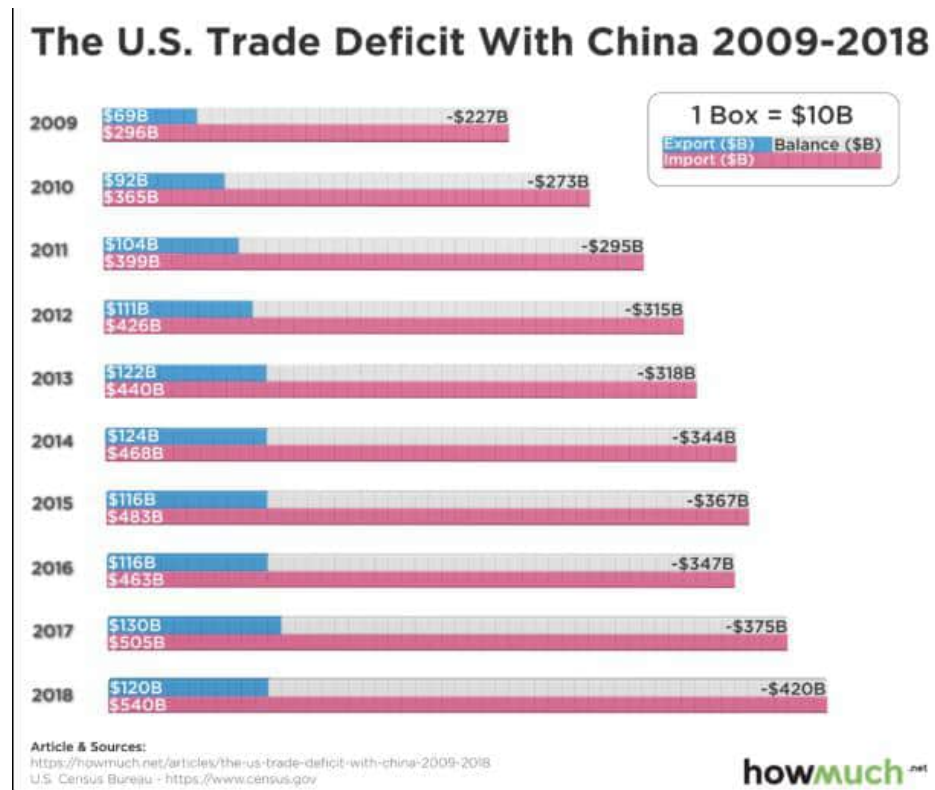

Fig. 1 US trade deficit with China in 2009-2018

In 2001, China joined the World Trade Organization and received the most-favored-nation treatment in trade with the United States. The Chinese have pledged to give Americans access to their market, reduce import duties and protect intellectual property rights. Chinese companies have made better use of market liberalization than American ones: for example, in 2005 China's exports to the United States increased by 31% and imports from the United States increased only by 16%. At the same time, the protection of intellectual property of American companies in China remained illusory - in 2019, US losses from infringement of intellectual property rights ranged from 225 to 600 billion dollars. This is another reason for US dissatisfaction.

The ideology of America and Trump - "America first" and "Let's make America great again", also plays a role here.

Shortly after the introduction of the new US president in office, Donald Trump had an official visit to China with leader Xi Jinping. The visit took place on April 6-7, 2017.

The results of the meeting gave hope that a full-scale trade war would not start. Many believed that it threatened serious costs not only for China but also for the United States. Subsequent events did not confirm the "constructive tone for the development of Sino-US relations" promised by the Chinese media.

On April 17, 2017, a statement on the official website of the US Department of Commerce said that a ban on imports of products of Zhongxing Telecommunications Equipment Corporation (ZTE) and its affiliates was implemented. The reason was the corporation's cooperation with Iran and the DPRK, and the alleged transfer of American technology to these countries. The review continued until the end of August 2018 and, according to the management of the Chinese company ZTE, during this time it lost more than 3 billion dollars.

On August 15, 2017, US President Donald Trump signed a memorandum and several decrees instructing the United States Trade Representative (USTR) to launch an investigation into China's trade and economic activities, including technology transfer and other aspects of intellectual property. The signing of the US presidential decrees came amid growing differences between Washington and Beijing, despite the success of the US administration, which managed to persuade China to agree to new sanctions against North Korea in the UN Security Council. The day before, as part of these sanctions, China banned the import of North Korean iron, coal and seafood.

On January 22, 2018, the United States imposed additional duties on washing machines and solar panels. The duty on imports of solar panels was set at 30% for the first year. The tariff on washing machines imported into the country for the first 1.2 million units was 20% and for all others above this number - 50% during the first year. Note that the consequences of these measures were felt by American consumers - in connection with the new tariffs, prices for these goods have crept up.

On March 23, 2018, the results of the US Trade Mission's investigation were published, and Trump signed a memorandum "On Combating China's Economic

Aggression," which allows for sanctions against countries "exposed to market manipulation". The memorandum identifies three areas of combating China's intellectual property policy: tariff increases, WTO dispute initiation, and investment restrictions. In addition, Trump demanded that the US trade representative during 15 days has to compile a list of Chinese goods subject to the new US tariffs, as well as to initiate a lawsuit against Beijing in the WTO for alleged violations of licensing.

In early March 2018. The United States announced the introduction on March 23, 2018, of additional duties on steel (25%) and aluminum (10%). This was justified by US national security considerations. The measures taken by the US administration were clearly discriminatory, affecting China, which ranks second in aluminum supplies (13.2% of US imports) and tenth in steel (3.6%), as well as Russian companies.

On April 2, 2018, China imposed appropriate interim measures, raising to 15% and 25% tariffs on 120 US goods. The increase in tariffs affected fruits, dried fruits and nuts, wine, ethanol, steel pipes, pork, aluminum scrap, and others. Exports of these products from the United States amounted to about \$3 billion in 2017 - about the same as exports of aluminum and steel from China.

April 4, 2018, was a list of 1,313 tons of Varna positions exports of China, which the United States planned to increase fees by 25%, the value of imports valued at \$50 billion. USA. The list includes: ICT and aerospace products, robotics, new materials, biopharmaceuticals, logistics equipment, nuclear reactors, boilers and mechanical devices, electrical machinery and equipment, land vehicles, ships and boats, optical and photographic, measuring and measuring instruments and apparatus. These goods and industries are an important part of the Made in China 2025 program, which is being developed by leading Chinese companies that work closely with foreign technology suppliers.

On May 18, 2018, both parties held talks in Washington. Following the talks, the Chinese side stated that "the parties have agreed not to start trade wars and abandon the increase duties on goods each other." American party stated that China made concessions and promised to reduce the trade deficit between the two countries to \$200 billion. Before the end of 2020, imports of goods and services significantly increased

from the US, also tariffs and quotas for some products were abolished, including food. More specifically, the parties agreed to continue discussions in mid-June at talks between trade delegations in Beijing.

However, *on June 15, 2018*, Trump officially announced an increase in import duty rates on imports from China, but with some changes. The new list covered 1102 items instead of the 1313 originally mentioned. In particular, TVs and mobile phones were excluded from the list.

July 6, 2018, to take effect increased by 25 percent along with tariffs on 818 product items of US imports from China. The same day, Beijing replied by 25 percent along with rates of import duties on 545 US goods, including airplanes, automobiles, agricultural products (soybeans), fish and seafood, and chemical products. The total import of these goods is estimated at the same 34 billion dollars.

On September 21, 2018, the Ministry of Finance and the United States prepared sanctions against the Department of Troops Training and Supply of the Central Military Council of China. Washington stressed that the sanctions were applied within the framework of the current law in the United States "On Countering America's Enemies through Sanctions." The reason for the introduction of restrictions was the purchase by Beijing of 10 Russian Su-35 fighters, as well as equipment for surface-to-air missiles used in S-400 missile systems. Restrictions imposed by Washington against Beijing include a ban on Chinese defense officials from issuing export licenses, foreign exchange transactions under US jurisdiction, and the seizure of property and the freezing of accounts in the United States. It was also announced that the second package of trade sanctions would be imposed on China, covering \$200 billion worth of goods. USA.

From *September 24, 2018*, they will be subject to an additional import duty of 10%. From January 1, 2019, import duties will rise to 25%. The list includes almost the entire range of electronic products made in China, both in the form of finished end products and their elements, such as electronic boards, components and units. The United States is particularly careful to block imports of Chinese communications and network equipment. At the same time, Chinese-made Apple products are excluded

from the list. Donald Trump told reporters at the signing ceremony of the law: in the event of a "mirror" response from the Chinese to his actions, he will immediately put into effect the third stage of sanctions. Thus, the President of the United States will impose a tax on absolutely the entire volume of goods supplied from China.

December 2, 2018 - The United States and China agree to a temporary truce

The United States will refrain from raising tariffs on some goods, and will not apply previously projected tariffs on additional Chinese goods worth \$267 billion. For its part, China will buy more American products - especially agricultural and energy products.

From the beginning of 2019 to May of the same year, negotiations are being held between the United States and China. Unfortunately, they did not bring results, as on May 10 the United States raises tariffs from 10% to 25%.

On August 6, 2019, the United States claims that China is manipulating the yuan. In August and September, both countries introduce additional quotas.

Negotiations between the two states are underway. Also for some goods, there are reductions in tariff rates.

The coronavirus became another link in this war. Because of it, the situation may worsen.

General rates in the United States, which apply only to Chinese goods: \$550 billion dollars.

Total Chinese tariffs applicable exclusively to US goods: \$185 billion dollars.

The consequence of such a war will be the decline of the two economies, the tense situation in relations, and the decline of the world economy. Yes, many entrepreneurs in both countries complain about the predominance of supply.

CONCLUSIONS

Thus, an economic war is a set of economic, legal, administrative and other actions directed against the economic system of another subject of production and economic activity.

The parties of economic wars pursue certain economic, political or military goals. Strategies to achieve these goals can be strategies of "whip" or coercion and "gingerbread" or persuasion. In addition, various methods are used, such as tariff, non-tariff, etc.

The economic consequences can be both positive and negative. Thus in the short-term period consequences can be positive, and in the long-term period they become negative. Some of the consequences may be the development of the national economy, reducing the trade deficit, reducing the prestige of states, additional costs of states, additional costs for consumers of both states, reduced exports, and so on.

WTO conflict resolution mechanisms are used to resolve disputes.

To better understand the essence of economic confrontation, examples of major trade wars are given in the work:

1. Opium wars
2. Trouble - Gawley's law on duties
3. Chicken wars
4. Pasta wars
5. Banana wars

The most famous example in the modern world is the trade war between the United States and China, which still takes place today. During this conflict, tariff duties were imposed on almost all imported goods. Negotiations are also underway to end all mechanisms of war. The consequences of this war can be quite negative for the world economy.